

אתרוגים

טונים ותוכן של הירוק אוהבים

ויקרא תשפ"ה

מצוקה לגליון כספר 586

מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאידות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

מעל 15,000 קוראים

דבר העורך

פסוק ארצה!

ביום שישי האחרון פרשת פיקודי, אשתי מקבלת שיחת טלפון, ואז אני שומע: "מה באמת... איזה יופי..." סקרנותי התעוררה מייד, מנסה להבין מה יש אבל לא מצליח, ואז שוב: "איך אני שמחה בשבילך... ישועת ה' כהרף עין..." נאלצתי לחכות בסבלנות! לאחר השיחה אשתי מספרת: "אחת המשתתפות בשיעור הנשים, של 'נשות רמת עזרא' ('עמותת השיבני') לפני מספר חודשים, לקחה על עצמה לסייע בתרומה לתהלים של הבנות להצלחתה (כ-50 בנות) ומזכירים את שמה בכל שבת - וביום שישי האחרון היא התקשרה עם הבשורה המשמחת: **היא סגרה ווארט!**

זה היה פשוט רגע מרגש, לראות מסירות נפש של יהודי לכבוד ה' ולראות את הברכה מגיעה.

בואו להיות שותפים בצכויות אלו ובאצרת ה' שנצכה עם אישועה.

זכות ילד/ה עומד על סכום של 20 ש"ח בלבד. סכום קטן, אך משמעותי, שמאפשר לעוד ילד/ה להצטרף

אז... כמה ימים אתה לוקח?

לתרומות: נדרים פלוס

"השיבני" קוד 1001085

בידידות ובחיבה
נר עלמלול

אם אפשר הצעה ככה בקטנה למנוע בלבול, כשיש טילים מהחנותים במקום אזעקה הצופרים ינגנו בכח את 'אחי בני תימן'

אלה שיהיה

האבא השדכן!

זו לא היתה תקופה פשוטה כלל - מספר האבא השדכן לנו אברך שבנו זה עתה נכנס סוף סוף לברית האירוסין בשעה טובה ומוצלחת, בגיל 29! היינו זקוקים להתאזר בכוחות נפש נדירים, להתחזק באמונה ובטחון ללא סוף, והעיקר להתפלל ושוב להתפלל ועוד להתפלל, עד שתגיע הישועה, והיא אכן הגיעה בחסדי שמים.

במשך התקופה, מוסיף האב, שמענו לעצת קודשם של צדיקים - לפנות לשדכנים. לדבר עם שדכנים. אפילו לטרטר... ועשינו כך. כי זאת היא חובת ההשתדלות. לפחות חלק מההשתדלות בענייני שידוכים. לדבר עם שדכנים, ולבקש מהם. הם הרי השלוחים של ההשגחה העליונה להביא את הבשורה הטובה הביתה. למעשה, בסופו של דבר, הגיעה הישועה מכיוון בלתי צפוי כלל, מספר האב המאושר:

במסגרת תפקידי בארגון חסד כלשהו, התוודעתי למשפחה שיש להם גם שני בחורים מבוגרים. בתחושת 'אח לצרה' הצעתי עצמי לסייע להם, וכך במשך כמה חודשים ניסינו לעבוד על כמה הצעות אך זה לא הגיע לידי גמור. לפני כשבועיים, ברגע של שבר ואכזבה, הם פלטו: "אולי נתחיל כבר לשמוע שידוכים לבת הצעירה יותר, כפי שאומרים: 'אם יש 'פקק' אפשר לפעמים לפתוח את הסתימה מלמטה'..." ברגע זה נודע לי בעצם שיש להם גם בת בתור, התחלתי להביא להם הצעות לבת, והנה לפתע התברר כי דווקא הבן שלי יכול להתאים להם גם. מכאן והלאה זה החל לרוץ בצעדי ענק. חבשתי את כובע השדכן, והתחלתי בעצמי להזיז עניינים בסייעתא דשמיא, כאשר רק בשלב האחרון עירבנו שדכן רשמי למען הפרוטוקול... כמנהג ישראל - וברוך השם בשבוע שעבר נשברה הצלחת בחסדי שמים.

ללמדנו, וללמד את כל המצפים. אל ייאוש! המשיכו בכל הכוח להתפלל ולבקש, בד בבד, לפנות ולדבר עם שדכנים, הישועה תבוא בסוף, עמם או בלעדיהם, כי טוב השם ורחמיו על כל מעשיו.

אפקט סערת התיכון ברמת גן: מאות דוכני תפילין יוצבו במוסדות החינוך

סערת התפילין ברמת גן גרמה לנערים רבים ברחבי הארץ לברר איך משיגים תפילין, שיהיו נגישים להם ולחבריהם - יש מי שהרימו את הכפפה והכריזו על הצבת זוגות תפילין במוסדות, בתיאום מראש עם המנהלים - "ראינו איך אלפי בני נוער מתעוררים, רוצים להתפלל ולהתחבר ליהדות שלהם"

לגבר אסור לנקות מן התורה שנאמר "ונקה לא ינקה"

חמוד הבוס שלי, ראה שנרדמתי ואמר לי שממחר אני יכול לישון איפה ומתי שבא לי.

כבר 2025 ועדיין אין בינה מלאכותית שמגלה לך איפה יש חמץ בחדרים.

החבר המעצבן שמשמיע לך שיר ואומר לך 'תקשיב למילים'. כאילו אם הוא לא יגיד לי אני אקשיב לקלידן.

איך אני אגיד לתרגול של השכן שהיזו את המחוג שעה קדימה??

שלי אימו של עומר שחזר מהשבי "הוא ראה ניסים בעזה, ט"ל נפל לידו ולא התפוצץ, מנהרה קרסה רגע לפני שהועבר אליה, הוא הרגיש שמישהו שומר עליו" מאז שחזר מהשבי, לדבריה הוא עם "אמונה בלתי מעורערת"

הקטע הזה שאתה קולט שהחנותים לא ירו כבר איזה 48 שעות ומתחיל לדאוג לשלומם.

אם לא הצלחת בניסיון ראשון, כנראה שצניחה חופשית זה לא בשבילך

בעל שואל את אשתו מה אני יכול לעזור לפסח היא עונה: תפרק תסוכה

?!מי היה מאמין! שנה וחצי אחרי הטבח, בעזה מפגינים נגד החמאס. ובקפלן מפגינים עבור החמאס העולם השתגעו

פעיל ימין שלא מתנהלת נגדו חקירת שב"כ צריך לפשפש במעשיו.

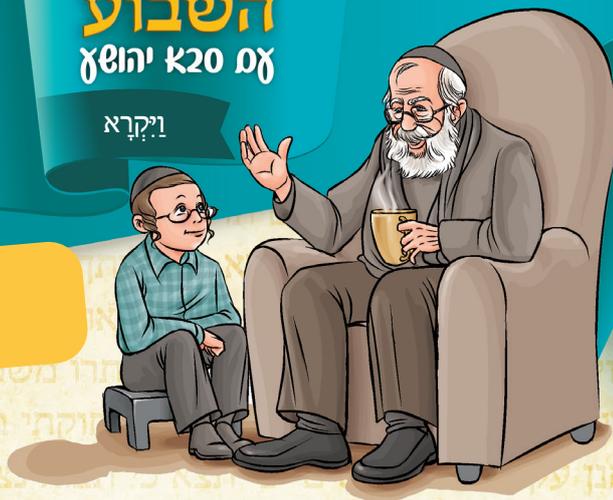
בכל ראש חודש יש את הרגע הזה לפני מוסף שבו פוצחת תחרות 'מוריד התפילין המהיר ביותר של בית הכנסת'...

הצעת חוק גננת שתשלח לפני ר"ח ניסן יצירה של 'חדר זה נקי לפסח', תצטרך להגיע בעצמה ולנקות את החדר!

פרשת השבוע

אָם 20 יהושע

ויקרא

מנחת יקרה

**איך לחמניה פשוטה ובודדת
הופכת להיות מתנה מיוחדת**

למתנה משקללת - הבעתם בדיוק את הרעיון של רבי פלטיאל על המנחות? "למה כוננתה???" גרישה ובוריס היו מפתעים מאד. ויוסף חיים הסביר:

"אדם פי יקריב מכם קרבן לה'... מן הבקר ומן הצאן... ואם מן העוף... וכי תקריב קרבן מנחה... מאפה תנור... חלות מצות... ורקיקי מצות... ואם מנחה על המחבת... ואם מנחת מרחשת..." (ויקרא פרק א')

כשמדבר על זבחים, קרבנות מן החי - מזכרות רק שלוש אפשריות: בקר, צאן ועוף.

לעמת זאת, במנחות, המתנות הפשוטות יותר שהן מאפים - מפרטת התורה סוגים רבים: מנחת מרחשת, מנחת מחבת, מנחת פתים, מנחת סלת...

ומסביר רבנו פלטיאל: דוקא משום שהמנחה היא מתנה קטנה, מפרט ה' עליה סוגים רבים, כדי להחשיב אותה ולהראות שהוא שמח גם בה.

זהו חסד שה' עושה אתנו - גם כשבכילתנו להביא לו רק דבר קטן, הוא מראה לנו כמה חביבה הנתינה שלנו וכמה היא חשובה בעיניו!

"אם ככה", קרא גרישה, "התחרטתי. אני רוצה ללמד על המנחות האלה, שיקרות וחשובות בעיני ה' אפלו שהן זולות."

"ממשיכים!!!" שמח יוסף חיים. "והיא רצון שבכלמוד המנחות עם כל הפרטים והסוגים - יחשב לנו כאלו שמחננו את ה' בהקרבת כל סוגי המנחות!"

"ובעצרת ה' פשתסימו, נקנה לכם ארגז נוסף לכבוד ה' סיוס", סכם בוריס.

"כמה עלי לשלם כדי שהלמוד ימשך?" שאל יוסף חיים, שמשום מה הבין שהלמוד נפסק משום שהוא אינו משלם.

"אתה? ממש לא... אנחנו רוצים לשלם על כל החדשים האחרונים, כל הילדים משלמים", פלט גרישה.

"אין על מה לשלם", פסק יוסף חיים נחרצות.

"אבל אני מענין להביא משהו, מתנה על הלמוד שלך לדוני".

"אתה יכול להביא לי לחמניה אם אתה רוצה להביא משהו", צחק יוסף חיים, "אבל לא כסף. ממש לא".

חזר גרישה הביתה והכסף בידיו, וספר שיוסף חיים אינו מוכן לקבלו.

"אנו חייבים למצא דרך לשלם לזו" האם היתה בטוחה, וכו' עלתה ההברקה הגאונית. למחרת הגיעו הבן והאב אל יוסף חיים. "שמע", פתח בוריס, "אנו מרגישים שמגיע לה תגמול על תקופת הלמוד עם גרישה".

יוסף חיים נענע בראשו לשלילה נמרצת.

כאן התערב גרישה: "אבל אמרת ששלחמניה תספיק לקבל. לא תוכל להתחרט!"

יוסף חיים צחק. "לחמניה, בסדר... להתפתעתו, מהרו בוריס וגרישה ונשיאו לעברו ארגז מלא לחמניות שונות, באגטים, פוקצ'ות - שלל של עשרה סוגים לפחות! "אבל..." מלמל יוסף חיים.

"אתה מוכרח לקבל זאת!" עצר אותו בוריס, אף יוסף חיים היה שקוע במשהו אחר - "אבל... למה בעצם גרישה רוצה להפסיק?" "הנושא הבא מסבך לי", אמר גרישה, "כזה הרבה סוגים של מנחות, מה הענין בכל זה..."

"גרישה, איני מבין אותך!" קרא יוסף חיים בהתלהבות, "אתה שואל מה הענין במנחות? הרי בארגז הזה שלכם, בהמצאה לקחת דבר פשוט כמו לחמניה, ולהפוך אותו

"זה לא בסדר", אמרה אמו של גרישה. "אם יוסף חיים אינו מסכים לקבל תשלום, עלינו למצא דרך אחרת לתגמל אותו.

יש לי הרגשה שאם נצליח לתת לו, גם החברותא תמשיך איכשהו..." גמרה האם את רצף מחשבותיה.

החברותא של יוסף חיים וגרישה נמשכה כבר חודשים אחדים, אבל אתמול אחר הצהריים הודיע גרישה לאמו: "היום סימנו עם הזבחים והגענו למנחות המסבכות, וכאן איני רוצה להמשיך".

כשרק דפדף בדפי המשנה הבאים, מרחשת, מחבת, סלת - המשגים בבלבולו אותו, והוא אפלו לא רצה להתחיל לעסק בהם.

אמו לא ממש ידעה מה הם זבחים ומה הן מנחות, רק הצטערה מאד שבנה לא ימשיך ללמד עם יוסף חיים.

"אבל למה?" היא שאלה.

"זה לא בטבילי", נענה גרישה. "איני מצליח להתחבר ולמצא בזה טעם". גם את הנמוק הזה אמו לא הבינה.

כששבו בעלה הביתה, היא עדכנה אותו: "בשוך לא משמחת, גרישה אמר שפך קשה לו ללמד עם יוסף חיים".

"חבל, אבל מה אפשר לעשות?" נענה בוריס.

"האם שמת לב", אמרה אשתו, "שמעולם לא שלמנו ליוסף חיים על הלמוד? בדרך כלל משלמים לילדים גדולים שלומדים עם קטנים מהם. אולי לכן הלמוד אינו מצליח מספיק. דברים אינם עובדים בעולם הזה ללא תשלום".

בוריס חש שאשתו צודקת, ועוד באותו יום שלח את גרישה לשלם ליוסף חיים על הלמוד של החדשים האחרונים.

וכך נקש גרישה בדלת, והודיע בבוך ליוסף חיים שקשה לו להמשיך את החברותא.

"אוי", הצטער יוסף חיים. "והגעתי בקשר לכסף", המשיך גרישה.

ואלה תולדות

הרב הגאון רבי שלמה בן שמעון זצ"ל

דין בבית הדין הרבני ואב"ד 'נוה ציון' מחבר ספר 'דברי שלמה'

נולד בה' בניסן תרצ"ה, נפטר בו' באדר תשפ"ה

קבלה חזקה אחת

תש"ח, כְּשֶׁהַיְהוּדִים נצורים ברבע ופוחדים מהערבים צמאי הדם הסובבים אותם; קשה גם בהמשך, קשהם הופכים לפליטים ובורחים מהרבע כְּשֶׁרַק הבגדים לעורם.

חולפים הימים והקבלה הופכת להרגל של קבע. היא מלנה את הילד שגדל לנער - אל הישיבה.

מאות בחורים לומדים עמו בישיבה, ואף אחד מהם אינו יודע על הקבלה. היא בינו ובין אלקיו בלבד. רק שנייהם שומעים את הלחישות של היצר המתעורר מדי פעם: "נו, לחץ על המתג, הדלק את האור רק פעם אחת... הרי יום חל היום..."

ורק שניהם שומעים את קולו של שלמה העונה: "לא! לא אדליק את האור. מאז הייתי בן עשר לא הדלקתי את האור במקום כזה אפילו פעם אחת, וגם כעת לא אדליק".

הבחור נשא בשעה טובה והופך לחתן. בשבת חתן יושבים בני המשפחה ודורשים בשבחו של הבחור. הם מעלים על נס את התמדתו בתורה הקדושה, את הכשרונות הברוכים שבהם נחן ומהללים את מדותיו המפלאות. איש מהם אינו מספר על קבלה שמלנה את החתן למעלה מעשר שנים ברציפות. ולא כי אין מעריכים את הקבלה החזקה הזו - אלא פשוט כי איש אינו יודע עליה.

לא אבא, לא אמא וגם לא הפלה החדשה... לבדו הוא שומר עליה, בלי לקבל הערכה מאף אחד. מחזיק בה בחזקה ובלי להרפות.

רק פאטר הגיע רבי שלמה לגיל חמשים, פתאום הבחינה הרעיה המסורה בהרגל יוצא הדפוס, ושאלה מדוע אינו מדליק את האור. רק אז שמעה על קבלה שלונתה את

הרב מאז היותו ילד. היא נרעשה ולא האמינה, אף יתכן שלא ידעה על הפרט הזה כה הרבה שנים?

הרבנית מהרה להתקין אור קבוע בחדר השרות שבבית. אור שדלוק תמיד, ואין צורך להדליקו אף פעם.

אור קטן שהאיר קבלה קטנה אחת. ומי יודע, שמא זו רק אחת מתוך קבלות נוספות אחרות שאיש לעולם לא ידע אודותן...

ליל שבת בבית נעים ומואך השוכן לבטח בין סמטאות הרבע היהודי. הכל רגוע ושליו, ולפתע ילד בן עשר רץ לאביו בקבלה. "אבא, אתה לא יודע מה קרה לי?"

"מה קרה?" מלטף חכם מנצור, ראש ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה, את לחיו של הבן המבהל.

"מהרתי לחדר השרותים, היה חשוך ובטעות הדלקתי את האור - - שלמה אינו יכול לסים את המשפט מרב בושה.

האב רואה את החרטה האוחזת בבנו, רואה כמה כואב לבו על המעשה שעשה בשוגג, והוא מציע לו דרך תשובה. "קבל על עצמך קבלה חזקה שקשורה לתקון הענין", אומר האב לבנו.

שלמה הצעיר מחליט באותו הרגע, שמעכשו לא ידליק אף פעם את האור בחדר השרותים ביום חל - ובזכות זאת לא ידליק אותו לעולם בשבת חלילה מתוך הרגל.

הכל שוכחים את המעשה. רק מישהו אחד אינו שוכח. זהו הילד שלמה, ילד קטן שקבל על עצמו קבלה חזקה. בכל יום ויום הוא נתקל בקבלה שלו מספר פעמים, ובכל יום הוא מתאמץ לעמוד בה. לפעמים לא קשה לעמוד בקבלה, בפרט כשבחוץ יום, וקרני אור חודרות אל החדר הקטן. לפעמים לא קשה לעמוד בקבלה גם בלילה, כי לפנאי נכנס אי מי, וכשמצא השאיר אחריו את האור דולק.

אבל ללא ספק יש גם רגעים לא נעימים. אם נניח צריך להגיע אל חדר השרותים, שנמצא באותם ימים מחוץ לבית, באמצע הלילה, ובחוץ חשוך מאד... והילד הוא ילד, פחד קטן מזדחל אל הלב ומשכנע אותו שעכשו זה משהו אחר. "על זמן

מפחיד כזה לא התכוננת כשקבלת את הקבלה", לוחש קול בתוכו. והילד שלמה בכוחות אדירים מגרש את המחשבה. "קבלה", הוא אומר אל הקול הזה, הטורדני, "קבלה איננה גומי שמותחים אותו כפי שמתחשק. קבלה זו חומה, זה ברזל. זה משהו שעומדים בו תמיד. גם כשזורם ואין בעיה, וגם כשזה קשה ולא נעים".

בואי קשה לעמוד בקבלה בימי מלחמה, הלא היא מלחמת

הרב שלמה בן שמעון קרדיט קובי/רמי. CC BY SA 3.0

סיפורים נפלאים לילדים

פְּרִשֶׁת וַיִּקְרָא

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (א, א)

הַמְפָּרְשִׁים שׁוֹאֲלִים מִי הוּא הַקּוֹרֵא.

כ"ק הַאֲדָמוֹר מְסֻלּוֹנִים זצ"ל מְשִׁיב שְׁקוּלוֹ שֶׁל הַקַּב"ה "קוֹרֵא" לְאָדָם בְּכָל מְאָרְעוֹת הַחַיִּים, וּבְכָל מְאָרְעָה וּמְאָרְעָה יֵשׁ בְּכוּחוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי לְשִׁמְעַת אֶת דְּבַר הַשֵּׁם, וְאֵת הַקְּרִיאָה הַמֵּיחָדָת הַמְפָּנִית אֵלָיו.

פְּעַם הַלֶּךְ הַגַּה"צ רַבֵּי נָסִים יָגַן עִם בְּנוֹ וּמוֹלָם הוֹפִיעַ כְּלָב בּוֹלְדוֹג שָׁחַר, עֲנַק מְמַדִּים, וְעֵינָיו מְזוֹרוֹת אִימָה.

חֲלַחְלָה אַחְזָה בָּהֶם וְהֵם נָסוּ לְשׁוּב עַל עַקְבוֹתֵיהֶם.

כָּל פְּסִיעָה הֵיטָה מְלוֹה בְּפַחַד מָוֶת וְהֵם חִפְּשׁוּ מְקוֹם מְסֻתוֹר.

לְבַסּוֹף, הַסְּתוּבָב הַכְּלָב וּפְנָה לְכוּוֹן אַחֵר, אוֹ אֶז פְּרִץ הָרַב יָגַן בְּבָכִי.

הַתְּפִלָּא בְּנוֹ: וְהָרִי כְּעַת הַסַּכְּנָה מְאֻחֻרֵינוּ, מֶה פֶּשֶׁר הַבְּכִי?!

עָנָה הָרַב: מְדוּעַ אֵינְנִי מְפַחַד כֶּךָ מֵהַקַּב"ה? הָרִי הַקַּב"ה הוּא חוֹקֵר כְּלִיּוֹת וְלֵב! הָאֵם הַכְּלָב מְפַחַד יוֹתֵר? הָאֵם פְּקִיד מִסַּ הַכְּנָסָה מְפַחַד יוֹתֵר?

הָאֵם מַחְלָה מְפַחַדָּה יוֹתֵר? הָאֵם תְּאוֹנֶת דְּרָכִים מְפַחַדָּה יוֹתֵר? עַל כֶּךָ אֲנִי בּוֹכָה!

וְכֶה אָמַר רַבֵּי יוֹחָנָן: "יְהִי רְצוֹן שֶׁתְּהֵא מוֹרָא שְׁמַיִם עֲלֵיכֶם כְּמוֹרָא בְּשָׁר וְדָם" (בְּרִכּוֹת כח, ב)

"וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (א, א)

אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה חֲבִיבֵינִי תִינּוּקוֹת לְפָנַי הַקַּב"ה.

גְּלַתָּה סְנֵהֲדָרִין וְלֹא גְלַתָּה שְׂכִינָה עִמָּהֶם, וְכִיּוֹן שְׁגָלוּ תִינּוּקוֹת גְּלַתָּה שְׂכִינָה עִמָּהֶם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (אִיכָה א, ג) "עוֹלְלֵיָהּ הִלְכוּ שְׂבִי לְפָנַי צָר" (מְדָרַשׁ אִיכָה פ"א, ה).

מַעֲשֵׂה הָיָה בְּאִשָּׁה אַחַת אֲשֶׁר בַּעֲלָהּ הָיָה מַעֲנִיק לָהּ לְעֵתִים תְּכוּפוֹת מִיָּנִי תְּכַשִּׁיטִים יָפִים, וְתַמִּיד הֵיטָה מִתְהַדְּרֶת בָּהֶם לְפָנַי שְׂכַנְתָּהּ, אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל רַבְּנּוֹ ר' אֵלִי לּוֹפְיָאן זצ"ל: תִּרְאֵי אֵיזָה עֲגִילִים מְזֻהָב קָנָה לִי בְּעַלִּי! תִּרְאֵי אֵיזָה צְמִיד! אֵיזָה שְׁעוֹן יָד! אֵיזָה גּוֹרֵמֵט מְזֻהָב! הֵייתִי מַעֲנִינַת לְרֵאוֹת אֵיזָה תְּכַשִּׁיטִים בְּעַלְךָ קוֹנָה לָךְ...

עָנְתָה לָהּ הַרְבֵּנִית לוֹפְיָאן אֲנִי מוֹכְנָה לְהִרְאוֹת לָךְ אֶת הַתְּכַשִּׁיטִים שְׁלִי, אָבָל לֹא עֲכָשׁוּ, אֲלֹא רַק בְּעוֹד חֲצִי שְׁעָה!

לְעִי"נ הַרְה"צ

ר' פִּנְחָס בֶּן ר' בְּנִימִין בִּינוֹשׁ רוֹזֵנְבוּים זְצוּק"ל
כ"ו בְּנִיסָן תַּשַּׁע"ז

שתשובתך התקבלה? והאח השיב: כִּאֲשֶׁר רוּאָה
אֲנִי שֶׁהִכְתַּב נִמְחָק מֵהַפְּנֵקֶס, יוֹדֵעַ אֲנִי כִּי גַם בְּשָׂמִים
מִחְקוֹ אֶת חֲטָאֵי.

"מִכָּל מִצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ" (ה, יז)

הרה"ק רבי מרדכי דב מהורוֹנְסְטֵיפֶל זיע"א, הקפיד
מאד שלא להצטלם, עד שאָרַע וְהוּא בָטֵל נְסִיעָתוֹ
לְשִׁמְחַת נְשׂוּאִין בְּצֵאנֹו, כִּינֵן שֶׁהִיָּה עֲלָיו לְהִצְטַלֵּם,
לְצַרֵּךְ הַכְּנַת הַפְּסוּרֵט עִם תְּמוּנָה.

יום אָחַד, נוֹדַע לְרַבִּי עַל אָדָם שֶׁעָלָה בְּיָדוֹ לְצַלְמוֹ
בְּלֹא יוֹדְעִין וּמְכַר אֶת תְּמוּנָתוֹ.

הַרְבֵּי הִתְחַלְחַל לְשִׁמְעַת הַדְּבָרִים, קָרָא לוֹ, וְהִרְעִים
עָלָיו בְּקוֹלוֹ, הֵאִיךְ הֵעִז לַעֲשׂוֹת כֵּן, בִּיּוֹדְעוֹ שֶׁהִדְבָּר
בְּנִפְשׁוֹ שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ מִמֶּנּוּ תְּמוּנָה, וְעַד כַּמָּה הוּא
מִקְפִּיד עַל כֵּן....

אוֹתוֹ יְהוּדֵי הַחַל לְתַנּוֹת צַעֲרוֹ לְפָנָי הַרְבֵּי, בְּבֵיתוֹ
שְׁתֵּי בָנוֹת בְּגִיל שְׂדוּכִין, וּבְאִין בְּיָדוֹ פְּרוּטָה לְפָרְטָה,
אִינּוֹ מִצְלִיחַ לְמִצָּא אֶת זְוֹגָם, לְכֵן נֶאֱלָץ לְצַלֵּם אֶת
הַתְּמוּנָה, וְהַפְּסֵף שִׁקְבַּל תְּמוּרָתָהּ יַעֲזֹרְנוּ לְנִשְׂוֵאֵי
בְּנוֹתָיו.

כְּשִׁמְעַת הִרְהֵ"ק זֹאת הַדְּבָר, אָמַר לוֹ: אִם כֵּן, הִבֵּא
לְכָאן הַמְּכֻנָּה שְׁעוֹשָׂה אֶת הַתְּמוּנוֹת, אָמַר לְרַבְּנֵית
שְׁתַּבִּיא לִי בְּגַדֵי שַׁבָּת, וְעֲשֵׂה תְּמוּנָה טוֹבָה, אוֹתָהּ
תּוֹכַל לְמַכֵּר, לְמַעַן יִהְיֶה לָּךְ מְעוֹת לְנִשְׂוֵאֵי בְּנוֹתֶיךָ.

לֹא אַחַר הָאִישׁ לַעֲשׂוֹת כְּדַבְּרֵי הַרְבֵּי, וְהַתְּמוּנָה
נִמְכְּרָה בְּרוּחַ נָאָה.

(בְּצִילָא דְמַהִימְנוּתָא)

עָבְרָה חֲצִי שְׁעָה וְהֵאֲשָׁה הַסְּקָרְנֵית נִכְנְסָה שׁוּב
לְשִׁכְנָתָה וְשָׂאָלָה אוֹתָהּ, הֵיכֵן הַתְּכַשִּׁיטִים שֶׁדְּבַרְתָּ
עֲלֵיהֶם?

וְהִנֵּה נִשְׁמַע פְּתָאוּם נְקִישָׁה עַל הַדְּלֵת
וְ"הַתְּכַשִּׁיטִים" שְׁלָה חֲזָרוּ מֵהַתְּלַמּוּד תּוֹרָה!
הַצְּבִיעָה עֲלֵיהֶם הָאֲמָא וְאֲמָרָה מִתּוֹךְ חִיּוּךְ שֶׁל אֲשֶׁר
הִנֵּה, אֵלּוֹ ה' תְּכַשִּׁיטִים' שְׁלִי! לָךְ יֵשׁ תְּכַשִּׁיטִים
שֶׁתְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַל הַגּוֹף וְלִי יֵשׁ תְּכַשִּׁיטִים -
נְשָׁמוֹת מֵהַלְכוֹת!

"וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חֲטָא עֲלֵיהָ" (ה, ה)

לְאֲחִים הַקְּדוּשִׁים רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'נֶסֶק וְרַבִּי זֹשָׁא
מֵאֲנִיפּוֹלִי, הִיָּה אַח נוֹסֵף שֶׁהַתְּפָרְנֶס מִבֵּית מְזִיגָה
שֶׁחָכַר בְּאַחַד הַכְּפָרִים.

יָדְעוּ הָאֲחִים שֶׁהוּא מְסַתִּיר אֶת מְדַרְגוֹתָיו וְנִסְעוּ
אֵלָיו כְּדֵי לְתַהוֹת עַל קַנְקָנוֹ.

בְּבוֹאָם, רָאוּ אַכְרִים רַבִּים נִכְנְסִים לְשִׁתּוֹת יַיִן שֶׁרָף
וְאֲחִיהֶם עוֹמֵד וּמְשַׁרְתֵּם כְּשֶׁאֵר הַמוֹזָגִים.

הֵם לֹא רָאוּ אֲצֵלוֹ מַעֲשִׂים נְעִלִים, אֶךְ רָאוּהוּ מִפְּעַם
לְפַעַם רוֹשֵׁם מְשֻׁהוּ בְּפִנְקֶס קֶטֶן שְׁעָמוֹ.

בְּאִישׁוֹן לִילָה שֶׁמְעוּ כִּיצַד אֲחִיהֶם קוֹרָא דְבַר מָה
וּפּוֹרֵץ בְּבִכִּי, וְכָךְ נִשְׁנָה דְבָר כַּמָּה פְּעָמִים.

תָּהוּ הָאֲחִים אֲצֵלוֹ עַל מַעֲשָׂיו וְהוּא סִפֵּר לָהֶם לְפִי
תְּמוֹ, כִּי נוֹהֵג הוּא לְרַשֵּׁם בְּפִנְקֶסוֹ כָּל חֲטָא וְנִדְנוּד
עָבְרָה, וּבְהִגִּיעַ הַלֵּילָה אִינּוֹ שׁוֹכֵב לִישֵׁן עַד שֶׁהוּא
שָׁב בְּתִשְׁבָּה שְׁלֵמָה.

הַתְּפִלָּאוֹ הָאֲחִים וְשָׂאָלוּ: כִּיצַד יוֹדַע אֲתָהּ

דיבורים טובים

שבועון הילדים של 'משמרת השלום'

הנני:
לשמח
בכל הצלחה!

מס' 68

פר' ויקרא
ניסן פ"ה

לא סתם מצוה

איזו התנהגות!

הערב בבית משפחת יצחקי היזה לא נעים.

"כל פעם אני! נמאס לי!" צעקותיו של הלל הדהדו ברחבי הבית. "לא רוצה להוריד את הזבל! למה לא חני?"

לאחר חמש דקות, שוב נשמעו הצעקות: "אני רעב! בכלל לא אהבתי את ארוחת הערב! מה אני אשם שלא הייתה חביתה?"

רבע שעה לאחר מכן, כשאמא אמרה להלל להתארגן לשנה, הוא שוב צעק: "למה אני צריך ללכת לישון? כל החברים שלי הולכים לישון הרבה יותר מאחר!"

כשסוף סוף השתחרר שקט, והלל ושאר הילדים כבר שכבו במטותיהם, אף אחד לא הרגיש נעים במיוחד.

האחים והאחיות - נדבקו גם הם במצב הרוח הזועף של הלל.

ההורים - היו עיפים ומאכזבים מהתנהגותו.

אבל גם הלל בעצמו שכב מתסכל כלו.

למה? למה הוא תמיד ככה? למה הוא לא מצליח לכבד את ההורים, למה תמיד הערב צריך להסתים בצורה כזאת...

ולמה המחשבות האלה מגיעות אליו רק כשהוא כבר שוכב במטה...

הלל נאנח.

שלומי, אחיו הגדול, שמע את אנחתו ושאל בלחש: "מה קרה, הלל? הכל בסדר?"

"עזב אותי", סגן הלל במריחות. "אני ילד מעצבן. לא יודע מה יהיה אתי. תראו איך אמא עצובה עכשו. ואני יודע שזה בגללי."

שלומי שתק בבהלה. הוא חשב שהלל צודק, ולא היה לו מה לענות, אף שהוא היה גדול מהלל בארבע

שנים.

וכך הם נרדמו לשנת הלילה, מדכדכים.

"א... האמת שלא ממש", הודה הלל.

"שמע את הרעיון שלי", הסביר שלומי: "הרי אתה מאמין שמצות כבוד הורים שזה הרבה, נכון?" "המון", בלע הלל את רקו בצער.

"אז בוא תקבע לעצמך כמה שזה לך כל מעשה טוב של כבוד הורים, סכום שונה, סכום שהיית רוצה להרויח... נגיד - עשר שקל לכל פעם שאתה מגיע מיד כשאבא או אמא קוראים לך".

"להוריד את הפח זה יהיה שלושים שקל", חייך הלל, מתחיל להבין את הרעיון. "מצוין!" החמיא לו שלומי.

"ולעשות הפתעה לאמא זה יהיה... עשרים וחמש?"

"כמה שאתה מבין... אתה הולך להיות עשיר!" טפח שלומי על כתפו. "תכין רשימה, כמה כל מעשה שזה לך בכאלו. בשמים ברור שזה שזה יותר, כן? בכל ערב תעשה חשבון כמה הרוחת היום. זה יהיה ה'בנק' שלך. תתחיל לספר!"

הלל לא ענה. העינים שלו נצצו כמו שני פנסים. שלומי הביט אחריו כשהוא רץ לקחת דף ועט, וחייך באהבה.

ובערב...

"די!!! לא רוצה ללכת לישן. לא רוצה! לא רוצה!" שלומי שמע את הצעקות המכרות, והפתע. העצה שלו לא הצליחה?

אבל חצי שעה לאחר מכן, במטה, הוא התחיל להבין שמשהו פה כן מתחיל להשתנות. במטה הסמוכה התחבא הלל היטב מתחת לשמיכה. מתוך השמיכה יכל שלומי לשמע לחישות: "עשור... עשרים... שלושים וחמש... ארבעים וחמש. וואו".

בלי להציין, ידע שלומי שהלל עסוק כרגע ב'בנק' הסודי שלו. לבנק לא נכנסים כשלונו, טעויות

רעיון של אח גדול

למחרת, כשחזר מתלמוד התורה, פנה שלומי להלל ואמר: "נכון אמרת לי שאתה מעצבן מזה שאתה לא מצליח לכבד הורים?"

הלל לא זכר שהוא גלה את סודו. "אה... נכון... אבל - מה אתה רוצה?"

"אני חושב שיש מה לעשות!"

"מה אתה חושב, שלא עשיתי כלום עד היום?" נעלב הלל. "אני כל לילה במטה חושב על כל ההתחצפויות שלי ומבטיח לעצמי שמחר זה לא יקרה!" "וזה עוזר?" שאל שלומי בזהירות.

חידות בעיני מדות ושמירת הלשון

חידה במידה

חידה:

אחרי האזנים, מגיע תור הלב

אם הן נכשלו, לפחות הוא - יסרב

לא יאמין בכלל למלים הרעות

גם אם הן נשמעות ממש משכנעות

על איזה אסור מדבר?

וצעקות. רק הצלחות.

מדי ערב הוא שמע את הלל עושה חשבון, והסכום גדל וגדל מיום ליום.

השנוי לא קרה מיד. לאט לאט הלל התחיל להענות בשמחה לבקשות ההורים, להציע מעצמו עזרה, לשמח, לעשות נחת ובקצור - לכבד הורים! אבא ואמא לא הבינו: מה קרה? האם הלל נולד מחדש?

רק שלומי ידע את הסוד: הלל כבר אוהז בעשרים וחמש אלף שקל... הלל למד להעריך את המעשים הקטנים שלו. ברגע שהוא הבין שכל מעשה שלו שנה המון, הדרך אל העשר במעשים טובים - נהיתה קלה הרבה יותר!

הדרך להתקדם

לפנינו חדש גדוש במצוות של עזרה לזולת, של ותור גם כשלא נח, של כבוד הורים... הבה נעריך כל הצלחה! כשנזכר כמה המעשים הקטנים שלנו שוים וחשובים, ונשמח בהם עם כל הלב - זה מה שביא אותנו לעוד ועוד מעשים כאלה.

ומה עם חזרה בתשובה? חרטה על המעשים

הרעים,

על הרגעים בהם נכשלנו?

ובכן, החרטה היא חשובה

והיא חובה! אבל האם אתה יודע כמה זמן אמורה לקחת החרטה, מתוך כל שלבי התשובה? החרטה על המעשים הרעים היא קצרה ממש! זמן קצר של צער אמיתי על מה שקרה, ומיד עוברים קדימה, להתקדם. להיות טובים יותר.

ומה יתן לנו את הכח להתקדם ולהיות טובים יותר?

האמונה שאנחנו באמת טובים! הזכרון שנגזר בכל המעשים הטובים שכן הצלחנו! בכל הפעמים בהן כן התגברנו!

תפסת?

אז נפגש בעז"ה אחרי פסח...

בינתיים תחשב על מה שקראת!

פסח כשר ושמח - משלם.

שו"ת משולם

הלכה לשלחו השבת

דני מספר: "אל תשאלו איך השתוללנו היום בשעור, אני עם אליהו, אלקנה ונתנאל..." האם דני נכשל באסור לשון הרע?

האסור לספר לשון הרע הנו גם כאשר המספר כולל את עצמו בספור הגנאי.

סודות

קומיקס
בהמשכים

במגרש החיים

כתיבה: ש. רוזנשטיין | איור: יוספי יוסף

תקציר: ספרא עוזר למשולם למצא את אורי. אורי מלמד אותו לזהות את עקץ ואת כל החילים הרעים, על ידי הפגנס המפלא. הוא נותן למשולם פגנס קזה במתנה. בבית המלמד, הילדים צועקים על משולם שהוא אשם בהכל.

המשך יבוא בעז"ה

לקבלת העלון
להפצה בבית הכנסת
חינוך: 02-5379160 שולוחה 0

רוצים לשמע יותר על משלם וחבריו, ועל חילי היצר הרע המסכנים? הפגנסו לקו חברים 072-337-2212 שולוחה 34

גליון 675
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קייטום על האישור לפרויקט המבורגר

סיפורי חז"ל

ר' אבא בר זמינא היה חייט. פעם תפר ותיקן בגדים בביתו של גוי אחר בעיר רומי. הגיש הגוי לר' אבא בשר נבלה, ופקד עליו לאכלה. סירב היהודי, וגם אחרי שאיים עליו הגוי שיהרגהו אם לא יאכל, לא נכנע ר' אבא ואמר, אם רוצה אתה להרגני, הרשות בידך, אני לא אוכל זאת כי יהודי אני ובשר נבלה אסור לנו לאכול. התנהגותו של היהודי מצאה חן בעיני הגוי, מיד הרפה ממנו ואמר בלשון רכה, כעת אגלה לך, שכונתי הפוכה היתה, לו היית אוכל מהבשר, הייתי הורג אותך, לדעתך, חייב כל אדם להיות חזק באמונתו, אם יהודי הוא, עליו לדבוק בדתו, ואף אם חייו בסכנה עקב כך. אמר ר' מנא, אם היה ר' אבא יודע שרבנים התירו בשאר המצוות לעבור ולא ליהרג, היה אוכל את הבשר, כי בתוך בית היו באותה שעה בצנעה, ואז היה מת בידי אותו גוי ח"ו.

(ירושלמי שבועות ד' ב')

פרשת השבוע

בתוך גופו, נפשו לקויה ונשמתו נפגעה ונפגמה, הרי ברחובות העיר עלול להסתאב עוד יותר ח"ו, ומשום זה צריכים להכניס אותו לפנים, לתוך אויר של קדושה וטהרה, כדי שיקבל גם הוא שפע של קדושה, ויטהר את עצמו ואת נפשו מטומאתו וחסאתו. ואולם מי שנפשו זכה ונקיה מכל כתם ופגם, ולבו הטהור נדב להביא "קרבן נדבה לה", הוא איננו זקוק דווקא למקום הקודש, והוא יכול להימצא ולאכול את קרבנו בכל מקום בלי כל חשש, שנשמתו בהירה תמה וטהורה.

יקריב אותו לרצונו (א' - ג')

המגיד הקדוש ממעורטש זיע"א פירש: יקריב את רצונו סיפר ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א: פעם בליל חורף קר היה הקיסר נאפוליון לן באהל שמיכות. לפתע תקפו צימאון גדול למים, אולם התעצל לצאת מתחת שמיכותיו, אמר בלבו הקיסר: א"כ עצלן אתה נאפוליון, ומה בינך לאחריים? ומיד קפץ ממשכבו והלך לקצה השדה, שם עמדה חבית מים. כיון שהגיע לשם, חזר ונמלך נאפוליון: בשביל מעט מים טרחתי כל כך ולא יכולתי להתגבר על הצימאון, א"כ מה ביני לבין שאר בני אדם? התאפק ולא שתה, וחזר על יצועו. לרצון כזה, סיים ה"חווה" את סיפורו, אני קורא שבירת רצון.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א'-ב') מסופר על הרה"ק רבי ישראל המגיד מקוזניץ זיע"א, שעוד בימי ילדותו כבר נתגלו בו סימני גדלות יחד עם ניצוצי קדושה וטהרה. יום אחד בקראו את הפרק "איזהו מקומן של זבחים" קודם התפלה, פנה למלמד ושאלהו, למה הקרבנות שבאו לשם כפרת עוונות חטאים ופשעים, נאכלים רק לפנים מן הקלעים בתוך כותלי ביהמ"ק עצמו, ואילו הקרבנות הבאים בתור נדבה, נאכלים בכל העיר, ולא דווקא במקום הקודש, והלא לפי ההגיון צריך להיות להיפך, קרבנות נדבה שבעליהם מביאים מתוך רצון טוב ורוח נדיבה, צריכים היו לאכול אותם במקום טהרה בתוך בית המקדש, מכיון שבאו ממקור טהור ומתוך לב טהור, אבל קרבנות כפרה שבאים מאת חוטאים, לא היו צריכים להביאם אל הקודש, אלא לאכול אותם ברחובה של עיר.

המלמד לא מצא תשובה, וביקש מהילד שיענה, והילד פנה בשמחה ואמר, כמדומני שמצאתי תשובה, מי שחטא ואשם בעבירות שבין אדם למקום או בין אדם לחברו, דווקא אותו ואת קרבנו צריכים להכניס אל הקודש, הוא אשר טומאה רצוצה

זמני השבת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:25 ת"א: 6:40

פרשת ויקרא

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:39 ת"א: 7:41 ר"ת: 8:16

החסד פתחה לפניכם את שערי הרחמים לרווחה

שנים רבות חיכה ר' שלמה לבן זכר, תפילות ותחינות רבות שפכו ר' שלמה ואשתו לפני בורא כל העולמים, אצל רבים מצדיקי דורו הזכיר את עצמו, כדי להתברך מפייהם. ותפילותיהם וציפיותיהם לא היו לשוא, היה זה ערב שבת כאשר אנשי העיירה נתבשרו שלר' שלמה נולד בן זכר, השמחה בביתם היתה רבה, שמחת הברית עברה מתוך שמחה גדולה, כאשר רבים מיהודי העיירה נטלו בה חלק, רבה של העיירה שימש כסנדק, ומוהל מומחה הוזמן מעיר סמוכה להכניס את הרך הנימול בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. ר' שלמה ערך סעודה כיד המלך, כמובן שלא שכח את אביוני העיר שכולם הוזמנו וזכו להתענג בתענוגי בשר ודגים.

השנים חלפו, הרך הנימול גדל והיה לבחור ירא שמים, נח לשמים ונח לבריות, בישיבה היה בין הבחורים הלמדנים והיטב נחת רבה להוריו ולמוריו. עד לאותו יום בהיר, בה הודיעו שלטונות הצבא לר' שלמה, שבנו חביבו מחוייב גיוס, ועליו להתייצב תוך כמה שבועות במפקדה הצבאית, ולהפוך לחייל מן המגין של הצבא הקומוניסטי. חייו השלווים של ר' שלמה וזוג' הופרו בבת אחת, תפילות רוויות דמעות היו מנת חלקם יום ולילה, השתדלויות רבות שלא העלו דבר, והייאוש כמעט ומלאו את לבם, כשאחד מידידיו הציע לו לנסוע אל הרה"ק רבי מנחם מענדל בעל ה"צמח צדק" מליואבאוויטש זיע"א (יומא דהילולא י"א ניסן), שבברכותיו פעל ישועות גדולות לבני ישראל, על אף המרחק הרב שהיה עליו לנסוע, לא חשב ר' שלמה פעמיים, ויצא לדרך עוד באותו היום.

ימים ולילות שרך עצמו בדרך עד שהגיע לביתו של ה"צמח צדק", כשספר התהילים לא מש מידו, המתין לתורו להיכנס לרבי, וכשהגיעו תורו, ואך דרכו רגליו בחדרו של הצדיק, פרץ בבכי מהתרגשות ופחד גם יחד, ושפך לפני הרבי את מר שיחו: "בן יחיד ויקר יש לי, ועתה הגיע לגיל הגיוס, ובתוך שלושים יום עליו להתייצב במפקדה הצבאית בעירו, שם יוחלט גורלו לשבט או לחסד, בריא ושלם הוא ב"ה בני יקירי, טוב רואי, ובדרך הטבע אני לא רואה שום סיבה לשלילה או לדיחוי, "רבי" זעק היהודי מקירות לבו, "מה אעשה לבני ביום שידובר בו"? האב האומלל לא היה צריך לפרט את חששותיו הגדולים, השירות הצבאי כרוך בקשיים רבים, ובסכנות לגוף ולנשמה, שמירת שבת, כשרות, וקיום המצוות, בגדר מסירות נפש הן, ואין כמעט אפשרות לבחור יהודי בצבא הקומוניסטי, להישמר ולהישאר שומר תורה ומצוות. אנא רבי! זעק מנבכי ליבו, בטל את הגזירה הנוראה מכל, צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ה"צמח צדק" האזין לשיחת האב הכאובה בקשב רב, מצחו הבהוק נתמך בידו העדינה, הוא ישב זמן רב כשעיניו עצומות, אך לא הגיב במאומה. הלחץ בלב האב השבור גבר, שתיקתו של הרבי כמעט

הטריפה את דעתו, הלוא טרם בואו לכאן, סיפרו באוזניו חסידים אשר התגוררו בעירו, אותות ומופתים גדולים, ישועות ונפלאות אשר פועל הרבי עבור היהודים הבאים אליו להתייעץ עמו ולהתברך מפיו, ומשום מה דוקא הוא נתקל בחומה של שתיקה, באטימה שאינו מבין את פירושה.

אך היהודי שלבו כמעט ונשבר וכמעט נתייאש, לא הרפה, שוב ושוב שטח בבכי גובר והולך את בקשתו לפני הרבי, וציין כי בן זה יחיד הוא לו, וכי מועד הגיוס מתקרב, ואנה אני בא, בלי בני יקירי זה, טוב מותי מחיי, התייפח בבכי קורע לב. אך דבריו ודמעותיו כמו שבו ריקם, דומה היה כי אין הרבי מקשיב כלל לדבריו.

בסופו של דבר יצא מלפני הרבי, כאשר אך ברכת שלום מהדהדת באוזניו, הצדיק לא הבטיח מאומה, בלית ברירה ובלב שבור ורצוף, עלה היהודי על העגלה ויצא חזרה לדרך הארוכה לביתו. כשהגיע לביתו, סיפר לאשתו ולבני ביתו על האכזבה הגדולה שהיתה מנת חלקו בביקורו אצל הרבי. הללו ניסו לעודדו, שבוודאי משהו שמימי מסתתר מבעד לשתיקתו של הצדיק, ואל לו להיכנס חלילה לייאוש, ישועת ה' כהרף עין. בצר לו, הרבה האב בתפילות ובתחנונים, ועל אף מועקת לבו, לא פסק מלקוות ולצפות לישועה, הרי שערי דמעות לא ננעלו, וגם התפילות הרבות יעשו מחצה, וככל שהתקרבו הימים למועד ההתייצבות, כן הרבה בתפילותיו ובעתירותיו, ספר התהילים לא מש מידו, כשדמעות חמות מרטיבות את הדפים הישנים של התהילים.

בבוא היום בבוקר השכם, קמו ר' שלמה ובנו ולבותיהם הולמים, מועד ההתייצבות נקבע לשעה מסוימת והמפקדה הצבאית מתנהלת על פי תקנות קשוחות, דינו של המאחר חמור מאד, עד כדי כניסה לבית הסוהר, לאחר תפילה ואכילת פת שחרית, יצאו האב ובנו ממפתן ביתם ועיניהם מצפות לישועה, אך עוד לא הספיקו להתרחק ממטחוי הבית, והנה לקראתם יהודי דל בשר וכפוף קומה, בראותו את הבאים לקראתו, הניח יד ימינו על לבו, ובקול צרוד קרא "יהודים יקרים, מדרך ארוכה באתי הנה, ועדיין לא בא אוכל לפי, אנא בטובכם הגישו לי פת לחם לאכול וצפחת מים לשתות ותחיו את נפשי אוי".

פניו המוריקים של ר' שלמה החווירו, בדיוק עכשיו כאשר כל רגע יקר הוא מפו, אם לא די בידיו הריקניות לקראת ההתייצבות גם יאחר, בדיוק בזמן גורלי זה צץ יהודי זה כמו מבטן האדמה. העני הבלתי מוכר, נושם ונושף בכבדות, וימינו נתונה עדיין על לבו כמו עוצר הוא בעדו מפרוח מגופו. והיהודי שאצה לו הדרך, הביט בו ברחמנות מהולה ברתחה, וכבר אומר הוא לומר לו כי מימינו ומשמאלו מקדם ומאחור, מתגוררות משפחות יהודיות טובות לב ופתוחות ידיים, ואלו בוודאי ישמחו להשביע רעבונו ולהקל צערו, אך ירחם ויטטה מנתיבו כי נחפו הוא לדרך קשה, והוא עצמו זקוק לרחמי שמים מרובים.

משל ונמשל

הוי דן את כל האדם לכף זכות

לעתים קרובות יארע ששני בני אדם נעשים צהובים זה לזה ונוטרים איבה שנים על שנים, יש שיבקש אדם מחברו איזה דבר והלה מסרב לעשות את מבוקשו, מיד הוא הופך לו לשונא בנפש, ומוכן הוא לקורעו כדג, ברם אילו היה כל אדם מביט על חברו כעל גדול הימנו, ודאי שהיה יכול ללמד עליו סניגוריא ולמצוא לו צד זכות.

משל לראובן שבא לידי דין ודברים עם חברו שמעון ורב עמו, והיה בלבו עליו. לימים היה ראובן מהלך ברחובה של עיר, ופגש באחד מידידיו הטובים לוי, שהיה מקובל עליו כאדם מהוגן וישר דרך, סיפר ראובן ללוי על הדברים שנפלו בינו לבין שמעון, והוסיף כי גדולה הטינה שהוא שומר לשמעון משום שהלה לא צדק כל עיקר בריבו אתו, אמר לו לוי, וכי מכיר אתה יפה בטיבו של שמעון זה, שאתה בטוח כל כך שאינו אדם כשר? לפני ימים אחדים ראיתיו דרך מקרה מסב במסיבה עם רבנו הגאון המפורסם בחסידותו, ורבנו חלק לו כבוד גדול. מששמע זאת ראובן תמה תמיהה גדולה, ברם לא עלה על דעתו להטיל ספק באמיתות הדבר שכן היה לוי מקובל עליו כאדם מהימן ביותר, פתח ואמר לו יודע אתה, הרהור ספק נכנס בלבי שמא לא צדקתי בריבי עם שמעון, ואף על פי שבטוח הייתי עד היום בצדקתי, מששמעתי סיפורך התחלתי מהסס בדבר שמא מי יודע. לאחר כמה ימים נפגשו שוב שני הידידים, אומר לוי לראובן יודע אתה, אתמול שוב ראיתי את שמעון יושב לפני שני גדולי הדור, ושניהם קירבוהו קירבה יתירה וכיבדוהו כבוד גדול. מיד נפל ראובן על פניו בוכה ומצעק וי וי מה גדול החטא שחטאתי נגד רבי שמעון, מעתה גם רבי איתקרי, עכשיו אין עוד כל צל של ספק בלבי שלא אני צדקתי באותו ענין, אף איני יכול כלל להבין כיצד הייתי בטוח כל כך, שאדם גדול שכמותו הוא הרשע ואני הצדיק.

(בשם הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

אבל מחשבות אלו תופסות מוחו רק לשניות מועטות, כי מיד התנער הוא מהן, כאילו שוכח את מצבו ואת צערו דאגתו העצמיים, וברוחב לב ובסר פנים יפות, הזמין את האורח הרעב פנימה לביתו ואמר: "בוא אחי היקר אכול ושתה וברך את האלוקים", נכנס האורח נוטל ידיו, מברך ואוכל ושותה, ומותיר, ועיניו אורו, "כשם שהחייטני" אמר לבעל הבית "כן יוסיפו לך משמים חיים וטובה וברכה". וכבר נחפו העני לדרכו, והיהודי זרו את בנו "הבה נודרו, כי אצה לנו הדרך", שלא נאחר חלילה ונענש על כך.

אצו ורצו כל הדרך, וכשהגיעו ברגע האחרון, נכנסו שניהם לבית המפקדה, והממונים על הגייסות הביטו בבחור הנושם ונושף בכבודות, מחמת יראה ופחד ומרוב בהילות, הממונים הביטו בו בעיניים זועמות, והבהילו את הרופא לבדוק את הבחור היהודי שהגיע זה עתה, אם ראוי הוא לשרת בצבא, הרופא הצבאי בחן את הבחור מכף רגל ועד ראש, נקש על ראשו, הביט לתוך גרונו, בדק את אוזניו, הצמיד ידיו זו לזו, והפטיר ספק בכעס ספק בקוצר רוח: "שלחו מעלי גופות שאינן ראויות למדי צבא".

ר' שלמה ובנו המאושרים, נסעו הביתה ובידיהם כתב השחרור של הבן מהצבא, עיני שניהם זלגו דמעות התרגשות, תודה והודיה להש"ת. כעבור זמן מה נמלך היהודי ונסע ל"צמח צדק" "שתיקתו של הרבי" אמר לבנו בקורת רוח, "יפה הייתה מכל הקולות שבעולם, מן הראוי כי אבשר לו את הבשורה הטובה".

כשנכנס לחדרו של הרבי, האיר לו ה"צמח צדק" את פניו הקדושות ואמר: "בבואך לפני לא אמרתי לך מאום, יען כי לא ראיתי בעבורכם שום פתח לישועה, אמור נא לי מה עשית באותו יום אשר בזכותו זכיתם לישועה הגדולה חוץ לדרך הטבע?" היהודי נדהם, לרגע התגלגלו מחשבותיו אחרנית, ולפתע נזכר הוא, ושח באוזני הרבי את סיפורו של אותו עני שביקש דבר מה להסעיד לו באותו יום גורלי, שמא ואולי יש קשר בין זה לזה.

הרבי חייך ואמר: "אכן, שערי רחמים סגורים היו בעבורכם, אך פעולה זו של חסד ודוקא בזמן ובעת כה לחוץ, פתחה לפניכם את שערי הרחמים לרווחה, מצווה זו שקיימתם בהכנסת אורחים ובמתן אכילה ושתיה לאדם עני ורעב, התייצבה לפניכם להמליץ טוב בעדכם, צדקה מעבירה את רוע הגזירה".

צ'ין אדם לחברו

יתן ויחזור ויתן

מספרים על יהודי עני שנכנס לפני חג הפסח אל הרה"ק רבי דוד מטלנא זיע"א ואמר: בימים אלה באים כולם אל הרב לשאול שאלות בהלכות הפסח. גם לי יש שאלה גדולה: מה נאכל? הביט הצדיק בפניו הכחשות והמורעבות של היהודי ואמר: "אתרץ לך את קושייתך", ובתוך- כך הוציא מטבע מכיסו ונתנו לו. למחרת חזר העני בעיניים מושפלות אל רבי דוד ואמר: "רבי, התירוץ שקיבלתי ממנו אתמול כבר לא נותר ממנו מאום, והקושיה הקשה חזרה למקומה". הרבי חיך והוסיף לו כהנה וכהנה.

למנוע צער

מסופר על הרה"ק רבי יעקב ישראל קנייבסקי מסטיפלא זיע"א, שאחד מתלמידיו נכנס אליו לפני פסח ושוחח עמו אודות אלמנה אחת שבעלה שהיה תלמיד חכם נפטר לפני פורים, ואותו תלמיד היה קרוב של התלמיד חכם. בתוך השיחה אמר הרב עוד מעט מגיע פסח, האלמנה תשב בליל הסדר ויהיה לה צער, כיון שהיא תחוש בבדידות ותיזכר שאין לה בעל, כי בעלה נהג לאכול מצות יד בליל הסדר, ומן הסתם עכשיו היא לא תקנה מצות יד. אמר לו הרב אני אתן לך מצה משלי עבורה. קם הרב לחדר השני הוציא מהחבילה מצה ונתנה ביד תלמידו, ואמר יש פה מספיק בעד שיעורי הכזית

שצריכים לליל הסדר. והוסיף הרב כשתתן לה את המצה אל תאמר שאני נותן לה, מכיון שאסור לתת מתנה לאשה, תאמר שאני נתתי לך, ואתה נותן לה. מספר התלמיד, אין לתאר במילים את ההתרגשות הרבה עד לדמעות, שהיתה בבית האלמנה, כשנכנסתי ואמרתי לה, יש לי עבורך מצה מהסטיפלר לליל הסדר.

לא אצער אדם עבור מצות

מהודרות

רבה של ירושלים עיה"ק, הרה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, היה משקיע מאמצים רבים באפיית המצות, שיהיו בתכלית ההידור והכשרות. ופעם קרה בשעת אפיית המצות שאחד מעוזריו העיר לו, שאחד העובדים מתרשל קצת בגלגול העיסה, ומן הראוי שהרב יגער בו ויורו אותו.

השיב לו רבי חיים: חס וחלילה, זאת לא אעשה, אני אצער פועל עני וקשי יום, ואגער בו, רק משום שאני חפץ במצות מהודרות? אני מצדידי עושה כל מה שביכולתי ואינני חוסך בהוצאות, ובנוסף לכך מתפלל אני להשי"ת שיזכנו במצות ביתרון ההידור והכשרות, וסמוך ובטוח אני שהקב"ה יקבל תפילתי, כי הוא בוחן לבבות ויודע, עד כמה אני חפץ לקיים מצוה זו כהלכתה, אבל לקבל מצות מהודרות תמורת גערה בפועל עני? יצא שכרה בהפסדה.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ז' ניסן

הרה"ק רבי יצחק מדראביטש ב"ר יוסף (תלמיד הבעש"ט - תק"ד)
הרה"ק רבי ישכר דוב מזידיטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)
יום ראשון ח' ניסן
רבי ר' אליה שפירא ב"ר בנימין וואלף (אליהו רבה - תע"ב)
הרה"ק רבי מרדכי מנעשחזו ב"ר דוב בער (תק"ס)
יום שני ט' ניסן
הרה"ק רבי יעקב צבי יאלעס מדינוב ב"ר נפתלי (תלמיד החוזה - מלא הרועים - תקפ"ה)
הרה"ק רבי חיים מאיר (אמרי חיים) ב"ר ישראל מוויזניצא (תשל"ב)
יום שלישי י"ג ניסן
מרים הנביאה בת עמרם (ב"א תפ"ז)
יום רביעי י"א ניסן
רבינו משה בן נחמן רמב"ן (ה"א כ"ט)
הרה"ק רבי ישעיהו ב"ר אברהם הורוויץ (של"ה - ש"צ)
יום שישי י"ג ניסן
רבינו יוסף קארו ב"ר אפרים (בית יוסף-של"ה)
רבינו משה אלישיך ב"ר חיים (אלשיך-שנ"ז)
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר שלום שכנא (ה"צמח צדק" מליובאוויטש - תרכ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מו"ס "ב"א אורח" רפרוס יום ה'תש"ס על המערים.

חוקות הגויים (ד')

מנהג ישראל להעמיד הבימה באמצע בית הכנסת, והמסנה מזה ומעמיד אותה סמוך לארון הקודש, הרי זה כדרך העכו"ם, ועובר על לאו שבחוקותיהם לא תלכו. (ש"ת מחולת המחנים, סימן ה', שבילי דוד, יורה דעה סימן קע"ח, ש"ת מכתב סופר, אורח חיים סימן א', ש"ת שאילת שלום, מהדורה תנינא סימן קע"ט, שדי חמד, אסיפת דינים מערכת בית הכנסת, אות י"ג, ש"ת שרידי אש, חלק ב' סימן קנ"ד, ש"ת אפרקטא דעניא, חלק א' סימן קי"ח, ש"ת מנחת יצחק, חלק ג' סימן ד', ועיין עוד בש"ת דברי מלכיאל, חלק ה' סימן רל"ד, וש"ת מהר"ם שיק, יור"ד סימן קס"ה, ובספר טהרת יו"ט, חלק י' עמוד קנ"א)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי חיים מאיר (אמרי חיים) ב"ר

ישראל מוויזניצא זיע"א

נלב"ט ט' ניסן תנצב"ה

העלון מוקדש השבוע לע"נ הרב אברהם יצחק ב"ר שרגא פייבל זצ"ל

פתרון השורה השניה
עם אותה הגימטריא
של השורה הראשונה

פרפראות וגימטריאות

- 1 < בפרשה - ממלה זו למדים שאין להביא קרבן מן הגזל (רש"י)
בפרשת לה לה - רועי הצאן שלו לא הקפידו על גזל
- 2 < בפרשה - בכל קרבן לתת אותו אין לשפך
הענש שהגיע לעולם בדורו של נח
- 3 < בפרשה - מי שנשבע לשקר צריך להביא אותו
גם אם דורשים ממנו הוא לא יוצא מפשוטו

חידת בונוס

1.	???	7.	אלי
2.	נתנ	8.	גמל
3.	אלי	9.	אבי
4.	אלי	10.	אחי
5.	שלמ	11.	פגע
6.	אלי	12.	אחי

מהן שלוש האותיות
שצריכות להופיע במס' 1?

תשובה לחידת הבונוס מהשבוע שעבר:

"מים שלנו"

על פי ההלכה יש להשתמש לאפיית מצות
במים שלנו, ("לנו" משורש ל"ן, לינה)
דהיינו מים ששהו בכלי במשך הלילה ואשר
נשאבו ממקורם קודם לכן.

חידודים במרוצים

לפחות שורה אחת מן הפרשה

- 1 < בפסוק של שבעת המינים תמצאו את אותה מלה
בפרשה - בקרבן להוסיף? חס וקלילה
- 2 < בפרשה - אחת מסוגי המנחה
כיום - אם רוצים חביתה כחלק מהארוחה
- 3 < בפרשה - אותה שמם על המנחה
בשנוי נקוד קל - אומרים עליה קדוש או ברכה
- 4 < בפרשה - זה אומר שהתבואה מלאה
בספר מלכים - אליהו הנביא שם זכה לישועה
- 5 < על נח זו עבדה, אצל אברהם זו בקשה
בפרשה - על קרבנות זו דרישה
- 6 < הוא עבר בכרית בין הבתרים בעלטה ובחשכה
בפרשה - זה אחת מהאפשרויות להקרבת המנחה
- 7 < בפרשה - לשון שבירה וטחינה
בשנוי נקוד - שרה דרשה מאברהם בקשר לאמה ובנה
- 8 < מצפים ומיחלים לו ללא הפסקה
בפרשה - תאור לכהן שחטא בשגגה
- 9 < בפרשת ויגש - חלקו של פרעה
בפרשה - תוספת תשלום לגולן שהודה שהגזלה עמו
- 10 < בפרשה - כשנשיא יחטא, אותו לקרבן יש להקטיר
אחי יוסף השתמשו בדמו על מנת להסתיר
- 11 < בקרבנות אותי לוקחים ושמים ממני
מישהי שהסתכלה לאחור נהייתה כמוני
- 12 < בפרשה - כהן כתוב שצריך לעשות הגזלן
לעתידי לבוא - מה שיעשה אליהו הנביא ללב העם

ז' ניסן תשפ"ה

שנה ז' | גליון מס' 266

בפיקוח רבנים ומחנכים שליט"א

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו יבני בינה' טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: יבני בינה' - ארגון בני בינה לילדי בני התורה או בטל' 055-6705847

בינו נא זאת

"אתה תצטרף לסחב את הכל הלוך וחזור ולזכר ממי לקחת כל דבר, נו שיהיה בהצלחה"

לשאל שאלות, אבל מה הוא מחפש לו דוקא עוד חמורים ודברים שיקשו עליו את ההליכה, גם ככה יש לו פמה קטנים לסחב. "שמעו דבר ה'!" עובר רחש במחנה ישאל למרגלות ים סוף, "כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראתם עוד עד עולם." לא חוזרים למצרים! כל מה שאמרנו לפרעה לא ילשתי גימ' הכל היה בשבילו כדי שירדף אחריו, לא חוזרים לשם לעולם, נקדה! אין יותר מצרים, נגמור. ומה עם כל מה ששאלנו מהם? שאלו היהודים. "הכל שלכם! זכיתם!" ושוב המבט של דתו ואלוהיו נפגשים. כעת אליצפן עסוק לרחם על שכנו הגר דתו, אי דתו איש יקר הדרו לקים את רצון ה', אבל הוא מסתפק במועט' הספיקו לו שני כלי כסף לקים את החובה ושני כלי זהב ושתי שמלות, וכעת הוא נשאר עם פעקאלע קטן, ואני, ורודף ה' זכיתי לשרות חמורים מלאה כל טוב, כלי כסף מכל הסוגים, כלי זהב יקרותיים לאין מספר, ושמלות יקרות ומשפחות. "איך ידעתם" התפלא דתו, ידעת שלא נצטרף להשיב הכל?

והשמש הגיעה קטאני עוד באמצע. "נו, נו." הפטיר דתו, ונד בראשו. "לא יודע... נראה לי קצת יותר מדי, אל תשכח שזה רק בהשאלה בכדי לעבד את ה' אליצפנו במדבר, אתה תצטרף לסחב את הכל הלוך וחזור ולזכר ממי לקחת כל דבר, נו שיהיה בהצלחה, לא חושב שפכה צריך". ואלוהיו מאשר בכל לבו ובכל נפשו, הוא כבר סופר את השעות עד למחר בבוקר, יש עוד 12 שעות של 'חטף ונאלך' מצות עשה לבקש מהמצרים. בלילה של יום המחרת דתו כבר היה פחות נחמד, "תראה אליצפן, אנו שכנים טובים, אבל המצוות שלך קצת יותר מדי, תראה איזה בלגן עשית לי בעינינו; תראה, זכיתך! אתה באמת שם את כל זה בחלק שלך בחצר, אבל אוי די...". אליצפן שומע, הוא מנסה מאד שהדבר פחות יפריע לשכנו

דתו ואלוהיו חלקו חצר משתפת בארץ גשן, ברודף ה' שיש חצר, ויש בית, ויש מטח, אחרי כל כך הרבה שנים של סבל, של שעבוד מבקר עד ליל. עד לפני תקופה קצרה הם לא הכירו מציאות אחרת, מלבד עבודה, מכוח, סבל, רעב, עד שנגלה עליהם מלך המלכים, ומאז הכל השתנה, רצף של מכוח נחתו על המצרים, כבר לא היה מי שלא ידע 'כי אני ה' בקרב הארץ'. והיום קשה להם השעבוד דתו ואלוהיו חולקים חצר משתפת בארץ גשן, יכולים הם לעסוק בתורה במשך היום, כבר אין עליהם איזה מצרי עריץ שמפכה אותם עד זוב דם. "שמעו דבר ה'!" הכריז הרודף, "יש צווי מאת הקדוש ברודף הוא" עבר הרחש בארץ גשן, וזה דבר הצווי "ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת ושמלתם על בתיכם ועל בנותיכם ונצלתם את מצרים" (שמות 3 כב) דתו ואלוהיו לא מחכים אפילו רגע, יש צווי מהקב"ה, אנו יוצאים מיד לפעולה. הם פונים ליציאה מארץ גשן, 'לשם יחיד קידוש ברודף הוא, הנני מוכן ומזומן לקום מצוות עשה שצונו הבורא יתברך לקחת לשאל מהמצרים כלים ובגדים'. כל אחד פונה לביתו של מצרי אחר לקים מצות עשה.

לאחר שעה קלה דתו כבר שב לשערי החצר בארץ גשן, אוהו הוא שקית גדולה, העבודה לא הייתה קשה כלל, ה' נתן אותנו לחן בעיני מצרים, במקום העינים רושפות אש ושאנה, הם קבלו אותנו בחינה, קאלו חכו לנו, הם הסכימו הכל בשמחה, חשבת לבקש איזה כלי קטן, אבל ראיתי את ה'נשיאות חו' אז פשוט בקשת, והם נתנו הכל בשמחה כאשר צוה ה', והנה, אכן יש בכדי שתי מנורת כסף, שרשרת וצמיד זהב, שמלת משי ומעיל צמר, ברודף ה' קימתי את מצות ה' יש בכדי גם 'כלי כסף' גם 'כלי זהב' גם 'שמלות'. אוילם אליצפן טרם שב, התפלא דתו בשעה ששב מתפלת מנחה, 'כבר עבר זמן רב, הלא יצאנו בבוקר, מיד לאחר תפלת יתקין, פנינו לבתי המצרים, והוא עוד לא שב? וכי יתכן שהוא לא מצא מי שישאל לו, הלא הקב"ה הבטיח שאנו נמצא חן בעיניהם. מוזר?! רק לפנות ערב עם דמדומי שביעה, הופיע אליצפן בשערי החצר, מיזע מתש אך קורן ומלא שמחה, מאחוריו השתרך שדה של חמורים כל חמור נשא חבילות מכל הבא ליד, בגדים, כליים, תכשיטים, מלמעה מלמטה מהצדדים, עוד חמור ועוד חמור ועוד חבילה ועוד חמורה. "אליצפן, מה קרה לך?" התפלא דתו, "אתה לא חושב שיקחת הגזמת, הקב"ה אמר לשאל מהמצרים כלי כסף זהב ושמלות, מה כל זה?" "תראה דתו", השיב אליצפן, "הקב"ה לא אמר כפיה, שמעתי שמשוה רבנו אמר שאין לזה שעה, אז כל כך גד שאתי שואל מהמצרים - זה מצוה! כל תכשיט - זה מצות עשה, איך אותה? אלמלא שהחשיך היום הייתי ממשיך, מה אעשה

"גם אם לא ידעתם" משיב אליצפן. "אבל, כן ידעתי שכל חפץ נוסף היא מצוה נוספת. ולא הסתפקתי במועט. תחב לב - יקח מצוות למד אותנו משה רבנו, וחפשי להרבות פועד מצוות. כעת, אני גם רואה שבעולם הזה לא הפסדתי, אין מי ששומע לדבר ה' ומפסיד!". "טוב, כחו לי" פנה דתו למשפחתו, "אני רך להביא עוד כלי כסף וזהב. תפר אשוב ועם אוצר יקר". "אסור! אסור לנו כבר לשוב מצרים!" אמרו לו הסובבים. "מה, הפסדתי? חבל, לא ידעתי". 'אשרי אדם שמע ל!' הפרשת ואתחנן כתוב את התשובה לבן החכם! 'כי ישאלך בנך מהו לאמה, מה העדת והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אליצפנו אתכם' (דברים 10), אבא משיב לו תשובה מפרטת על כל מה שהיה לנו במצרים, והוא מוסף עוד משפט 'ויצונו ה' לעשות את כל החקים האלה ליראה את ה' אליצפנו לטוב לנו כל הימים לחייתנו כהיום הזה' (שם 10). דע לך בני היקר, אומר אבא לבן החכם! אנו תביים לקים מצוות! ה' הוציא אותנו ממצרים להיות לו לעם! אבל המריונים הגדולים הם אהנונו! כל כלי כסף שנשיג ישאר שלנו לנצח, בעולם הזה ובעולם הבא נהיה מאשרים מכל רגע של עסק התורה, אהנונו יכולים אויל להסתפק במועט, לקים רק מה שתביים, אויל לא תהיה לנו עברה, אבל נמצא את עצמנו עם שקית קטנטנה, כזה פעקאלע קטן של מציצה ושני סופים, וזהו. ואז השכן ליד עם עשרה חמורים לובים טעונים מטוב מצרים. לא נפסיד אף רגע, לצבר הון לחטוף עוד שעה של תורה עוד כבוד אב ואם, עוד מצוה עוד תפלה, - 'לטוב לנו כל הימים'.

הנחמד, אבל לא, הוא לא מוכן ליתר על לעשות רצון ה'. נכון הוא יצא ידי חובה, אבל הוא לא מפספס עוד תוספת של מצוה, היא שנה מליזנים.

*

יציאת מצרים, אנשים נשים וטף יוצאים ומלכם בראשם, 'במורא גדול' זה גלוי שכניה. דתו מעיף מבט על אליצפן, רגשות מעורבים 'כל הכבוד לו'... אבל, מסכן, תראה עם מה הוא צריך להסתכן, כפיה חכם הייתי כשדעתי לארץ בארץ קטנה את הכלים שלקחת, יש לנו דרך של כפיה ימים ועוד עם צאק, איפה יש מקום לסחב עוד כליים של מצרים? חלילה, אני לא מהרהר, אם הקב"ה הצוה - אנו עושים בלי

בימי בין הזמנים לא יצא ערוך פסח כשר ושמה

לערוך נשמת הגאון רבי יואל בן הגאון רבי פרץ סטניצקי זצ"ל

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

כל־חלב וכל־דם לא תאכלו (ז)

פעם, העלילו שונאי ישראל על יהודי עיר באירופה עלילת דם, והאשימו אותם כי רצחו נער נוצרי כדי להשתמש בדםו לאפיית מצותיהם. עמד הרב לפני השופטים ובקש מהם להזמין לפניהם את אחת הנשים היהודיות שבשווק. הגיעה אשה תמימה וישרה מכפר סמוך, והרב בקש ממנה לטגן לו ביצה על המחבת. שברה האשה את הביצה ובטרם שפכה את תכנה לתוך המחבת, עינה היטב לראות אם אין שם טפת דם. שאל הרב את האשה לעיני השופטים: "מדוע בדקת בעיון את הביצה?" סקה האשה לפי תמיה: "כדי לבדוק אם אין פה דם, חלילה". תשובה תמימה זו היתה ההוכחה הנצחת פי עלילת הדם בשקר וסודה ואסור ליהודים לאכול דם.

נפש בייחוסא בשנגה מכל מצות ה' (ה)

פעם בא רבי יוסף שאול נתנזון לבקר את רבי מאיר מפרמישלו, וכשנכנס אליו מצאו יושב ליד שלחנו מכנס במחשבותיו, אך לא היה מונח לפניו ספר כלשהו. תמה רבי יוסף שאול בלבו והרהר: "כיצד יתכן שאיש צדיק מפרסם ישב בטל?" הרגיש רבי מאיר בפליאתו, קבלו בסבר פנים יפות ואמר לו: "אתה רבה של לבוב? אם כן, אולי תוכל לפרש לי את דברי הגמרא בברכות 'תנא דבי רבי ישמעאל, אם ראית תלמיד חכם שעבר עברה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום, שמא עשה תשובה. שמא סלקא דעתך? אלא ודאי עשה תשובה'. ונשאלת השאלה, כיצד יתכן שתלמיד חכם יעבר עברה ועוד בפרהסייה?"

"אלא", המשיך רבי מאיר להסביר, "הגמרא עוסקת בחטא של בטול תורה. אם ראית תלמיד חכם שהוא יושב בטל ואינו עוסק בתורה, אל תהרהר אחריו שמבטל הוא את תורתו, אלא שמא עשה תשובה - שמא באותה עת שפפש במעשיו והרהר בדרכי התשובה.

ועל כך מסיקה הגמרא, לא 'שמא עשה תשובה', אלא 'ודאי עשה תשובה'. וסיים רבי מאיר: 'ואני מאיר אומר, שגאון כמו הרב מבלבוב, די לו ברגע אחד לשוב בתשובה, אבל למאיר אומרים בשמים 'מה־לך לספר חקי', ולכן אני צריך זמן רב לתשובה'.

והביאה אליהבתו וקמץ הבהו ממנה (ה, יב)

בעיר דוונסק התקמה פעם חפה של בהן ממשפחה מיוחסת, ומסדר הקדושין היה רבה של העיר. רבי מאיר שמחה הבהן בעל "אור שמח". בסיום החפה ברך הרב את החתן ואמר לו: "יתן ה' ויתקדם בך וקמץ הבהן ממנה". היו הדברים לתמיהה באזני השומעים והם הביטו זה על זה בפליאה. הסביר להם הרב: "מה לכם תמיהים? הרי ידועים דברי הגמרא בברכות, שפאשר היה אדם נושא אשה במערבא (בארץ ישראל), היו שואלים אותו 'מציא או מוצא? דהינו, האם האשה היא בבחינת 'מציא אשה מציא טוב, או, חלילה, בבחינת 'מוציא אני מר מקות את־האשה'. ברכת, אפוא, את החתן הבהן, שיזכה שיקם בו 'קמץ הבהן ממנה', שיהיה אצלו 'מציא' בקמץ ולא 'מוציא' בחולום..."

פנינים

ויקרא אלימשה (א, א) - בפסוק הראשון של ויקרא יש חמש אותיות א', כנגד חמשה חמשי תורה, שכל הלומד תורה כאלו הקריב כל הקרבנות. (בעל הטורים)

ששה קרבנות בפרשת ויקרא וסמנך: שמע אחת ראשי תבות: שלמים, מנחה, עולה, אשם, חטאת, תודה. (בנית יששכר)

פרק א - עולה, הכל עולה לה' שהוא אחד. פרק ב - שני סוגי מנחות, חובה ונדבה. פרק ג - שלמים, דיניה שלשה: שלשה זמנים, יום לילה ויום; שלשה סוגי בהמות, בקר פבשים ועזים; ושלשה מתחלקים בקרבן, מזבח בהן ובעלים. פרק ד - ארבעה סוגי חטאות.

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' (א, ב) - המקריב צריך לזכר שמה שעושים לבהמה היו צדיקים לעשות לו, ולכן כתוב מכס. (אלשיר)

מרהבהמה (א, ב) - אין מביאים קרבן מן החיה אלא מן הבהמה מפני שהבהמה נתן להשיגה בנקל, ואלו חיות נמצאות רק ביערות ומקומות מרחקים, ומפני שהחיות נוהגות בגאונה ויש בהן נטיות ויצרים רעים, ואלו הבהמה מהלכת תמיד בראש מרנן לקרקע ואינה יודעת גאונה, וכן משום שהבהמה נרדפת על ידי חיות הטרף, והאלקים יבקש את־נרדף. (מדרש)

נפש בייחוסא בשנגה (ה, ב) - אם נפש נכשלת בחטא בשוגג, הרי זה משום ועשה אחת מהנה שעשה פעם עברה במזיד. מי שלא עבר מעולם על עברה במזיד, שומרים עליו מן השמים שלא יכשל בשוגג. (אלשיר)

נפש בייחוסא בשנגה (ה, ב) - ראשי־תבות: נכתב, שאפלו מי שחוטא בשנגה נכתב לפני ה'. (רבנו אפרים)

נהגו לומר אחרי סיום פרשת ויקרא: לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי, ראשי תבות לאשמה בה שבגון מסתגמת הפרשה, כדי לסים בכי טוב. (רבי מנדל מרימנוב)

לקבלת הגיליון והנצחות
דוא"ל: 5806777@gmail.com

"שבת טיש" ו"מדות טיש"
בכל הנויות הספרים

זמני השבת פרשת ויקרא - ירושלים
הדלחה 6.17 נ צאת השבת 7.30 רבנו תם 8.11

היה היה

עלי קללתך בני

בזמן מלחמת העולם הראשונה, נשמט מרשימת החקמים שקבלו שחרור מהצבא התרפי, שמו של רבי יהושע שרפני מירושלים. שרות בצבא בעת המלחמה פמזהו פמקת בטוח. גם עון ההשתמטות, עלול לעלות במחיר החיים. ואכן, החלו שוטרים לחפש אחרי רבי יהושע. למרבה החסד, יום לפני שחפשוהו, הכנס לבית החולים "שערי צדק" לנתוח ביס הקרה. כשנודע לתרפים שהאדם המבקש על ידם נמצא בבית החולים, פנו לשם מיד ודרשו בתקף מהמנהל רבי משה וולך להסגירו לידם. באותו יום עדין לא נתח הרב שרפני, ומשום כך הסתובב בבגדיו הרגילים בפרוזדור בית החולים. ד"ר וולך שהבין מיד את המרת הספנה, פנה לאחד מעוזריו בפשה הגרמנית שלא היתה מובנת לתרפים, והורה לאשפז מיד את החכם ולהלבישו בבגדי חולה. בינתים עכב ד"ר וולך את השוטרים והתנכח עמם, באומרו כי החכם עבר רק אתמול נתוח קשה בכליותיו, ואסור לטלטלו. כשדרשו השוטרים התרפים לראותו כדי לודא שאמנם נתח, עשה עצמו ד"ר וולך כנפגע מחסר אמונם ופנה אליהם בקול תקיף: "אם יראה החולה במצב זה שוטרים, הוא עלול למות מפחד, כך תגרמו את מותו של חיל נוסף. בואו הנה עוד שבועים מהיום וקחו אותו עמכם". נענו התרפים להצעתו והסתלקו, ברזשם את התאריך שעליהם לבוא לקחתו. כשהגיעו שוב בתאריך שנקבע, פכר ד"ר וולך את ידיו בצער על החולה שנעלם באישון לילה, בטרם הוצאו התפירות מבטנו.

כשהחלים רבי יהושע, בקשה ממנו הנהלת בית החולים לעזב את בית החולים שהיה עמוס. ידע החכם כי אם יעזב את בית החולים, הוא עלול להתפס. שלח את אשתו לרבי יוסף חיים זוננפלד להתחנן לפניו שישיפע על ד"ר וולך שישיאירונו בבית החולים עד יעבר זעם. אותו יום היה י"ז בתמוז. השמש לחטה בכל עזה והרב היה שרוי בתענית. נכנסה אשת החכם אליו וספרה לו את בקשת בעלה. מיד יצא הרב עם האשה לכונן בית החולים. כשהגיעו לשער יפו, צוה עליה לעלות על אחת העגלות ולנסע לבית החולים, ואילו הוא העדיף ללכת ברגליו כדי לקיים את המצוה בגופו. לאחר הליכה של פארעעים וחמש דקות, הגיע הרב לשערי בית החולים, שם מצא את האשה ממתנה לו. נגש הרב אל השוער ובקשו לקרא לד"ר וולך. תמה השוער בלבו: הרי מעולם לא הטרחה הרב אפילו ילד קטן, ומה נשתנה היום שהוא מטריח את הרופא לבוא אליו לשער, במקום להכנס למשרד הסמוך? אולם חזקה עליו בקשת הרב, קם ומסר את הבקשה. כששמע ד"ר וולך שהרב מתחין לו ליד השער ומסרב להכנס, נדהם והזדרז לקראתו פשתמיהה בפיו: למה אין רבנו נכנס? הודקף הרב ופנה בתקיפות לד"ר וולך: "לא אעבר את מפתן בית החולים, עד שתבטיחני שתשיאיר כאן את החכם שרפני עד שתחלף הספנה". ואם תמשיך המלחמה עוד שנים? שאל הדוקטור. "גם אז", השיב הרב.

ד"ר וולך היה נבוך מאד. מצד אחד לא היה לסרב לרבנו הנערץ, אף מצד שני, ידע שהדבר עלול להמשיך ימים רבים. הרבה פמה דקות ושאל את הרב: "האם רבנו יודע שאני מספן את חיי ואת כל בית החולים כשאני מסתיר משתמטים מהצבא?" "עלי קללתך בני", ענה הרב, "מבטיח אני לך שלא יאנה לך כל רע, אם תציל את חיי". כששמע ד"ר וולך, נכנע והבטיח. אז נכנס רבי חיים לבית החולים להתפלל מנחה בבית הכנסת של בית החולים והמתין שם עד סיום התענית.

למעלה משנה שהה החכם בין כתלי בית החולים, אכל ושתה מהמטבח וישב כל היום ושקד בתורה. במרוצת הימים, כשבא רבי חיים זוננפלד לבית החולים לרגל ברית מילה, פנה אליו החכם רבי יהושע ופרץ בכבי קורע לב: "מה יהיה על ילדי המסתובבים בלי תורה ובלי השגחה, ויכולים חלילה להתפס למינות ולפריקת עלי? נגש רבי חיים לד"ר וולך ובקשו להרשות לבניו של רבי יהושע להכנס אליו כל יום לפני הצהריים וללמד עמו תורה בבית הכנסת. גם לכה הסכים הרופא, ומדי יום באו שלשת בניו ללמד עם אביהם, ואף הם קבלו לעתים את ארוחתם ממטבח בית החולים, כדי להשביע את רעבונם. מסירות נפשו של רבי חיים זוננפלד לא היתה לשווא. כל בניו של אותו חכם, יצאו תלמידי חכמים מבהקים שהקימו אתריהם דורות של תלמידי חכמים גדולי תורה ויראה, עד הורנו אנן.

♦ (האיש על החומה)

מאורות

הרב הקדוש רבי אלימלך מגרודז'יסק זצ"ל ליום ההולולא א' בניסן תרנ"ב

מגדולי אדמו"רי דורו ומנהיגי דגול לאלפים שנהרו אליו. נולד בשנת תקפ"ד לאביו "השרף ממוגלניצא" שהיה בן בתו של המגיד מקוזניץ ותתן בנו של היעם אלימלך" מליז'נסק.

קבל רבות מצדיקי דורו, הסבא קדישא מרדושיץ ורבי נתן דוד משידלובצא, ודבק ביהתר בסבא קדישא מרדוין. גילדותו, לקחו אביו יחד עם אחיו הגדול אל רבי מאיר מפרמישלין והוא הושיבו ראשון כי נולד לאביו כשישב על פס ההנהגה ונבא כי ומלא את מקום אביו.

לאחר פטירת אביו, לא רצה למלא את מקומו ונסע לרבו מרדוין, והוא אמר לו: "מה מקף יהלך אם יבוא לפניך אדם ויגיש לך פתק בו כתוב 'אברהם בן שרה' ותתפלל בעדו והוא יושע על ידך?" כשהוד לביתו, עבר דרך לבלין והתמיד הראשון שבא אליו נתן לו פתק עם השם 'אברהם בן שרה' וראה בזה סמן משמים כי עליו להתמנות על העדה.

נטל חלק חשוב בהנהגת יהודי פולין ובסוף ימיו נחשב לזקן אדמו"רי פולין. דברי תורתו נדפסו עוד בחייו בספרים "אמרי אלימלך" ו"דברי אלימלך". ריגל היה על לשונו לומר, כי מי שמוסר נפשו למען בני ישראל, גדול הוא יותר ממי שמוסר נפשו לה' לבדו. כי מי שמוסר נפשו לכן המלך, מוכיח הוא בקד שאהבתו למלך בזה רבה עד שמוסר את נפשו לא רק בשבילו אלא גם בשביל בנו.

סבל רבות מצער גדול בנים וצאצאיו נפטרו על פניו. לעת קנותו נולדו בנו רבי קלונימוס הי"ד בעל "חובת התלמידים", ורבי ישעיהו שעלה לארץ ישראל.

יוסיף דעת

האות אל"ף במלה הראשונה בפרשתנו "ויקרא", היא 'אות זעירא' (קטנה). תופעת האותיות הזעירות, קיימת עוד 5 פעמים בתורה (ובספרי תימן 4 פעמים). 10 פעמים יש בתורה אותיות רבתיות (בתנ"ך כולו יש 22 אותיות גדולות מכל הא"ב).

המפרשים דרשו בנגלה ונסתר את סיבות השינויים, ובייחוד באל"ף הזעירא של ויקרא. מהר"ם מרוטנבורג ובעל הטורים מסבירים, כי משה רבנו היה העניו מכל אדם, ורצה לכתוב על עצמו "ויקרא" שהוא לשון מקרה כמו אצל בלעם, שלא דיבר עמו אלא בחלום. אך הקב"ה אמר לו לכתוב "ויקרא" שהוא לשון חיבה, ולכן כתבה משה קטנה יותר מכל אלפי"ן. כך גם פירשו בספרי החסידות, שלמרות גדולתו הרמה של משה רבנו, נותר בענוותנותו, ועליו נאמר "ואאלפך חכמה" שאין הלימוד מתקיים אלא במי שמטקין את עצמו ואינו מתגאה.

יש שהוסיפו את דברי המדרש שמהדיו שנשתתיר בקולמוסו נעשו למשה קרני ההוד. רבנו בחיי מחבר את האל"ף הזעירא עם הה"א הזעירא במעשה הבריאה. הוזהר מטעים זאת עם הקשר שהיה למשה בעליונים ובתחתונים ויש שאמרו שהאל"ף התקטנה מפני חטא העגל וכנסו ישראל בגלות עד הגאולה בב"א.

מפרחי בהנה

רבי אברהם יהושע השיל מאפסא, בעל "אוהב ישראל", העיד על עצמו שהוא נמצא כבר בעולם הזה בגלגול הרביעי, לאחר שהיה מכבשי העדר של יעקב אבינו, שלמה המלך, אחד מפרחי בהנה, ורבי ישמעאל בהן גדול. בשעה שהיה אומר את סדר העבודה ביום הכפורים, היו שומעים אותו לומר: "וכך הייתי אומר" במקום "וכך היה אומר", כי על כן שמש ככהן גדול בזמן שבית המקדש היה קיים.

פעם ספר הרב מאפסא ספור מענין שהתרחש בעת שבית המקדש היה עומד על תלו, והוא שמש אז באחד מפרחי בהנה.

אחד מחשובי ויקירי ירושלים, היה הנגיד רבי גרונם. איש תקיף היה ויראתו היתה על פני פלם. לצד עשרו הגדול, היה מדקדק בהלכה וכל מעשיו שקולים בפלם. אולם "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", ושבת אחת נכשל רבי גרונם בעברה חמורה בשוגג, והתחייב להביא קרבן חטאת בבית המקדש כדי לכפר על עוֹנוֹ. בושה גדולה אָחזה אותו אולם ההקרח לא יגנה. בעל פרחו יצא רבי גרונם אל שוק הבהמות כדי לרכוש בהמה להקרבה בבית המקדש לקרבן חטאת.

בעיני משפלות מבושה, עמד רבי גרונם מול מוכר הבהמות וקול שפמעט לא נשמע שאלו: "האם אפשר לרכוש בהמה ממין נקבה להקרבה בבית המקדש?" הביט המוכר ברבי גרונם בתדהמה ופלט מבלי משים: "מה! אתה צריך להביא קרבן חטאת?!" רבי גרונם רצה להקרב באדמה מרב בושה, פניו הסמיקו כארנמן, אך הוא נאלץ להשיב בחיוב. בקול חנוק אמר: "כן, נכשלתי בעון חלול שבת בשוגג ועלי להקריב קרבן חטאת, כדי לכפר על עוֹני". ביד רועדת שלם רבי גרונם על שעירת עזים, ובגידו הנח החבל שנקשר לצוארי הבהמה.

החל רבי גרונם לפסע במעלה ההר לכיוון בית המקדש, ומכל עבר הופנו אליו עינים נדהמות. הבושה צרבה את כל איבריו והוא חש שהוא נצלה בעיניהם הסקרניות של הסובבים. "הנה מתקרב אני אל בית המקדש והקץ יגיע לסייט הנורא", הרהר רבי גרונם, ולפתע, ללא התראה מקדמת, גלה, כי בגידו נותר החבל בלכד והיילד איננו. "היכן שעירת העזים?" קרא רבי גרונם בקול רם וכלם הסתובבו לעברו. "מה נאבד לך?" שאל יהודי אחד כמתמם, "ה...בהמה שלי", ענה רבי גרונם בקול רועד. כלם נחלצו לעזרה, תוך כדי שהם שואגים: "יהודים יקרים! נא לסייע לרבי גרונם למצוא את החטאת האבודה שלו!" הפלמה שאחזה בו לא נתנת לתאור והוא הפץ להבלע חיים באדמה, אך מאומה לא עזר לו.

אחר מסכת תלאות ויסורים, בשהוא מתבזה כאחד הריקים ומתרוצץ אחר בהמתו שעשתה אותו ללעג וקלם, נמצאה החטאת האבודה והוא המשיך בדרך לבית המקדש.

בהפנסו להיכל, נסה רבי גרונם להתחק הצדה, אולם הקהל הבחין מיז פי העשיר הקפדן נכשל בעברה חמורה בשוגג ובא עם חטאתו לכפרה. "אנא ממך", הפציר רבי גרונם בפהו הראשון שהזדמן בדרך, "הקרב נא בשבילי את החטאת לכפרה על עוֹני", אך הפהו סרב. הן "פהנים אוכלים ובעלים מתפפרים", והפהנים העדיפו לאכל קרבנות שלמים ומנחות.

לאחר תחנונים רבים, הסכים בהן אחד להקריב את הקרבן, והנה אוֹיה! בשעת הקטרת האמורים על המזבח, נראתה באש דמות של פֶּלֶב. "תשובתך לא נתקבלה" קרא הפהו אל רבי גרונם, שחש שעולמו חרב עליו. הוא פוץ בבכי מר שהרטיט את כל גופו והפעם תשובתו היתה שלמה.

מסכת הבושה שהיתה מנת חלקו בדרך לבית המקדש בצרופ בכיו המר ותרתו העמקה, הביאו את המפנה המיחל. "האש נהפכה לצורת אריה. תשובתך התקבלה", קרא הפהו בגיל לאזניו של רבי גרונם שחזר באשר.

"הייתי אז מפרחי בהנה", סיים ה"אוהב ישראל" מאפסא את ספורו הנפלא "והייתי עד למאדע מתחלתו ועד סופו. זו היתה מטרת הקרבת הקרבנות, לשפר את לבו של החוטא ולהביא אותו לתשובה שלמה לאבינו שבשמים".

♦ (שיחות קודש בית אברהם)

פניני "אור החיים"

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

עוד דמו לצוות את אנשי חיל להשתדל לקרב לכבות עם בני ישראל לעבודת ה', ולזה יקרא קרבן לה', כי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, וכתוב ואתם הדבקים בה', והיו נבדלים ומרחקים מהשכינה, והאדון ברוך הוא יקפיד בכוכל על הדבר והתאזה לקרב אותם אליו, וצוה להוכיח לכל הרוחק ולקרב לבו, גם העניש למעלים עין מהדבר, וזה לך האות אשר צוה ה' להתחיל ממקדשו והגדיל שכר המזכה, כמאמר התנא כל המזכה את הרבים אין חטא בא על דו, כי ישמרנו ה' משגינות, והם הדברים הנאמרים כאן:

אדם - דקדק לומר אדם לשון חשיבות, כאמור בזהר פי יקריב, ואת מי יקריב פרש התנא ואמר מכם - מן הפחותים שישנם בכם, אשר פשעו בה', ויאמרו לאל סור ממנו ונתחקו מדבקותו יתברך את זה יקריב, ולזה יקרא קרבן לה', כי יקריב נצר מטעיו קדש לשרשו, ואדם כזה אין צריך להביא לא נדר ולא נדבה, גם אין מציאות להביא לו חטאת ולא אשם, על דרך אומקם ז"ל כל המזכה את הרבים אין חטא בא על דו, ואם אין שוגג אין קרבן. ואחר שגמר אמן משה קרבן הנכבד והמקלה, אמר מן הפהמה וגי' תקריבו את קרבנכם, דבר זה ישנו בכל אדם, כי לא כל ישיגו בחינת רבים השיב מעיו:

דברי הימים

בניסן נברא העולם לרבי יהושע, בו נולדו האבות וגם מתו, בניסן נגאלו אבותינו ועתידיים להיגאל.

בא' בניסן, חרבו המים לאחר המבול בשנת א'תרנ"ו. ביום זה, הוקם המשכן בשנה השנייה לצאתם ממצרים, בשנת ב'תמ"ט, ובו ביום נפטר נדב ואביהוא. ביום זה הקריב נחשון בן עמינדב את קרבנו, וזכה להיות הראשון מפני שהוא היה הראשון שירד לנחשול שבים ומכאן שמו נחשון, אמר הקב"ה למשה מי שידש את שמי בים, הוא יקריב תחילה.

בב' בניסן משה רבנו את הפרה האדומה הראשונה. היום הקריב נתנאל בן זווער משבט יששכר את קרבנו, וזכה להיות השני מפני שהיה בן תורה ואהב את התורה יותר מכל השבטים.

ביום זה ברנ"ב, חתמו המלך פרדיננד ואיזבלה על צו גירוש יהודי ספרד. הגירוש עצמו התבצע בתשעה באב באותה שנה ויצאו משם כשש מאות אלף יהודים, ואחרים התנצרו למראית עין.

בג' בניסן, הקריב אליאב בן חילון משבט זבולון כי חייב את התורה ותמר ביששכר.

בימיו של הנביא יואל בן פתואל, לא ירדו גשמים ויצא חודש אדר. ירדה להם רביעה ראשונה בא' בניסן, ואמר הנביא יואל צאו וזרעו. אמרו לו: "מי שיש לו קב חטים יאכלו ויחיה או יזרענו וימות?" אמר להם "צאו וזרעו". נעשה להם נס והתגלה מה שבכתלים וזרעו ב', ג' וד' בניסן, וירדו להם גשמים בה' בניסן והקריבו עומר בט"ו בניסן מהתבואה שגדלה בימים ספורים בדרך נס.

משפחה

מטעם

אדם כיי-יקריב מכם קרנן לה' (א.א.)
 תבת "אדם" מטעמת בטעם "רביעי". אפשר למצוא פאן רמז לדברי הזהר כי יש ארבע דרגות: גבר, אנוש, איש, אדם. כאשר מקריב האדם "מכם" הוא מגיע לדרגה הגבוהה מכלם - "אדם". עוד מובא, כי שלשת השמות האחרים: גבר, אנוש, איש - נחשבים ללשון רבים. גברים, אנשים ואישים, ואדם נקרא רק בלשון יחיד על שם אדם הראשון, ולכן נאמר על עם ישראל: "אדם קרויים אדם ואין אמות העולם קרויים אדם".

בעלילת בבלים הידועה לפני 103 שנה, עלתה תורת ישראל בלה למשפט בפני בית המשפט ברוסיה. הקטגור טען כי יהודים אינם מיחסים חשיבות לחיי הנקרים והביאו ראיה ממאמר חז"ל זה. הסנגור היהודי היה רבה הראשי של מוסקבה, הרב יעקב מזא"ה (מזרע אהרן הכהן), והוא שגר את השאלה לרבני דרום. את התשובה הנצחה שלח הגאון הצעיר רבי מאיר שפידיא, וכן הסביר: השם אדם אינו נתן לדביו, בעוד שהשמות האחרים מתרבים. המשמעות היא שעם ישראל המאחד דומה כולו ל'אדם' אחד, ואין בו יחיד ורבים כמו אצל העמים האחרים. העם כולו נחשב כמו אדם אחד ומכאן הערבות זה לזה. התשובה הקולעת מצאה מסלות ללבבות השופטים והיתה לשיחה בפי כל.

מדגש

"ואם ימרה הצאן קרננו מר'השבים" (א.א.)
 הכבש מבנה פאן כשב, וכן הוא בעוד המשפחה מקומות בתורה "כשב" = כבש. רש"י ורב המפרשים מסבירים שהמלים מתחלפות ואין פניהם הבדל כלל. וכן יש מלים רבות בתורה שמופיעות בהפוכי אותיות אנגרומה, ובכשוננו שפול אותיות. גם בקבלה מופיע משג זה בשם 'תמורה' ועל פיו מתגלים סודות רבים הצפונים בתורה. אולם ה'פענח רזא' כתב פניהם הבדלי: כבשים הם קטנים, וכשבים הם גדולים הראויים לילד. וראיה לכך, שבכל מקום שכתוב 'בני שנה' נאמר 'כבשים' וכל ששת המקומות שכתוב 'כשב' יש רמז בפסוק שהוא גדול, שיש לו אליה וטרח להוליכו לבית המקדש מפני הגדל וראוי לילד.

ממלה

מלמד תינוקות למד את תלמידיו פרושה ויקרא והיה מקריא בפניהם את הפסוקים ומבאירם. כשהגיע לפסוק "והסיר את ימיו אתו בנצחתה" הסביר להם המלמד, שהכוונה היה לזכור את הזפק של העוף עם הנוצה שעליו, אך התלמידים לא הבינו את בנתו. נסה המלמד להסביר ושאול את אחד התלמידים: "מטה יש לך?" "ודאי" השיב הילד. "בר יש לך במטה?" "כן" השיב הילד. ומה יש לך כבר, כשהוא מצפה שיענה: "נוצה", אך התלמיד התמים ענה: "בבר שלי יש פשפשים..."

בשנת תרל"ט פקדה את ארץ ישראל בצרת קשה. רבי יהושע לוב דיסקין מבריסק, החל בפעולות מקיפות כדי להקל על תושבי ירושלים ממצוקת הצרת. בעצומה של תקופה קשה זו, חלה הרב בקשוי נשימה. הרופא שבדק אותו קבע, כי המחלה באה עקב דאגתו הרבה למזונם של בני ירושלים ונשיאתו בסבלם. מתיסר היה עם מבי הרעב, עד שהפכה גם הוא בחלי. התפעל הרופא: "כשהעלילו עליו עלילת שוא בבריסק, כשצפוי היה לשנות מאסר ארכות לא חלה. כאשר נכלא עם פושעים אלימים, לא חלה. כשנמלט בנסים והסתתר בפריז, בעוד הבולשת הרוסית מחפשת אחריו, לא חלה. כי בכל אלו רחפה הספנה על ראשו בלבד, אך כאשר אחרים מתיסרים וסובלים הוא סבל עמם את סבלם, נשא עמם בעל, חש את כאבם והתיסר עמם, עד שחלה".

רבי אלימלך מליזנסק שב פעם לביתו לאחר זמן רב של שהות בגלות בעירות שונות, שכן זו היתה דרכו בעבודת הקדש. כשעמד הרבי במנוח העיר, שמע שני אנשים אומרים איש לרעהו: "הילד אלעזר חולה מסכן הוא". "מצבו כבי רע" - נענה השני ונאנח. לרבי אלימלך היה בן בשם אלעזר והשב שמדברים הם אודות בנו והדאגה חדרה ללבו. התחיל רבי אלימלך ללכת במהירות רבה לכיוון ביתו, כשכלו דאגה וחרדה לילד. תוך כדי הליכה פגש אנשים נוספים מבני עירו, והתברר לו כי אלעזר החולה אינו בנו, כי אם בנו של הפלן המקומי. נחה מעט דעתו של רבי אלימלך, אבל מיד התנוצצו בקרבו רגשות חרטה ובושה. התחיל להתאונן ולנוף בעצמו: "איזו תועלת צמחה לך מהליכתך לגלות במשך זמן כה רב, אם עדין קיים אצלך הבדל בין בנה לבין בן של יהודי אחר?" ומיד החליט לשוב שנית לגלות, כדי לזכור את נשמתו יותר.

פעם נכנס יהודי לחדרו של ה"חזון אי"ש" בערב שבת, וראה שם אשה שעמדה עם תינוק בעגלה והתחננה בפני הרב שיברך את הילד שיתרפא מחליו ויזכה לרפואה שלמה. ה"חזון אי"ש" יושב ושומע אך אינו מגיב מאומה. האשה מתעקשת, בוכה ומפצירה פעם אחר פעם שהרב יברך את הילד. נגש היהודי אל האשה ואמר לה: "האם אינך רואה שהרב לא עונה? למה את מטרידה אותו? לבי לביתך". פתאם ננער ה"חזון אי"ש" משתיקתו ופנה אל האישה ונענה: "אל מי באה האשה, אילך או אל?" "לאחר מכן ברך את האשה והיא הלכה לדרבה. כל אותה שבת, לא ידע האברך את נפשו מפני שגם עגמת נפש לגדול הדור. בצאת השבת, עלה שוב אל בית רבו והוא קבלו בפנים שזחכות. החל האברך להתנצל בפני הרב, אך ה"חזון אי"ש" אמר לו: "עומדת אשה יהודיה, וכל בלה ספוגה באמונת חכמים, למה להפריע לה?"

בבית החולים בקור חולים בירושלים העתיקה, היה משמש רופא בשם דוקטור פופלס. רופא זה היה ירא שמים, דקדק במצות קלה בבחמורה, שקד על תפלה בצבור ונהג היה לעסק בתורה ובאמירת תהלים לאחר תפלת שחרית. רק לאחר מכן היה הולך לבית החולים, וכן היה נוהג מדי בקר. כשנודע הדבר לרבי שמואל סלנט, קראו אליו ואמר לו: "הן לומדי תורה ישנם רבים בירושלים, אך רופאים טובים יש מעטים. מוטב אפוא שתקדים פכל האפשר ללכת לבית החולים, כדי שתעסק ברפוי חולים, ורק לאחר מכן תשב ותעסק בתורה ובאמירת תהלים". קבל הרופא את דברי הרב וזכה להציל נפשות רבות מישראל.

רב ומשמשו נקלעו פעם לעיר אחת ובקשו מקום ללון. נסה השמש לדפק על פתחי הבתים, אולם אין איש מאסף אותם הביתה. כל אחד התחמק באמתלאות שונות והשנים המשיכו לכתת את רגליהם העייפות ברחובות העיר. לאחר שעות ארכות של שוטטות מבלי למצוא בית להפנס אליו, נגש הרב אל אחד החלונות. דפק עליו וקרא: "ר' לוטו! ר' לוטו!" הציץ האיש ואמר: "את מי אתם מחפשים?" השיב הרב: "את ר' לוטו!" "אין כאן בעיר אדם בשם לוטו", אמר האיש. עמד הרב על שלו: "לא יתכן. פלם יודעים שבועיר סודם יש מכנים אורחים בשם לוטו. אולי תוכל בטובה להראות לי היכן ביתו, למען יתן לנו מקום ללון?" התביש האיש והכניס את האורחים לביתו וגם בני העיר הטיבו את דרכם.

"בעת יענו עמך שבחיה בפיהם, תנה לבה למכותם. ואם יהלודה באשר אין בה, שקד עד שתהא צדק תהלותם" (רבי יהודה אבן תיבון לבנו)

ציור מרמז

מצאו למטה מרמזים הציורים בהקשר לפרשה

הלכות פסח

מצא חמץ בביתו בחל המועד יוציא וישרפו, ואם יש בו פזית יברך בהתחלה על בעור חמץ, אבל על פחות מפזית לא יברך. ואם מצאו ביום טוב או בשבת חל המועד, וכן בשבת שחל בערב פסח שאסור לטלטלו משום שזזה מקצה, יכפה עליו כלי עד מוצאי יום טוב או מוצאי שבת ואז ישרפו, ואם מצאו בימים האחרונים שאז במוצאי יום טוב כבר עבר הפסח, אינו מברך עליו, אלא שורפו בלא ברכה אפלו יש בו פזית.

כל דבר שיש בו תערובת חמץ, ואפלו אין בו חמץ בעו! רק הטעם מחמץ, כגון שהסירו את החמץ, מכל מקום אסור להשהותו בפסח. אבל דבר שלא היה בו חמץ כלל אלא שנתבשל בכלי חמץ אפלו היה הכלי בן יומו, או שנכבש בכלי חמץ - מתר להשהותו בפסח. ודוקא שנתבשל או נכבש קדם פסח, אבל אם נתבשל או נכבש בכלי חמץ בפסח - חיבין לבערו.

(קיצור שולחן ערוך סימן קי"א)

בדיחות

גבאי צדקה דופקים על דלת ביתו של זקן בן 100.

הוא פותח את הדלת ואומר להם: "אבא לא בבית"...

-שמע, אני הולך לחמש דקות, כל עשר דקות תערבב את הסיר.

-דוד, ראיתי אותך אתמול בגן חיות.

-מוזר, אני לא ראיתי אותך. באיזה פלוב היית?

ילד חוזר הביתה תשוש וחור. "מה קרה?" שאלה אותו אמא, "אתה נראה נורא!"

"ידאי" הוא עונה לה, "נסעתי עכשו שעתים ברכבת, ישבתי ליד החלון, והשמש סנרה אותי כל הזמן. לא יכלתי יותר, התפללתי שברך נגיע לתחנה."

שאלה אותו אמא: "ולמה לא בקשת מאחד הנוסעים להחליף אתך מקום?"

לא היה לי ממי לבקש, ענה הילד, הייתי לבד בכל בקרון"...

נושא השבוע

תענית בכורות

הבכורות מתענים בערב פסח זכר לנס שנצלו ממכת בכורות, ויש שאומרים שאף נקבה בכורה מתענה (ואין נוהגים כן).

אם הילד הבכור עדין קטן, נוהגים שאביו מתענה תחתיו, ואם גם אביו בכור, אז אמו מתענה תחתיו.

אם חל ערב פסח בשבת (כמו השנה) יש שאומרים שמתענים ביום חמישי, ויש שאומרים שאין מתענים כלל, והרמ"א אומר שיש לנהג לפי השיטה שמתענים ביום חמישי.

מקורות:

שולחן ערוך או"ח סימן ת"ע ומשנ"ב שם ורמ"א שם.

לתרומות, הנצחות ולקבלת העלון במייל:

hidushey.haparasha@gmail.com

נערך ונלקט ע"י יצחק דויטש. ווועלוועל בלאק.

העלון מוקדש לרפואת שמואל בן שרה, חן אריאל בן אילנית, רפאל יונה בן רינה, נחמן בן רינה, ודוד בן זיוה, בתושח"י.

אור החינוך

פְּרֻשַׁת וַיִּקְרָא
ג' בְּנִיסָן תשפ"ג
גיליון ת"ב

מאוצרו של מורנו ורבנו רבי אשר זיע"א

לאורו נלך

שום רגז, תרעומת או פעס או האשמות של אחרים, לא יעזרו לך לצאת ממצוקתך הנוראה. אבל השמחה האמתית, הנפשית, הרצונית לקבל כל דבר שגוזר הבורא בתמימות, זה יביא לך אורה ושמחה במעמקי הנפש וזה יתן לך התקשרות עם הבורא שגאו הטובה הגמורה, שאין למעלה ממנה כלל. ואנא השאר שקט בנפשך ולא תהיה עצוב, הרבה טובה נכונה לך, אחרי שתעבר בכבוד ובעז את כל הנסיגות, לא יחסר לך מאומה, ועל ידי כך תוכל לפעול ישועות עבורך ועבור כלל ישראל. (אמרי אשר)

אור הפרשה לקח טוב מפרשת השבוע

אנו צריכים ללמד אם-כן ממשנה רבנו למוד מוסר חשוב מאד. והרי הדברים קל וחמר, אם משה רבנו בחיר הנביאים, שהקב"ה נתן את התורה לעם ישראל דרכו, החזיק את עצמו כה שפל וענו, ורק בזכות זה זכה לתורה הקדושה, ועל אף גדלתו לא החזיק טובה לעצמו ולא קרא את התורה על-שמו; אנו הקטנים והשפלים בנדאי צריכים לזכור כל העת, שגם כאשר אנו לומדים היטב ומצליחים בלמוד, עדין התורה אינה שלנו והכל מאתו יתברך. הוא שנותן לנו שכל ובינה להבין, והוא שנותן לנו זכרון והבנה, וגם לאחר שהתורה נמצאת אצלנו, אסור לנו להתגאות עמה ולהרגיש כאלו כבר רכשנו אותה והיא הפכה להיות שלנו. ודוקא כאשר נתנהג בענוה הזו, ולא נרגיש כאלו אנחנו בעלי בתים על התורה, דוקא אז התורה תהיה שלנו, כמו אצל משה שהקב"ה קרא לתורה על שמו "תורת משה".

יסוד זה היה נר לרגליו של מו"ר רבי אשר זיע"א, וכל ימיו היה חוזר ואומר, שעל כל אחד לזכור שאף שה' יתברך זכה אותו ללמוד ולעשות מצות ומעשים טובים, עליו לדעת כי אין לו במה להתגאות ולהתנשא, שכן הבורא יתברך הוא שנותן לו את הכח ללמוד ולעשות את כל הפעולות, ומה לו להתגאות בכך?

וכך כתב באחד ממכתביו: "האדם שהוא אין מעצם מהותו, מעפר יסודו, חושב לפי תמו ולפי טבעו, כי זה שהצליח בלמוד התורה ורכש ידיעותיה, נדמה לו כי זה תודות לשכלו וכשרונותיו ועמלו, עד שהוא מרגיש ספוק רב מעצמו ומבקש את הכבוד, וברב סכלותו אינו נמצא אצלו. והדרך האמתית היא דרך האמונה הפשוטה, ועל כן לא יתגאה בשעה שההצלחה מאירה לו פנים, כי יודע הוא שאין לו שום חלק בכך, כי רק רצון הבורא היה זה".

חז"ל מספרים, שבשעה שירד משה רבנו עם התורה מלפני הקב"ה, בא השטן ואמר לפניו: "רבנו של עולם, תורה היכן היא?" אמר לו: "נתתיך לארץ". הלה השטן אצל ארץ ואמר לה: "תורה היכן היא?" אמרה לו: "אלקים הבין דרפה והוא ידע את מקומה". וכן לא מצא את התורה לא בים ולא בתהום, שנאמר: "תהום אמר לא ביה היא וים אמר אין עמדי וגו' אמרו באזנינו שמענו שמעה".

חזר השטן אל הקב"ה ואמר: "רבנו של עולם! חפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה". אמר לו: "לה אצל בן-עמרם". הלה אצל משה, אמר לו: "תורה שנתן לך הקב"ה, היכן היא?" אמר לו משה: "וכי מה אני שנתן לי הקב"ה תורה?!" אמר לו הקב"ה למשה: "משה! בדאי אתה?!" אמר לפניו: "רבנו של עולם, חמדה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום, אני אחזיק טובה לעצמי?" אמר לו הקב"ה למשה: "הואיל ומעטת עצמה, תקרא תורה על שמה, שנאמר 'זכרו תורת משה עבדי'".

המהר"ל מפראג, בפרושו על פרקי אבות בדברי המשנה "רבי מאיר אומר, כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ומלבשתו ענוה ויראה", כותב: "ולא זכה משה לתורה רק בשביל הענוה... וכך בעצמו התורה מביאה לידי ענוה שהם שני דברים תלויים זה בזה, התורה בענוה, והענוה בתורה".

וכן אמר רבי שמחה בונים מפשיסחא: "מדוע כתובה מלת ויקרא בתורה באל"ף זעירא?" "משל למה הדבר דומה? לצפור קטנה שעל ראש הגג, הגג אמנם גבוה אך למרות זאת נותרת הצפור קטנה כמו שהיתה. כך היה גם משה רבנו, התורה אמנם העלתה אותו למרומים, אך הוא נשאר בעיני עצמו קטן ושפל מאד, זעיר מאחרים".

אבות ובנים בגרוז'יסק - ביום השבת שעה לפני זמן הדלה"נ

חברת תהלים בשבת בבית מו"ר זיע"א - בזמן הדלקת הנרות

לשיטת הגר"א ובעל התניא: 8.37

סוף זמן קריאת שמע לשיטת המגן אברהם: 7.54

אזרות

ויקרא אל משה (א, א)

האל"ף זעירא (אל"ף קטנה), כי פאן יש למוד לאדם איך הוא צריך להקטין את עצמו ואיך להמשיך על עצמו את האל"ף והאמת, על ידי מידת הכנעה וענוה, ואותיות אל"ף הן אותיות פל"א, שעל ידי ההכנעה ממשך על עצמו רחמים וחסדים ממקום הרחמים, על ידי "אין" שהיא הכנעה, שהוא מכניע ומשפיל את עצמו עד לעפר ויודע היטב שפלותו ושפל מצבו. וכל זה למד אותנו משה רבנו עליו השלום שהוא רבו של כל ישראל עד סוף כל הדורות, והמשיך על כל הדורות הבאים עד הגאולה במהרה בימינו אמן, וכן יהי רצון. (ה"שמוח ישראל" מאלקסנדר)

לבבות הדורות הבאים לתורה, מתוך מתיקות ואהבה. (פאון וחסידי)

אל"ף נוטריקון און, לב, פה. דהינו שחנה הבנים תלוי בשלשה דברים אלו: און - לשמע בקול ההורים ומורים ולהמשיך מסרת אבות לבנים, פה - לתנן את הבנים פראוי כמו שנצטוו והגדת לבנה, ולכל צריך האב להיות בעל לב טהור ומלא יראת שמים, ולכן כל זאת נרמז באות אל"ף זעירא, כדי לרמז על הילדים הקטנים שעמם מתחילים ללמד ספר ויקרא. (תפוחי חיים)

ויקרא אל"ף זעירא, משל לצפור קטנה שהעמידה על גג גבוה, אך הצפור נשארת בדמיונה כמו שהיא. כך משה רבנו, אף שהקב"ה קרא אותו, בכל זאת היה בעיני עצמו אותו דבר מקודם. (שמחת ישראל)

תקריבו את קרבנכם (א, ב)

מפרש רש"י: "מלמד ששנים מתנדבים עולה בשתפות". קרבן של שלמות יתכן רק כשאין האדם פורש מפלל ישראל, אלא רוחש הוא

ידידות וחבה לכל אדם מישראל, משתתף בצבור היהודי ומבטל את עצמו בפניו. על ידי היות שנים בצותא עם עוד יהודי, ובשתפות עם כלל ישראל, אפשר לנדב עולה אמתית. (ישמוח ישראל)

יקריב אתו לרצונו לפני ה' (א, ג)

עקר המטרה בהקרבנות הקרבן היא, שיבטל האדם ויקריב את כל רצונו לעבודת הבורא, כך שכל פחותיו הרוחניים והגופניים יהיו מסויים רק לרצון ה'. ולכן נאמר פאן בפסוק: "יקריב אותו לרצונו", שהאדם צריך להקריב את רצונו לה' יתברך, וזה עקר הקרבן. (הכתב והקבלה)

וכלי חרש אשר תבשל בו ישבר (ו, כא)

אדם שהתרגל חלילה בחטאים ובמעשים אטורים, הריוהו כמו כלי חרס שספג את טעם האסור ואין לו תקנה, אלא לשבר את לבו ואת הרגליו ולשנות את מעשיו, וכאשר יהיה לו לב שבור לה' ויהיה נכונ לתשובה, אז יבוא לידי טהרה ויתקבל תשובתו לה'. (כלי יקר)

אזר וקרות

פרשת ויקרא הוא פרשת הקרבנות, הלכות וסדר איך יהודי מביא קרבן לד' ובה מתקרב לקב"ה, וגדל ערך וחשיבות של הקרבנות מצינו בחז"ל באבות "על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". ופרש שם הרע"ב "ועל העבודה: עבודת הקרבנות, שכן שנינו בתענית אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ". אמנם עקר ותכלית הקרבן אינו להביא כמות גדולה של בשר בהמה ולשרפה על גבי המזבח, כי הרי אין הקב"ה צריך לבשר בהמה או לשום דבר גשמי פמוכו. רק עקר תכליתה הוא לעשות "ריח ניחוח לה".

המביא הקרבן, ורק אז פא לו הפפרה ואז ממילא נתקרב לקב"ה. וכעין זה באמת מפרש בפסוקים בתוכחות הנביאים לישראל על ענין הקרבנות, כמו שאמר ישעיה "למה לי רב זבחיכם יאמר ד' שבעתי עלות אילים וחלב מריאים, ודם פרים וכבשים ועתודים לא חפצתי". וכן מוכיחם ירמיה הנביא "עלותיכם ספו על זבחיכם ואכלו בשר". ופרש שם רש"י "עולותיכם: שאתם מקריבים כליל, טוב לכם שתוסיפו אותם על שלמיכם, ותקריבו אותם שלמים ותאכלו הבשר, שהרי אינם מקבלות לפני ולמה תפסידום".

וענינה בעבודת האדם כתב האלשיך הק' וזה לשונו: "והנה בעל העקדה כתב כי עקר הדבר היה למען יפגע לבב החוטא, בראותו זבחת בעל החיים ההוא ונתחו ושרפתו, ואמור יאמר כל אלה הדברים היו ראויים לעשות בגופי ובאיברי על אשר חטאתי, ואז יפגע לבבו הערל וישב אל ה' וירחמיהו וכו', ויתכן שאל זה הביט המלך דוד באומרו כי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה, זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדפה אלקים לא תבזה וכו', כי הנה אחר שהזבח שהאדם מביא אין עקרו שור או שה, רק מה שהאדם נכנע על ידי כן בהעלותו על לבו שהכל הנעשה בבעל חי ההוא היה ראוי לעשות בו, והוא הזבח האמתית, כי ההקרבה האמתית היא האדם עצמו".

דהינו שאף שהקריבו אז קרבנות אבל לא היה לרצון כי העקר היה חסר, וכמו שממשך שם ירמיה הנביא להוכיחם בפסוקים שאחר כך "כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח. כי אם את הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם והלכתם בכל הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם". וכמו שבאר שם המלבי"ם "כי כל ספר תורת כהנים מלא הלכות מהבאת הקרבנות, לא היה כוננת על הקרבנות עצמם שהיה תכלית לעצמם, רק עקר צויו של הקרבנות היה שישמעו בקולי שהיה עקר המבקש של הקרבן".

וכן כתב האור החיים הק' בפרשת שמיי: "שעקר מעשה הקרבן היא מחשבת המקריב, כי הוא החיב בכל המעשה אשר יעשה בקרבן לזבח ולהשרף על האשים, והיתה לו מחשבה זו לזכרה".

ומכיון שהתורה היא נצחית, לכן גם ענין של עבודת הקרבנות שיה גם היום אצל כל אחד, ויבן בפשטות כנ"ל, וכמו שהביא בתורת אבות בשם הרה"ק מסלונים זצ"ל על הפסוק "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר וימו הצאן תקריבו את קרבנכם". דכשאתם מקריב "מכם" דהינו מעצמכם לה' יתברך על ידי מעשיו הטובים, זה נקרא "קרבן לה'".

דהינו שתכלית הקרבן היא ההכנעה וטהרת הלב של האדם

(תפארת למשה)

מאורות החיים משגים ידיעות הלכות ומנהגים

מצות ארבע כוסות בליל הסדר - חלק א'

מה טעם הדבר שחייבים לשתות ארבע כוסות יין בליל הסדר?

בספרים הובאו טעמים מרבים, אך להלן נביא ארבעה טעמים המזכרים בדברי חז"ל (א) כנגד ארבע לשונות של גאלה שנאמרו לאבותינו במצרים, ששלח ה' ביד משה "ולכן אמר לבני ישראל אני ה', והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, והצלת אתכם מעבודתם, וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים, ולקחת אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים". וכתב 'בעל הטורים' רמז לדבר, ש'הוצאתי והצלת' וגאלתי ולקחת' בגימטריה זה עניי בישראל לא פחתו לו מארבע כוסות של יין.

(ב) כנגד ארבע הפעמים שזוברה הפילה 'כוס' בחלומו של שר המושקים ופטרונו.

(ג) כנגד ארבע המלכות ששיעבדו את עם ישראל.

(ד) כנגד ארבע כוסות של פרגעניות שעתיד הקדוש ברוך הוא להשקות את אמות העולם במהרה בימינו אמן.

האם אפשר לשתות את הכוסות זו אחר זו?

מי שעשה כן לא יצא, כי צריך לשתותם על סדר ברכותיהם הראשון אחר הקדוש, השני אחר ההגדה והברכה שלאחריה, השלישי אחר ברפת המזון, הרביעי אחר ההלל והברכה שלאחריה, ומי ששתה הכוסות שלא על סדר ברכותיהם, אבל שתה ביניהם, נחלקו הפוסקים אם יצא.

האם נשים מחייבות בד' כוסות?

כן, כמו גם בשאר המצוות של לילה זה - מצה, מרור, הגדה והלל, ואפילו שמושאר מצות שהזמן גרמן נשים פטורות, פאן מחייבות משני טעמים:

א - שבשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור (של יציאת מצרים) נגאלו.
ב - שגם הן היו באותו הנס של יציאת מצרים.

האם קטנים מחייבים בד' כוסות?

לענן שאר מצוות הלילה, קטן שהגיע לגיל חנוכה חייב אביו לחנכו, ולענן ד' כוסות נחלקו הראשונים, ובשלחן ערוך נפסק להלכה: 'תינוקות שהגיעו לחנוכה, מצוה לתת כל אחד כוס לפניו'.

באיזה יין יש להשתמש לד' כוסות?

מן הראוי שיהיה היין משבח וערב, שכן נחשב יותר דרך חרות.

מצוה לחזר אחר יין אדם דוקא, וטעם הדבר: א- שכתוב במשלי 'אל תראה יין כי יתאדם', רואים שחשיבות היין הוא כשהוא אדם, ואם פן זה יותר דרך חרות. ב- זכר לדם, שהיה פריעה שוחט תינוקות ישראל.

ואם היין הלבן יותר משבח, פסק הרמ"א שישקח את הלבן. אך יש סוברים שבכל זאת עדיף יין אדם, והלוקח יין לבן, נכון שיערב בו קצת יין אדם, וכך יראה היין שהוא אדם, ומי שעושה כן, עדיף שימזג לכוס קדם את היין האדם ואחריו את הלבן. לרב הפוסקים ראוי להשתדל לקחת ד' כוסות דוקא יין ולא מיץ ענבים, שהוא דרך חרות, ולמי שקשה לשתות יין ישתדל לפחות לערב יין יחד עם מיץ ענבים. ואם קשה לאדם לשתות גם על ידי תערובות, יוצא ידי חובתו עם מיץ ענבים, וגם מי שחושש שפחמת שתית היין יהיה ראשו כבד עליו ולא יוכל לקיים את מצות ספור יציאת מצרים ושאר מצוות הלילה פראוי, לדעת פתח אחרונים ודאי שעדיף לקחת מיץ ענבים, והיו פתח וכמה מגדולי ישראל שלקחו לד' כוסות מיץ ענבים ולא יין, וקטנים יכולים בודאי להקל להשתמש במיץ ענבים.

אזרה זו תורה

מדברי חז"ל וגדולי ישראל

היכן התחיל? מ"נתרא בי מתאמצת" ההבדל הוא במה עמל, במה הוא עבד, וכמה הוא נשא על בנעוריו!"

בימי הנערות, אולם אחר כך בחיים רואים כיצד זה גדל בלי על, וכיצד זה שהיה לו על פמה גדל לתפארת! עוברות שנים, התלמידים יוצאים מהתלמוד תורה והשיבה, כלם ישבו יחד על הספסל, זה יוצא ממונו אדם מרביץ תורה, וזה יוצא... היכן זה התחיל? מ"נתרא בי מתאמצת", ההבדל הוא במה עמל, במה הוא עבד, וכמה הוא נשא על בנעוריו!" (קבץ תפארת)

ה"אבני נזר" מסוקטשוב הביא את דברי האור הקדוש שבשבת קדש פטורים מעל מלכות שמים שהם התפליו, והסביר את הדברים, כי אין זה על אלא רצון, כמו שכתוב "טוב לגבר כיישא על בנעוריו", ולמה לא כתוב "מנעוריו"? אלא לומר לה, שהשם 'על' מתאים רק כאשר האדם נמצא בנעוריו ועדין אינו מבין את מתיקות התורה והמצוה, ואז הוא חושב שהם כעל עליו. אבל כאשר הוא מתבגר יותר הוא רואה, פמה על זה מתוק מאד! (שם משמואל)

בלקוטי מוהר"ן מפרש את דברי המשנה באבות כל המקבל עליו על תורה מעבירים ממונו על מלכות ועל דרך ארץ, כי הפנה ללומד בעיון ועמל התורה, ואז בטל ממונו כל על החשכות ואינו משעבד למדות הרעות של הגוים, ולכן אמרו חז"ל שאין לה פן חורין מיצר הרע אלא העוסק בתורה. (דרכי אבות)

"טוב לגבר כיישא על בנעוריו" - טוב לגבר כיישא על כשהוא גבר, אבל בתנאי שישא על עוד מנעוריו והוא ממשך בו, אלא לא טוב שלא נטל לעצמו את העל בנעוריו ומנסה להתחיל כשהוא כבר גבר, וזה ידוע בפטע. (אור תורה)

כתוב באיכה "טוב לגבר כיישא על בנעוריו". טוב לגבר, אולי זה לא נחמד, אבל זה טוב! ככה נבנים. בחז"ל מובא, כל המקבל עליו על תורה ועל דאת שמים, כי עם על זה מתקיים ובל על אינו מתקיים. ומה ההבדל בין עובד ללא עובד? "ושבתם וראיתם", עכשו אולי לא מרגישים זאת

המאור שבתורה

מאוצר ספורי חז"ל

לבני ישראל שהתפלה והבקשה היא שתשאר להם ותהיה אפסויותם היחידה לזכות בסליחה ולמלוי בקשה כשיחבר בית המקדש. התורה היא כנגד הקרבנות והשלחן הוא כנגד המזבח שנקרא גם שלחן. לכן כל מי שיושב ליד השלחן ועוסק בתורה נחשב לפני ה' כמקריב קרבן בבית המקדש. משל לבן שהיה מביא לאביו בכל יום שתי סעודות. כשירד הבן מנכסיו ונעשה עני אמר לו אביו: "בני, יודע אני שאין באפסויותך לתת לי את שתי הסעודות בכל יום כמו שעשית עד עכשיו, לכן אבקש אותך לבוא לבית הכנסת פעמים ביום ולשמע אותי דורש, בכל בקר ובכל ערב, ובעיני יחשב מעשה זה כאלו הבאת לי את שתי הסעודות". כן אמר ה' לעמו: "כשיחבר בית המקדש בואו לבית הכנסת ללמד ולהתפלל ויחשב לכם הדבר כאלו הקרבנות לפני ערב ובקר קרבנות".

את הקרבנות היו בני ישראל צריכים להקריב רק בבית המקדש, רק במקום ששם נמצאת השכינה, כדי שלא יראו אמות העולם שבני ישראל מקריבים לאלהיהם רק כבש ולידו קצת סלת, אפלו לכך אין ה' זקוק, אבל הגויים רגילים להקריב לאליליהם בהמות רבות, כסף וזהב בלי סוף ולבטח ילעגו לעם ישראל שמקריב כל כך מעט לכבוד אלוקיו. כדי שלא יחשבו בני ישראל שמתר להם לחטא, להביא קרבן ולזכות בכפרה, הזהיר אותם הקדוש ברוך הוא ואמר: "על כל אדם להזהר ולא לחטא, שלא יגיד אדם בלבו: יכול אני לחטא ולהביא קרבן לכפרה. כל האומר: אחטא ואשוב, לא אסלח לו. רק מי שחוטא ואחר כך חוזר בתשובה שלמה ומקבל על עצמו בכל הלב לא לחטא שנית, רק לו אני סולח, אתן לו בנים צדיקים אחריו את ימיו ויזכה לגורען בעולם הבא". (אוצר אגדות התורה)

הקרבנות

מזמן עקדת יצחק קבע הקדוש ברוך הוא את הקרבנות הקרבנות שיקריבו לפניו בני ישראל כשיבנו בית לאלהיהם. כשחטאו בני ישראל בחטא העגל וזכו אחר כך לסליחת ה' בזכות תחנוניו של משה, בקש משה מה' להראות לכל עמי העולם שה' סלח לעמו ושוב שוכן הוא בתוכם ושומר עליהם כמו לפני החטא. אמר לו על כך ה': "כדי שיראו כל אמות העולם שאתם עמי האהוב עשוי לי מקדש שבו אשכן, ובכל בקר וערב תקריבו לי קרבן כבש אחד. לא לאכילת הכבש זקוק אני שהרי לי תבל ומלואה, וכל חיות ובהמות השדה שלי הן, אלא רוצה אני בקרבנות שלכם כדי לכפר על עונותיכם, ורק כדי לראות את רצונכם לתת לי, לכן אריח את הריח העולה מהקרבן ואחשיב זאת כאלו אכלתי ושתיתי משלכם".

הקרבנות הקרבנות וקריאת פרשת העקדה מזכירים לפני ה' את הנסיון הגדול שעמדו בו אברהם אבינו ויצחק בנו בעקדה, ובזכותם סולח ה' לחטאי ישראל בכל דור. אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "כל זמן שקום בית המקדש תקריבו לפני בבקר ובערב את קרבן התמיד, אך גלוי וידוע לפני שעתידי בית המקדש להחרב ואז לא יוכלו בני ישראל להקריב קרבנות, לכן צריכים הם להגיד פעמים ביום את תפלת שמע ישראל ותפלה זו תהיה חשיבה לפני כמו הקרבנות שהקריבו". מאז נקבעה התפלה כחשיבה לפני ה' וכמכפרת על חטאי ישראל כמו הקרבנות.

משה רבנו ידע שאוהב ה' לשמע את תפלות ישראל ובקשותיהם, כי גם על חטא העגל סלח רק אחרי תפלות ובקשות רבות. לכן אמר

וואס הערט ניין אין חייבן

"הזורעים בדמעה ברנה יקצרו"

השובע זכו תלמידי כות המכינה לשיבה, להגיע לנקדת זמן חשובה בחייהם, כאשר יצאו לשיבות הקדושות כדי להבחין על תלמודם, אחר הכנה רבתי של עמל וגייעה רבה, בשנון וחרצה של כל הנלמד בכתה עד שהדברים מחדדים בפהם, ובעזרת השם יתברך יעלו ויצליחו בלמודם, ויתפתחו להיות תלמידי חכמים ועובדי ה' באמת, וחייהם יהיו משתתים על היסודות האיננים שקבלו בשנות למודיהם בת"ת, ובראש ובראשונה דרך האמונה הפשוטה שהנחיל לנו מור"ר רבי אשר זיע"א, אשר זו היתה מטרתו העקרית ליסד את הת"ת, כדי שהתלמידים הרבים יחישו את הרבונ של עולם כמו שחשים את אצבעות הידים, כלשונו הטורה.

מחזה מרהיב היה לראות את תלמידי המכינה לשיבה, כיצד הם שוקדים על תלמודם בהתלהבות וברתחא דאורייתא, ממש חשו סביבם אש לוהטת של התורה הקדושה כנתינתם מסיני, וברוך השם שקצרו את פרות עמלם והראו בקיאות מפליאה בכל אשר למדו, כשהם מקדשים שם שמם ואת שם הת"ת בכל הליכותיהם ובהתנהגותם, ונכר היה עד כמה רכשו בשנות למודם בת"ת פרק נכבד בהלכות דרך ארץ ומדות טובות שבין אדם לחברו, והן ביסודות הלמוד הנכונים איך נגשים לסגיה בגמרא וכיצד מתמודדים עם קשיא ותרץ, בקבלת

כלים יסודיים ללמוד הגמרא בכל מקום בש"ס עם נושאי הכלים רש"י ותוספות ורבותינו הראשונים, בבהירות והבנה עצמית ויסודית וברוך ה' התוצאות נכרות לעין, והמבחינים הצליחו ב"ה למעלה מן המשער, והתלמידים שיחיו התקבלו לשיבות בעלות שם, ושם יוכלו בסייעתא דשמיא להתפתח כראוי לפי כחם וכשרונותיהם, ולנצל את הכלים שחנן אותם הבורא יתברך.

כאן המקום להודות את כלל המלמדים החשובים והמסורים, וכל צות הת"ת, על כל השקעתם המסורה בתלמידים מאז נכנסו לחידר בעודם פשוטים, ועתה גדוים נעשו תישים ב"ה. להערכה והוקרה זו מצטרפים כל תלמידי כות המכינה לשיבה, ומביעים את הערכתם על המחשבה התמידית יום ולילה לא ישבתו למען הצלחת כל תלמיד ותלמיד כבן יחיד, ועל העמל הרב שהשקיעו בהם מאז כניסתם לת"ת ולמודם החל מקריאה ועד לחבור של הבנת גמרא רש"י ותוספות גם יחד, וכך בכל שנה למדו אותם עוד ועוד, עד אשר נשלמה המלאכה בסייעתא דשמיא, והגיעו להיות עומדים מוכנים לקראת הכניסה לשיבה בשעה טובה ומצלחת.

אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבים אליכם, ויהי רצון שיזכו התלמידים היקרים מפני להמשיך ולגדל בתורה ויראת שמים יחד עם הכרת נותן התורה, ולהיות דבוקים בה ובתורתו כל ימיהם.

ספודי צדיקים, הליכות ועבודות מאלפות

מאורות הצדיקים

מעשה בחבית יין שהיתה מלאה במים...

באחת העירות היו שני בתי פנסת, האחד של עשירים והשני של עניים. נתקנאו העניים בעשירים, אשר היו שמחים בשמחת תורה שמחה יתרה. כאשר חקרו ודרשו לפשר הדבר, מצאו שלפני ההקפות נהגו העשירים לעשות "קדוש", וללגום מעט יין שרף ושאר משקאות חריפים. המשקה היה מעורר את הגוף לשמחה, וכך נסללה להם הדרך להגיע לשמחה גדולה בתורה.

ישבו העניים וטכסו עצה, כיצד יוכלו גם הם להשיג משקאות חריפים העולים ביקור רב. הציע אחד הגבאים להעמיד בפנת בית הפנסת חבית ריקה, ומדי שבת בשבתו, בבוא הקהל להתפלל תפלת מנחה, יביא כל אחד מהמתפללים כוסית משקה משירי המשקה שלגם בסעודת הבקר, ויציק את המשקה לתוך החבית. במשך השנה תתמלא החבית, ובהגיע שמחת תורה ידלו מפנה וישתו, ותרבה השמחה.

הרעיון התקבל, ואכן מדי שבת בשבתו הביא כל אחד כוסית משקה לבית הפנסת, ויצק אותה לתוך החבית.

משראה הגבאי שנתקבלה עצתו, הרהר בלבו: "די לי במה שאני הוא בעל הרעיון, ולכן אני פטור מלהביא". אך כדי לא לפרש מן הצבור, היה ממלא בכל פעם את הכוסית שלו במים, והיה יוצק לחבית.

לתמו סבר שבנדאי לא יזיק בכה להצלחת "מבצע היי"ש", כי הואיל וכלם מביאים יי"ש לא יקרה כלום אם הוא יביא מים. את "סודו" לא גלה לאיש, פמוכו, וכך נהג במשך כל שבתות השנה.

בהגיע שמחת תורה, בתם תפלת שחרית, נתנו כלם עיניהם בחבית ואמרו: "הנה יהיה גם אצלנו שמח".

אולם מה רבה היתה אכזבתם בהנחתם שהחבית מלאה... מים!

התברר, כי לא רק הגבאי חשב על "חכמה" זו, ואמר: "לא יגרם כל נזק אם רק אני לא אביא יין שרף", שהרי כלם מביאים בלאו הכי, אלא שכלם נהגו כמוהו, ובמקום יין שרף הביאו מים...

לקחת אתנו יין ולא מים

משל ידוע זה המובא בספר "לקח טוב", יכול להוות לנו מוסר השכל כיצד להתנהג עתה, עם סיום זמן החורף וציאת לקראת ימי הפסח הבאים עלינו לטובה.

סימנו ברוך השם את זמן החורף שעבר עלינו לטובה, הבה ולא נהיה דומים לאותו שמש ולאותם יהודים טפשים בני העירה, שהטילו כל אחד את האחריות על השני ולא חשבו כי הם עצמם צריכים להטות את שכמם ולבצע פעלה ממשית.

עלינו לערוך עם עצמנו סבום וחשבון הנפש מה הספקנו ללמוד במשך כל החודשים הארפים של זמן החורף, ולקום את דברי הרמב"ן באגרתו הידועה: "וכאשר תקום מן הספר, חפש באשר למדת אם יש בו דבר שתוכל לקימו".

לא לשפח להוציא לפעל את מה שלמדנו, לקחת עמנו הלאה צידה לדרך, לעשות סבום ממה שרכשנו וקנינו במשך כל התקופה, ולאמוץ את הדברים בפעל.

מאור ההפטרה

הפטרת ויקרא

"עם זו יצרתי לי"

[ישעיה מג, כא - מד - כד]

בפרשתנו עוסקת התורה במעשי הקרבנות שחלק מהם באים ככפרה על חטאים שחטא אדם מישראל.

בקשר לכה מפטרים בהפטרתנו המוכיחה את עם ישראל, שטוב להם לשמע בקול ה', ולא יצטרכו להביא קרבנות, מאשר אם יחטאו וביאו את הקרבנות הנאמרים בפרשתנו.

תכן ההפטרה:

ישעיה הנביא מוכיח את עם ישראל, על שעזבו את עבודת ה', ובמקום זה עבדו עבודה זרה, והרבו לחטא לה'.

בדבריו אומר להם הנביא שטוב שמע מזבח טוב - טוב להם לשמע בקול ה' ואז לא יצטרכו להביא קרבנות וזבחים.

הנביא מבשר לעם ישראל שה' הוא המוחה את פשעיהם, ומבטיח להם על ישועתם וגאולתם, שכל זה יעשה ה' למענו, ולא בזכותם וזכות אבותיהם.

ה' האלקים מצוה לעמו שיזכרו כי אין אלוה מבלעדי. ומאריך הנביא להוכיח בפניהם את גדל סכלותם וטפשותם של עובדי האלילים, המתפללים לאלה שהם בעצמם עשאוהו בידיהם.

בהמשך חוזר הכתוב ומבשר להם על מחילת עונותיהם, ועל הגאולה העתידה.

ההפטרה מסתיימת בפסוק: רנו שמים כי עשה ה', הריעו תחתיות ארץ פצחו הרים רנה, יער וכל עץ בו, כי גאל ה' יעקב ובישראל יתפאר - אז בגאולה העתידה יתמלא העולם בשמחה: השמים ירננו וישבחו שעשה ה' פדות לעמו, יסודי הארץ יפתחו בקול תרועה, ההרים ירימו את קולם ברנה, ואתם גם היער ועצים שבו, כי ה' גאל את ישראל, ובנסיו שעשה לישראל יתפאר שמו בפי יושבי העולם!

מהדרכותיו והנהגותיו של מו"ר רבי אשר זי"ע א אשר לאורו נלך

לאורו נלך

שלא לשמיה חלילה?

והסביר בטוב טעם, שהדרך שהאדם יגיע ללמוד את התורה הקדושה "לשמיה", הנה על ידי שילמד תורה, ויתבונן ויכיר את ה"לא לשמיה", דהינו שיגלה אצל עצמו איך שהוא עדין לומד "לא לשמיה" לשם הנאה עצמית, מתוך שהוא שוכח שהחכמה הנה מאת ה' והוא שוכח את המלמד תורה לעמו ישראל, ועל ידי שהוא מודה על החסרון שלו שהוא לומד 'שלא לשמיה' אז הוא 'בא לשמיה', דהינו מזכיר אותו מן השמים להגיע ללמוד של "תורה לשמיה" שזה הלמוד הראוי ורצוי.

אבל אין דרך אחרת להגיע לזה רק על ידי לפתח את הספר וללמד, ואז יש לו את העבודה והיכלת להכיר את מציאותו ולהדבק בתורה ובה' הנותן התורה, אבל בלי ללמוד התורה הוא נשאר עם הארץ! שאינו יודע לא את התורה ומה פתוב בה, ולא את ה' הנותן התורה!

בתקופת מלחמת המפרץ הראשונה, קרא רבי אשר לאחד מהאבירים שלמדו בשיבתו ואמר לו: "מען דארף גרויס רחמים, דריי זיך צוויש'ן די טיש'ן אין ישיבה און זעה אז די בחורים זאל'ן לערנען, און נישט שמוסען" (= צריכים רחמים גדולים על הדור, ולכן אבקש ממך ללכת בין שלחנות הבחורים בשיבה, ולדאג שפלאם ילמדו בהתלהבות ולא ישוחחו ביניהם אפלו בדברי תורה, ואמר זאת על-אף שידע שיתכן שאין הם לומדים לשמיה, אבל העקר הוא ללמוד התורה כצווי הקב"ה).

פעם אמר לאחד החברים בנחיצות: "א יוד גייט נישט שלאפן אן לערנען"! - יהודי אינו עולה על-משכבו לישון, בלי ללמוד תורה!

למוד התורה, היה בראש מעיניו של מו"ר רבי אשר זי"ע, והוא תבע תמיד מהחברים להיות מאלו שלומדים תורה לשמיה, דהינו להכיר בנותן התורה המזכה אותנו ללמוד את תורתו הקדושה, ונוטע בלבנו חשק לאהבתה התורה והבנתה. והיה מדבר בתקיפות גדולה ובנחרצות ברורה, שעסק התורה הוא עקר יסודו של כל איש אשר בשם בן ישראל יכנה, ויחד זאת היה מפציר ומוזהיר מאד שלא להתגאות על ידי הלמוד, כי דבר זה הוא פגם גדול ומאריכים בזה את הגלות חלילה. אך כדי להוציא מידי ספק היה מדגיש, שלא יבוא אדם ויאמר, שמפיון שהוא לא הגיע לדרגה זו של למוד התורה לשמיה, לכן אין לו ללמוד תורה עד שיגיע לדרגה זו, והיה דורש מכל אחד לקבץ עתים לתורה ולהתיגע בלמוד התורה בכל-עת מצא, ורגיל היה לומר, שרק באשר האדם לומד ומתיגע בלמוד התורה, אז הוא יכול להגיע להדבק בה' וללמוד תורה לשמיה, ואם יחכה שיגיע קדם למצב של לשמיה ואז ילמד תורה, הוא לא יזכה אף פעם לכה וחייו יעברו עליו ביעף ללא תורה וללא סחורה.

וכבר אמרו חז"ל: "לעולם ילמד אדם תורה שלא לשמיה שמתוך שלא לשמיה בא לשמיה", דהינו, שתחלה יש על האדם ללמוד תמיד גם שלא לשמיה, ומתוך שילמד אפלו שלא לשמיה יבא בסוף ללמוד לשמיה. וכאשר היה מו"ר רבי אשר מזכיר דברי חז"ל אלו, היה מדיק בלשון ואומר: "מדוע נאמר כאן 'לעולם' ילמד אדם שלא לשמיה? הרי בודאי יותר טוב שילמד לשמיה? והשאיפה הגדולה ביותר היא להגיע לדרגה כה גבוהה של למוד תורה לשמיה, ואם-כן מדוע אמרו חז"ל 'לעולם' ילמד אדם תורה שלא לשמיה, שמשמע מפאן שכל-חייו ולעולם ילמד האדם רק

נשגב בזאת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לתלמידינו היקרים וחביבים מאוד בניהו כהן נ"י - כתה ו' אשר רובינפלד נ"י - כתה ז' ישראל אשר קורנפלד נ"י - מכינה לישיבה לרגל יום הולדתם בשעה טובה ומוצלחת

פרותיה מתוקים צלה נאה אמת המים עוברת תחתיה, ותזכה ללכת בדרך האמונה הפשוטה הסלולה לנו ממו"ר רבי אשר זי"ע דרך כל הצדיקים האמתיים של כל הדורות ותעשה נחת רוח לבוורא יתברך שמו ולהוריקם ולתפארת עם ישראל

מָשֶׁל וְתְבוּנָה

אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לַה' (ויקרא א, ב)

עַל הָאָדָם לִהְיוֹת אֶת כָּל כְּלוֹ לַעֲבוֹדַת ה'

מָשֶׁל

בְּאֶחָד הַכְּפָרִים חָי אֶכָר פְּשוּט שֶׁלֹּא הָבִין מְאוּמָה בְּעֵנִינִים אַחֲרֵים מְלִבְד הָעֶסוּק בְּמִשְׁק שְׁאוֹתוֹ הוּא יָרַשׁ מֵאֲבוֹתָיו. בְּמִשְׁק הָיָה צָאן, בְּקָר וְעוֹפוֹת שְׁאוֹתָם גָּדֵל הָאֶכָר כְּפִי שֶׁלְמַד מֵאָבִיו. מְעוֹלָם הוּא לֹא רָאָה אֶת הָעִיר הַגְּדוֹלָה, אֶת אֲרָמוֹנוֹת הַמְּלָכִים, וְכָל שֶׁכֶן שֶׁלֹּא רָאָה מְעוֹלָם אוֹצְרוֹת שֶׁל מְלָכִים.

בְּאֶחָד הַיָּמִים הִתְגַּלְּהָ לְאוֹתוֹ אֶכָר פִּתַח שֶׁל מַעְרָה, וְהוּא נִכְנָס לְתוֹכָהּ. בְּמַעְרָה הָיָה טְמוּן אוֹצֵר גְּדוֹל שֶׁל אֶחָד הַמְּלָכִים הַקְּדוּמִים. הָאוֹצֵר הָיָה יָקָר מְאוֹד, אוּלָם אוֹתוֹ אֶכָר לֹא הָבִין, לְפִי מִשְׁגִּיו הַקְּטָנִים, אֶת חֲשִׁיבוֹתוֹ שֶׁל הָאוֹצֵר שֶׁנִּפְּל לִידָיו. הוּא הָבִין וַיִּפְרַשׁ דְּבָרִים רַק לְפִי מִשְׁגִּיו הַפְּשוּטִים וְהִנְמוּכִים. בְּאֶחָד הַיָּמִים הוּא הִעֲלָה מִהַמַּעְרָה תְּבֵה גְדוֹלָה עֲשׂוּיָה מְזֻהָב שֶׁהָיוּ קְבוּעוֹת בָּהּ אֲבָנֵי חֹן וּמְרַגְלִיּוֹת. לְפִי רְאוֹת עֵינָיו תְּבֵה זוֹ הִתְאַיְמָה לְשִׁמֵשׁ כְּכֹלֵי אֶכָל לְבַהֲמוֹת, וְאָמְנָם, מֵאוֹתוֹ יוֹם וְאֵילָךְ הִבְהֵמוֹת אֶכְלוּ מִכְּלֵי שֶׁל זָהָב.

לְאַחַר מִכֵּן הוֹצִיא הָאֶכָר כּוֹסוֹת מְשֻׁבָּצוֹת בְּמְרַגְלִיּוֹת, וּמִהֵן הוּא הִשְׁקָה אֶת הָעוֹפוֹת שֶׁבְּחִצְרוֹ. הוּא מָצָא בְּמַעְרָה גַם דָּמוֹת שֶׁל אָדָם עֲשׂוּיָה זָהָב, וּבָהּ הוּא הִשְׁתַּמֵּשׁ כְּדַחֲלִיל בְּאֶחָד מִשְׁדוּתָיו כְּדֵי לְהַבְרִיחַ אֶת הַצְּפוּרִים.

בְּאֶחָד הַיָּמִים נִשְׁמַע בְּבֵית הַמְּלָךְ שֶׁאֶחָד הָאֶכָרִים מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֹלֵי מְלוּכָה יְקָרִים לְשִׁמוּשֵׁים פְּחוּתֵי עֵרָה. הַמְּלָךְ שָׁלַח אֶת אֶחָד הַשָּׂרִים לְאוֹתוֹ כְּפָר, וְכֹאֲשֶׁר הוּא נִכַח לְדַעַת שֶׁאָמְנָם הַדְּבָרִים נְכוּנִים, הוּא לָקַח עִמּוֹ אֶת כָּל הַכֵּלִים שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמַעְרָה. בְּאֲרָמוֹן הַמְּלוּכָה יָדְעוּ לְהַעֲרִיף אֶת הַכֵּלִים הַלָּלוּ. דָּמוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם שֶׁמְשִׁיחַ פְּקָשׁוּט בְּהֵיכַל הַמְּלָךְ, הַכּוֹסוֹת שֶׁמְשׂוּ לְהַגִּישׁ מִשְׁקָאוֹת לְאוֹרְחִים רַמֵי מַעֲלָה, וּבְתֵבָה הִשְׁתַּמְשׂוּ לְאֶכְסוֹן חֲפְצֵים יְקָרִים.

לְאַחַר מִכֵּן הִזְמִין הָאֶכָר לְבֵית הַמְּלָךְ וּבִרְאוֹתוֹ כִּיצַד מִשְׁתַּמְשִׁים בְּכֵלִים שֶׁהוּא מָצָא, הוּא הִתְבַּיֵּשׁ מְאוֹד, וְחָלָה אֶת פְּנֵי הַמְּלָךְ בְּאוֹמְרוֹ: "לֹא יָדַעְתִּי וְלֹא הִבְנַתִּי שֶׁמְדוּבָר בְּאוֹצְרוֹת יְקָרִים וְחֲשׂוּבִים, בְּסִכְלוֹת נְהַגְתִּי עַד הַנָּה, וְעַתָּה יִמְחַל לִי הַמְּלָךְ, כִּי לֹא בְּזָדוֹן אֶלָּא בְּשִׁגְגָה לֹא הִחְשַׁבְתִּי אֶת הַכֵּלִים הַיְקָרִים".

תְּבוּנָה

הָבִין אִישׁ חָי מְסֻבֵּיר שֶׁהַקְּב"ה הָעֵנִיק לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי הָאָדָם כְּלָיִם יְקָרִים מְאוֹד, וְהֵם רַמ"ח הָאֵיבָרִים שֶׁבְּגוּפוֹ. ה' הָכִין אֶת הַגּוּף כְּדֵי שִׂיְהִיָּה כְּלֵי לְנִשְׁמָה, שֶׁהָאָדָם יַעֲסֹק בּוֹ בְּעֵנִינֵי מְצוּהָ, יְגַמֵּל חֶסֶד יִתֵּן צְדָקָה, וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בְּגוּף אֶךְ וְרַק לְמִטְרוֹת טוֹבוֹת.

אוּלָם אִם הָאָדָם נוֹהֵג כְּאוֹתוֹ אֶכָר שֶׁלֹּא מִבִּין, וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּגוּפוֹ לְדְבָרִים לֹא חֲשׂוּבִים, לְמִשְׁלַל אִם הוּא פּוֹגֵעַ בְּיַלְד אֲחֵר אוֹ לֹא מְקַשֵּׁיב לְהוֹרִים, עֲלִיו לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה מִהַקְּב"ה, הַמְּלָךְ שֶׁנָּתַן לָנוּ אֶת הַנִּשְׁמָה וְהַגּוּף כְּדֵי שֶׁנִּרְבֶּה בָּהֶם בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מְצָאוּ אֶת 10 הַהֲבָדְלִים

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

נושא השבוע: ענוה

פרשת ויקרא

מבית שבת טיש

משבה

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

גדולה וחשובה היא מדת הענוה, ש"היא מדה טובה מכל המדות טובות" כמו שכתב הרמב"ן, והיא מביאה את האדם לידי יראת שמים שצאמר "עקב ענוה יראת ה'", ועל מי שיש לו ענוה ושפלות אמרו חז"ל, שהקב"ה מגדלו ומנחילו עולם הבא, שאין לה מדה טובה בעולם כענוה. מדת הענוה כוללת בה מדות רבות, כפי שפירש הרמ"ק ב"תמך דבורה", וכל המדות נגזרות אחריה, והיא סלם לעלות לדרכי הקב"ה, שצאמר "ידרך ענוים במשפט ולמד ענוים דרכו", ומפנה יגיע להשיג יראת ה'.

ה"חובת הכלבנות" מוכיח את חשיבות הענוה, מכך שבתנ"ך מצאנו כנוים רבים למי שיש בו מדת ההתענוה, בהם: ענו, נבזה בעיניו, צנוע, דכא, שפלות, רוח נשברה, נדפה, רך ללב, נכה, רוח, לב נשבר, נפש שחה. ולהפך, מצאנו כמה שמות למדת הגאווה: גבה לב, עינים רמות, גאה, רם, יהיר, רוח גבוהה, גסות הרוח ועוד. המבקש להגיע אל מדת הענוה, אינו צריך אלא להביט במעשי ה' ובריאתו ולראות את חכמתו וכוונתו שאין להם קץ וחקר, ואז הוא נרתע מיד לאחוריו, כלשון הרמב"ם, והוא מכיר בכך שהוא בריה קטנה, שפלה ואפלה, ומה לו להתגאות? וכאשר יביט האדם ויתבונן מאין בא ולאן הוא הולך ולפני מי הוא עתיד לתן דין וחשבון, יציל מיד מן הגאווה ולבו יכנע לקב"ה, וכפי שפירש החיד"א ב"הוא אדם בטוח בחייו אפלו רגע, ואיש אשר אלה לו איה יתגאה, וכיצד יתכן שלא יהא שפל רוח"!

סקול הענוה ושפלות הרוח, הוא משה רבנו, מבחר המין האנושי, שעליו מעידה התורה: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". בשעה שפנה אליו הקב"ה "ויקרא אל משה", שהוא לשון חבה שפלאכי השרת משתמשין בו, כפי שמפרש רש"י, נאמר ויקרא באל"ף קטנה, וכתב על זה בעל הטורים: "לא רצה לכתב אלא ויקרא, כדרך שצאמר בבלעם, כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה. ואמר לו הקב"ה, לכתב גם באל"ף, וכתבה קטנה", דהינו שבשעה שכתב משה רבנו את התורה, לא רצה לכתב ויקרא מלא שמשמעותו שהקב"ה התגלה אליו בדרך כבוד ובקביעות, אלא כמו אצל בלעם בדרך מקרה ועראי, אך הקב"ה צוה לו לכתב באל"ף, ולכן כתבה באל"ף קטנה בדרך ענוה. ומספרים חז"ל, שבשעה שידד משה רבנו עם התורה מלפני הקב"ה, בא השטן ואמר לפניו: "רבנו של עולם, תורה היכן היא?" אמר לו: "נתתיה לארץ". הלא השטן אצל ארץ ואמר לה: "תורה היכן היא?" אמרה לו: "אלקים הבינו דרפה והוא ידע את מקומה". וכן לא מצא את התורה לא בים ולא בפתח, שצאמר: "תהום אמר לא ב"ה היא וים אמר אין עמדי וגו' אמרו באזנינו שמענו שמעה". חזר השטן אל הקב"ה ואמר: "רבנו של עולם! חפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה". אמר לו: "לה אצל בן עמרם". הלא אצל משה, אמר לו: "תורה שנתן לה הקב"ה, היכן היא?" אמר לו משה: "וכי מה אני שנתן לי הקב"ה תורה"? אמר לו הקב"ה למשה: "משה! בדיא אתה?! אמר לפניו: "רבנו של עולם, חמדה גנוזה יש לה שאתה משתעשע בה בכל יום, אני אחזיק טובה לעצמי?" אמר לו הקב"ה למשה: "הואיל ומעטת עצמה, תקרא תורה על שמה, שצאמר 'זכרו תורת משה עבד'". וכן דרשו חז"ל במדרש תנחומא על הפסוק שבראש פרשתנו "ויקרא אל משה", זהו שאמר הכתוב במשלי: "גאות אדם תשפילנו ושפל רוח יתמך כבוד", כל מי שבורח מן השררה, השררה רודפת אחריו. ולכן נאמר אצל משה "בא דבר אל פרעה מלך מצרים", "לה אל פרעה", ללמד שהיה משה בורח מן השררה.

ואולם כאשר מתעמקים בתולדות ימי חיו של משה רבנו ובהנהגתו את ישראל, נשתומם לרגע ויראו הדברים כהפך מדת הענוה. וכך תמה המשגיח רבי יחזקאל ליינשטיין, וברט כמה דקמאות. עוד בהיות משה במצרים, כבר הפך את המצרי וטמנו בחול. וברור הוא שעל מנת להרג אדם, דרושה מדה גדולה של בטחון עצמי וגבהות הלב, וכיצד היה משה רבנו השפל והענו מסגל לעשות כדרך הזה? ובהיותו במדן, עמד יחיד ללא חת ומורא מול הרועים והושיע את בנות יתרו. כאשר נשלח אל פרעה לדרש ממנו להוציא את עם ישראל, השתמשו ממנו כל הזקנים בדרך מרוב פחד, ואלו הוא נכנס בגאון אל פרעה בלי שום חשש ומורא. במעשה העגל עמד יחיד מול ששים רבוא ודן את החוטאים למות, כשהוא טוחן את העגל עד דק. הכיצד לשפל רוח אמן כזה? ובכן, מסביר רבי יחזקאל, כל הקשיות והתמיהות נובעות מכך שאינו יודעים מהי ענוה. בדמיונו הענו הוא אדם פחדן מוג לב ונכנע לכל, אדם בישן וחלש שאינו מסגל להרים ראש, ומאידך גיסא הוא רגיש להפגע מכל דבור והקטטה קלה. לאמתו של דבר, זוהי אינה ענוה, אלא חלשה נפשית הקומת גם אצל בעלי חיים. הענוה האמתית היא, כאשר האדם מכיר את בוראו באמת וירא ממנו, ואז אינו חושש ומפחד מבני אדם, כפי שמפרש האבן עזרא את הפסוק "יראי אלקים", שאינם יראים אלא מן האלקים. משה רבנו, הכיר את גדלות הבורא ולא היה כפוף לכחות טבעיים, לכן היה מסגל להרג את המצרי, לעמד לפני פרעה ללא מורא, אך מאידך הפיר בפחיתות עצמו והקב"ה היה צריך להפציר בו להסכים לגאל את ישראל, מפני ענותותו הגדולה. זוהי ענוה אמתית!

המר עכור על מה תתנא? ילוד אשה הנאה לה יאה? יום יום אורב עליה היצר, מרשתו אדם לא יצור. בין נא זאת בכל דרכיה, נכון ובטוח תהיה פלימי חיה. אנוש דע מאין באת, בור ממנו חצבת, ראשך יהיה כפוף תלך שחות, הלוכה וכל מעשיך יהיו בנות. מלכך ויוצרך באין לשפת, שלמה אהיה כעטיה על עזרי חברי, לפה לחפתה כל מפירי. מלתה בנות תהיה אמורה, התשובה עליה לכל מבין בתורה.

ראשי תיבות 'חיים בן שלמה'

נמשל

למה הדבר דומה

ומחשבות של עצב וקדרות החלו לנקר בה. "אולי שכח העשיר להזמין אותי? יתכן ואחד משונאי הצליח להכפיש את שמי בעיניו והוא מבקש לנקם בי כעת?" וכך רצו במוחך מחשבות רבות, שגמרו לך לדכדוך ושברון לב. סוף סוף עבר עליך השבוע הקשה, והנה הגיע משרתו של הגביר ומסר לך את ההזמנה, אליה פה צפית. אולם את הטעם המור בפיה, לא היה בכח ההזמנה לבטל, והשמחה הייתה מרובה והלאה. הגיע ליל החתונה, ומכיון שהלא איש חשוב אתה, ישבת וחשבת עם עצמך, שהרי לא נאה לך כפי מעמדה הרם, להמנות בין האורחים הראשונים בשמחה. ישבת אפוא בביתך כמי שישב על גחלים לוחשות, ומנית את הרגעים החולפים, כדי שכבר יהיה מספיק מאחר בכדי להופיע בהדרגה גאון עגז ובמלא כל הארץ כבודך באולם החתונה. ושוב עברו עליך רגעים ארפים של עצב ומרידות, תסכול ועצבים מתוחים. לאחר שעה ארפה של המתנה, הופעת אחר כבוד בהיכל החתונה, אלא שהמקום היה מלא באדם, ועיניך קמו מראות כי כל שלחן הכבוד כבר היה תפוס כלו באישים נכבדים ורמי מעלה. בטווח הייתי, שעם הכנסה אל האולם, יעצרו כלם את נשימתם ויביטו אליה בהערצה ובכבוד, ולא היה ספק בלבך כי מיד ימצא בעבורך מקום של כבוד במרכז שלחן המזרח, אלא שלצערה הגדול כמעט לא הביט אף אחד עליך אלא במבט קצר ונחפז, ובקשי מצאת פסת ספסל שמישהו הואיל בטובו לכנות בעבורך, ואתה ישבת עליו כפי שפפא שד, צפוף ושפוף, כאשר לך מלא טינה וכעס על כל העולם כולו. המעצבים שהגשו אל האורחים כבר נאכלו זה מכבר, ולך לא נותרו אלא אודים עשנים, פמה זנבות ושירים, וכשחזרת הביתה היית מלא מרידות עד להתפגע. מה יצא לך אפוא מכל החתונה? שברון לב, מפח נפש, דכדוך ומרה שחורה, רוח נכאים וחלשת הדעת, והכל בגלל גאון סרוחה וגבהות רוח.

"מה למדת אפוא מכה", שאל רבי זושא את האיש והשיב: "שהשפלות והענוה מביאה לאדם שמחה וגילה, ואלו הפוכו, כאשר האדם חש בלבו תחושה של גאון והתנשאות, והוא מהלך ברוח גבוהה ובעינים רמות, סופו שהוא נוחל כאב לב ומרידות רוח".

הנמשל

ספור נפלא זה, ספר בידי רבי אברהם שלום מסטרופקוב, נכדו של ה"דברי חיים" מצנז, ומפנו הגיע הספור אל ה"שפע חיים" מקלויזנבורג, ורגיל היה לומר שאין זה אלא משל לכל אדם, המסוגל לשבר את אזנו של כל אחד, כדי להכיר במעלתה של מדת הענוה ובשמחה שהיא מעניקה לבעליה.

בעיר אנפולי, התגורר איש אחד ששמש כפרנס הקהל, ותחת ידיו היו נתונים חלק מסדרי הקהלה. לא רחוק ממקום מגוריו, התגורר הרבי ר' זושא מאנפולי ששמעו הטוב אמנם טרם יצא למרחוק אך דרי העיר הכירו בו כי כמלאך ה' צבקות הוא וראשו בשמי שמים. עוקב היה הפרנס אחר רבי זושא וכרוה על עקביו, ותמיהה החלה להתפשט בלבו על מדת השמחה הגדולה שרויה תמיד אצל רבי זושא, וביותר השתאה אל מראה מדת הענוה הגדולה שבה הוא נוהג באופן טבעי ומשרש, עד שמדה זו הפכה להיות חטיבה אחת עמו. פעם, לא הצליח הפרנס לעצור את התפעלותו, והוא פנה אל רבי זושא כדי לשמע מפנו פשר דבר. האיר לו רבי זושא פנים, והחל בדבריו: בודאי זוכר אתה, כי לפני שבועות אחדים ערה פלוגי הנגיד הגדול שבוערנו, חתנה לבנו יקירו, והזמין את כל יושבי העיר להשתתף בשמחה ולטל חלק בסעדת המצוה. כשנודע לי על דבר השמחה העתידה להיות, לא העליתי כלל על דעתי, כי אותו עשיר מפלג, זמין ברעה עלובה ושפלה כמוני אל יום שמחתו, ומה רבה הייתה פליאתי לראות את משרתו של הגביר, מתדפק על דלת בתי ובדו הזמנה להשתתף בחתונה. הדבר היה בעבורי בגדר הפתעה געומה, והתמלאתי מכה שמחה גדולה, יחד עם כל בני ביתי. בהגיע ליל החתונה, ידעתי היטב שאם לא אהיה מן הראשונים, ודאי יקדימוני אורחים רבים וטובים מפני, ובודאי לא אמצא לעצמי מקום לשבת אפלו סמוך לפתח. הקדמתי אפוא את בואי, ומיד לאחר החפה פניתי והלכתי אל אולם הסעדה. מעטים כבר הקדימו כמוני ובאו, והמחתן העשיר קבל את פני בסבר פנים יפות וקבע לי מקום של כבוד באחד משלחנות הסעדה. בנוסף, העניק לי הנגיד מתת יד הגונה, בהכירו אותי כעני ואביון המטפל במשפחה גדולה. ישבת אפוא ליד השלחן הערוך בנחת ובשמחה, סעדתי סעדה הגונה מתוך רגע ושלונה, ושבתי לביתי שמח וטוב לב. שמחתי על עצם ההזמנה לה זכיתי בהסח הדעת, שמחתי על שהגעתי באזן הנכון וזכיתי להארת פניו של המחמת הנגיד, שבעתים נתתי שמחה בלבי על התשורה החשובה שהעניק לי, ואף נהניתי מהסעדה עצמה שהיתה ערוכה ביד המלך.

ועכשו נעבר אליה, ונתאר את מהלך המאורעות סביב ארוע החתונה של אותו נגיד. ובכן, אתה הרי איש חשוב מאד, אחד מפרנסי הקהל, ולכן לא היה ספק בלבך כי אתה תהיה בין המזמנים הראשונים אל החתונה. וכי יתכן שלא?! ולכן, כבר כשבוע ימים לפני החתונה, התפשטה התמיהה בלבך הכיצד עדין לא קבלת את ההזמנה המכבדת לחתונה הגדולה, ובני מעיך החלו להתהפך כמך בה מרב דאגה ומרידות. שנתך נדדה בלילות

מרגל

הלכות והליכות

- אסור לאדם ליהנות בשעה שמשבחים אותו ולא ישבח את עצמו במעלותיו, ואת כל המצוות צריך לעשות שלא על מנת להתגאות, כי אם הצניע לכת עם אלקיך. (הרוקח)
- מתיר לכתב שמות של נדיבים על חפצי קדש שהקדישו, שאחרים ילמדו מהם ולתן שכר לעושי מצוה. (הרשב"א)
- אסור לדון להתנהג בשררה וגסות על הצבור, אלא בענוה ויראה. וכל פרנס המטיל אימה יתרה על הצבור שלא לשם שמים, אינו רואה בן תלמיד חכם לעולם. (שולחן ערוך)
- אסור גאונה הוא גם על אדם שאינו שלם במעלותיו, וגם אסור להתגאות בפני בני ביתו. (עקב ענוה)
- עקר אסור הגאונה הוא בלב, ואפילו לא עשה שום מעשה בפעל, אלא התגאה בלבו. כל מחשבה היא קומה שלמה ופוגמת למעלה ודוחקת רגלי השכינה. (לקוטי תורה)
- אין להתשיב את הענוה כאחת מן המצוות, אלא להרגיל את עצמו בה כטבע שהטבע בו, והיא צריכה להיות אצלו בתמידות כמו הלבוש היסודי של האדם שאינו מסירו לעולם, וכפי שאמרו חז"ל "ומלכשתו ענוה". (רוח חיים)
- אסור לעמוד על מקום גבוה בתפלה, שאין גבהות לפני המקום, שנאמר "ממעמקים קראתה ה'". (מסכת ברכות)
- אסור לקרא קריאת שמע כשהוא שוכב פרקדן על גבו, מפני שהוא דרך שררה וגאונה. (רש"י במסכת ברכות)
- המתלה בקומה זקופה אפילו ארבע אמות, כאלו דוחק את רגלי השכינה. (מסכת ברכות)
- על ידי למוד דברי חז"ל בשכר הענוה ובענין עון הגאונה, יבוא לידי מעשה ויתרחק ממדה מגנה זו. (ראשית חכמה)
- כשיירגיש בגבהות הלב, יאמר: "כי לא לעולם חסון ואם נזר לדור ודור", וכן "אם יעלה לשמים שיאו וראשו לעב יגיע. כגללו לנצח יאבד ראיו יאמרו איז. כחלום יעוף ולא ימצאוהו ויזד פחזיון לילה". וכן: "ה', לא גבה לבי ולא רמו יעני ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות מפני". וכן ישגן את הפיזט שאומרים בימים הנוראים: "אדם יסודו מעפר וסופו לעפר, בנפשו יביא לחמו משול פתס הנשבר, פחציר יבש וכצייץ נובל, כצל עובר וכענן כלה, וכרוח נושבת וכאבק פורח וכחלום יעוף". (רחמי האב)

- שויתי ה' לנגדי תמיד, הוא כלל גדול בענוה ובמעלות נמוכי הרוח אשר הולכים לפני ה', וכאשר יתבוננו במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראו מהם חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מדה, הם נרתעים לאחוריהם ויראו ויפחדו וידעו שהם בראים קטנים שפלים ואפלים, עומדים בדעה קטנה מעטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד המלך "כיי אראה שמיך מעשי אצבעתיך ירח וכוכבים אשר כוננתה. מה אנוש כיי תזכרנו ובן אדם כיי תפקדנו". (עלפי הרמב"ם)
- אסור גאונה הוא מן התורה לחלק מן הפוסקים, שאפילו למלך אסור להתגאות מכל שכן אדם פשוט. (הרמב"ו)
- לדעת הפוסקים שהאסור הוא מן התורה, אזי המתגאה עובר על הרבה מצוות לא תעשה, בהן האזהרות: "השמך לך פן תשכח את ה' וגו' ורם בלבבך ושכחת את ה' אלקיך", "לבבתי רום לבבו מאחיו", "לא תשנא את אחיך בלבבך" שהמתגאה שונאו, "ולא תשא עליו חטא", "וערפכם לא תקשו עוד" שלא לשנא את התוכחה, וכל על הלאו של "אל תאמר בלבבך וגו' בצדקתי הביאני", ועל הלאו של "השמך בנגעה הצרעת" שבאה על גאונה כפי שאמרו חז"ל, ועל "ולא תחללו את שם קדשי", וכן "ולפני עור לא תתן מכשל" שגורם בגאותו שישנאו אותו ומכשיל אותם לשנא אותו, וכן "זכר אליתשכח את אשר הקצפת את ה' אלקיך במדבר", ועל הלאו של "רק השמר לך וגו' פן תשכח את הדברים אשר דאו יעניך וגו'", ואזהרות נוספות במקרים מסוימים. (עקב ענוה)
- וכן עובר על הרבה מצוות עשה, בהן המצוה של "והלכת בדרכיו", שצריך האדם לילך במדותיו של הקב"ה שהוא ענו, וכן על מצוות "ואהבת לרעה כמוך", ועל "ואהבתם את הרג" וכן "בצדק תשפט עמי תה", ועוד מצוות רבות שנצטוונו בתורה. (שם)
- יש מדות שאסור לאדם להתנהג בהן בדרך האמצע, אלא להתרחק מן הקצה האחד לקצה השני, והוא גבה הלב, שאין דרך הטובה שיהיה האדם ענו בלבד, אלא צריך להיות שפלי רוח ותהיה רוחו נמוכה מאד, ולפיכך נאמר אצל משה "ענו מאד", ולא נאמר ענו בלבד, ולפיכך צו החכמים "מאד מאד הוי שפל רוח". (הרמב"ם)

מהלל

מספרי חז"ל

הם". למחרת ראו אנשים רבים שבידיהם טלה לקרוב פסח, שספין השחיטה היה תחוב בתוך הצמר שלו, ואחרים שהביאו גדי לקרוב פסח, תחבו את הספין בין קרני הגדי. ראה הלל את הטלאים והגדים, ונזכר בהלכה ואמר: "כך מקבלני מפי שמעיה ואבטליון". על מעשה זה אמר רב יהודה אמר רב: "כל המתנהר, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממונו", ולמד זאת מהלל שהחל לקנטר בדברים את בני בתירה, ומפני זה שכח את ההלכה. ואף על פי שלא קנטרם לשם גאווה אלא לשם שמים, בא לידי שכחה. ועל מעשה זה כתב רבי חיים מוולוז'ין: "וכל אשר יראת ה' נוגעת בלבו, תסמר שערות ראשו ותדמע עיניו, בהעלותו על לבו מפי למדו חז"ל דבר זה. מהלל הזקן, אשר ידוע ומפורסם היה בהפלת ענותו ושפלותו הנוראה, ועם כל זאת, כפאשר נזדמן לידו פעם אחת קצת ענגן שהיה נראה בהשקפה פהתנשאות, לפי מדרגת גדל נמיכת רוחו, תכף נענש על זה שהתעלמה ממונו הלכה. מה נאמר ומה נדבר אנחנו, וכמה מתיב הדבר לפשפש ולמשמש עצמונו מוגאה בכל יע". (מסכת פסחים)

אל האמורא המפורסם רב, הגיע פעם אדם אחד וספר לו, כי פלוני העשיר חיב לו סכום מסים של כמון, והוא משתמט ממונו ואינו רוצה לשלם לו את חובו. שלח רב את שמשו כדי לזמן לפניו את העשיר, אולם הלה התגאה בעשרו ואמר: "וכי אני אבוא לפני בית דין? האם הדבר יאה לכבודי ומעמד?" וכדי לתאר את עשרו הרב, אמר העשיר ברב גאווה: "הרי גם אם יביאו את כל הגמלים של ארץ ערב, לא יוכלו הללו לשאת את כל המפתחות הרבים של אוצרותי". כשהגיעו דבריו היהירים של אותו עשיר לרב, אמר: "מה יש לו לאיש זה להתגאות בדבר שאינו שלו? הרי העשיר כולל לא יארוך ימים אצלו, אלא תבוא עליו קללה וכל ממונו של גאותו זה יכלה ממונו". רק יצאו הדברים מפיו של רב, והפליכות גזרה להחרים את כל רכושו של העשיר, ואף יצאה עליו הגזרה להיות חבוש בבית האסורים. נשברה רוחו של האיש הגאה, והוא רץ אל רב כדי לבקש את סליחתו, והפציר בו להתפלל בעבורו שלפחות גופו ונפשו יהיו לו לשלל ויצלל מיד הפליכות. שמע רב לבקשתו והתפלל עליו, ואמנם הוא הצליח להנצל מענש המאסר ותהי לו נפשו לשלל. ויש אומרים, שתפלתו של רב הועילה גם שאף ממונו חזר אליו, אולם מאז היה לבו רך והוא התנהג בענוה ובשפלות. (ירושלמי מסכת נדרים)

ספר רבי חייא בר אבא, שפעם אחת הזדמן אל העיר לודקיא, ושם התארח בביתו של עשיר גדול. כשישב לפניו, הביאו לאותו אדם שלחן גדול שעליו היו ערוכים מטעמים שונים ומעדנים יקרים וערבים, עד שהיה נדמה שכל מאכלי העולם מאז בריאת העולם מונחים לפניו. לפניו ישב ילד קטן והכריז ואמר: "לה הארץ ומלואה תבל וישיבי בה". הבין רבי חייא, כי מטרת ההכרזה של הילד היתה, כדי שלא תזווח עליו דעתו של בעל הבית, ולא יתגאה בעשרו, אלא יזכר שכל העשיר הרב שלו הוא מתנה מאת הבורא

יום אחד, יצא רבי עקיבא אל השוק כדי למכור מרגלית אחת שהיתה בידו. הגיע אליו אדם אחד שהיה נראה כעני מרוד, ובקש לרכוש ממונו את המרגלית היקרה. התפלא רבי עקיבא על האיש, שכן היה נראה כאדם בזוי ושפל ובגדי קרועים, אך הלה הפציר ברבי עקיבא שיבוא עמו לביתו, ושם ישלם לו את המחיר הפלא של המרגלית. חשב רבי עקיבא שהלה מתלוצץ ממונו, אולם לאחר הפצרות רבות הסכים להתלוות עמו עד ביתו. מה הפתע רבי עקיבא לראות, כי פאשר התקרב האיש אל הבית, יצאו עבדיו לקראתו והושיבוהו על פסא מכאן שהיה עשוי מזהב ורחצו את רגליו שהתלכלכו בדרך. מיד צוה האיש להביא ממונו רב ושלם לרבי עקיבא מחיר מלא על האבן היקרה שברשותו. תמה רבי עקיבא על העשר הגדול של האיש, והלה הזמין את רבי עקיבא ותלמידיו להסב עמו יחד. לאחר הסעודה, פנה רבי עקיבא ושאל את האיש: "אם עשיר כה גדול אתה, מדוע אם כן אתה משפיל את עצמך ויושב בין העניים ומלבושיך פשוטים כעני?" אמר לו האיש: "רבי, והרי הפתוב אומר אדם להבל דמה זמין כצל עובר וממונו של האדם אינו עומד לעולם. לכן מתנהג אני כעני ויושב ביניהם, כדי שלא תגבה נפשי ולא אתגאה בעשרי הגדול, ואף שומר אני את מקומי עמו, שאם ארד חלילה מונכסי לא ישתנה מקומי". כששמע רבי עקיבא את דבריו וראה את ענותנותו הגדולה, שפחו וברכו, ודבריו הוטבו בעיניו. (מנורת המאור)

בזמן בית המקדש השני, עמדו בני בתירה בראש הנהגת העם, אולם פעם השתפחה מהם ההלכה אם שחיטת קרוב הפסח דוחה שבת או לא. הגיע יום ארבעה עשר בניסן שחל בשבת, ולא ידעו בני בתירה מה לעשות, ולכן עמדו והכריזו: "האם יש מישהו שיודע אם הפסח דוחה את השבת?" אמרו פמה אנשים: "יש פאן חכם אחד והלל הבבלי שמו, ששמש את שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון, והוא יודע אם הפסח דוחה את השבת אם לאו. שלחו לקרא את הלל והוא אמר להם: "וכי פסח אחד יש לנו בשנה שדוחה את השבת? והלא הרבה יותר ממונות פסחים יש לנו בשנה שדוחים את השבת", וכונתו היתה על קרבנות התמיד והמוספים שמקריבים אותם בשבת. שאלו בני בתירה את הלל: "וזאת מנין לך? והיכן נאמר דבר זה בתורה?" השיב להם הלל: "הלא נאמר במועדו בפסח, ונאמר במועדו בקרוב תמיד. כשם שקרוב תמיד דוחה את השבת, כך גם הפסח דוחה את השבת". מרב הענוה ובקשת האמת שהיתה בבני בתירה, נטלו את הלל והושיבוהו בראשם ומנחה לנשיא עליהם, והיה הלל דורש כל היום כלו בהלכות הפסח. התחיל הלל לקנטר אותם בדברים, ואמר להם: "מי גרם לכם שאעלה מבבל ואהיה נשיא עליכם? עצלות שהיתה בכם, שלא שמשתם את שני גדולי הדור, שמעיה ואבטליון". מיד לאחר מכן שאלו את הלל: "מי ששכח להביא את הספין מערב שבת לשחיטה, מה יעשה וכיצד ישחט בשבת את קרוב הפסח?" לא ידע הלל מה לענות, ואמר: "הלכה זו שמעתי ושכחתי, אלא הנח להם לישראל. אם אינם נביאים, בני נביאים

מתפל

אמרות ופתיגמים

עין־הרע. עננה בגימטריה עין ואחת יותר, כי העננה היא עולה עלי־עין. (החיד"א)

- שאֵלו לחכם: מה היא הגאונה? והשיב: שטות שאין בעליה מכיר בה. אלו ידע הגאה ערך עצמו, לא היה לו במה להתגאות. (מבחר הפנינים)
- כל טובה ומעלה בעולם, מעוררת קנאה בין הבריות, חוץ מענוה. (תקון מדות הנפש)
- אין לה נצרך לבריות, כמו הגאותן. (רבי ישראל מסלנט)
- אי־אפשר להגיע לשום מעלה ומדרגה, אם מדת הענוה לא קדמה לה. (רבי שלמה מראדומסק)
- הפחזיק עצמו לחכם, יחזיקוהו הבריות לשוטה. (אורחות צדיקים)
- ענוה מזיפת שאינה אמיתית, קשה היא מן הגאונה עצמה. (תולדות יעקב יוסף)
- שני סוגי ענותנים יש. הראה את עצמו כאין, ואת כל העולם כפלו כאין, הריהו ענו שאינו גמור. והראה את כל העולם כיש ואת עצמו כאין, הריהו ענו גמור. (השר שלום מבעלזא)
- גם ממדת הגאונה נתן ללמד את חשיבותה של הענוה. שכן אין לה ענותנית כמו הגאונה, שהיא מצויה אפלו אצל שפיל שבשפלים... (רבי זאב וולף מז'טומיר)
- מכל דבר עלינו ללמד מדה טובה. ואפלו ממכוננית אפשר ללמד מדת ענוה, שכן הנכנס אליה, בעל־פחדו הוא מכופף את עצמו... (רבי אהרן מבעלזא)
- הראיה להתרומם על הזולת, אינו צריך לחפר בור לחברו, אלא להקים במה לעצמו ולעלות עליה. (רבי ישראל מסלנט)
- מדוע מברכים "להתעטף בציצית" ולא "להתעטף בטלית"? מפני שהציצית תלויות למטה ונגררות על־גבי הקרקע בענוה ובשפלות, ולכן הן העקר. (רבי יחזקאל מקומיר)
- מי שמחשיב את עצמו למאומה, לא יחסר לו כלום. פי לכלום לא חסר כלום. (רבי חיים מצאנז)
- המתגאה הוא חסר דעה, שכן אלו היתה לו דעה, היה מבין שאין לו במה להתגאות. (רבי משה מקוברין)

- אמר רבי יוחנן: אין דברי תורה מתקיימים אלא בפי שמשים עצמו כמי שאינו, שנאמר "והחכמה מאין תמצא". (מסכת סוטה)
- כל מי שישלחו ענוה ושפלות, הקב"ה מגדלו ומגדילו חיי העולם הבא, שאין לה מדה טובה בעולם בענוה. (אורות דרבי עקיבא)
- צדיקים שבישראל, כל מה שמתגדלין ענוה מתוספת להן. (מדרש לכה־טוב)
- למה נברא האדם בערב שבת? מפני שאם תזוח דעתו עליה, יאמרו לו: אפלו יתוש כבר קדם לה במעשה בראשית. (מסכת סנהדרין)
- רבי מאיר אומר: הוי קמעט בעסק ועסק בתורה, והוי שפלות רוח בפני כל־אדם. (מסכת אבות)
- אין בכל המדות גדול מיראה וענוה, שנאמר "יראת ה' היא אוצרו". (במדבר רבה)
- מפני מה כהן גדול אינו משמש בבגדי זהב? מפני הגאונה. אמר ר' סמון, על־שום: "אל־תתהדר לפני־מלך". (ירושלמי מסכת יומא)
- מדת הענוה היא מדה טובה מכל המדות טובות, שנאמר "עקב ענוה יראת ה'". (אגרת הרמב"ן)
- אם חבר מספר לה דבר ואתה יודע, אל תפסיקנו לומר "דעתי", אלא שתק ושמע. ומה הנאה יש לה להתפאר בדבר שידעת כבר? וגם פעמים רבות יקרה אשר תשמע טעם ואיזה פרט אשר לא ידעת. (ספר סידורים)
- חברת הענוה נאה עד מאד, ורוח הבריות נוחה הימנו בהכרח, לא יבוא לידי כעס ולא לידי מריבה, אלא הכל בהשקט, הכל במנוחה. אשרי מי שזוכה למדה זו. (מסילת ישרים)
- הענוה, שמח בחלקו שחלק לו ה', הן רב הן מעט, שנאמר "טוב מעט לצדיק". ובהזדקנותו יבקט לבו מטרדות העולם הזה, ומתודף כף לבו פגוי לתורה, לחכמה ולעבודת ה'. (חובת הלבבות)
- כל המדות כולן צריכות פונה, חוץ ממדת ענוה. שכן ענוה שיש עמה פונה, אין שמה ענוה. (רבי מענדל מקוצק)
- מי שיש לו ענוה באמת, אפשר שאינו שולט בו

יתברך, ולא כחו ועצם ידו עשה לו את החיל הזה, אלא הקב"ה נתן לו את הכל ברב רחמיו. (בראשית רבה)

מעשה בחסיד אחד שהלך בדרכו, ובדרך פגש את אליהו הנביא וילכו שניהם יחדו. בדרךם עברו ליד גבלה אחת שהדיפה ריח רקבון, והחסיד הניח את ידו על חטמו כדי שלא יריח את הריח הקשה, ואלו אליהו הנביא לא עשה מאומה, כאלו לא חש בריח העז שנדר מהגבלה. המשיכו בדרךם, והנה יצא אדם לקראתם, ובהליכתו היה האיש נכר כי הוא בעל גאונה ושחצן. והנה עוד בסתר התקרב האיש הגאותן אליהם, הניח אליהו את ידו על חטמו, כדי שלא יריח את ריחו של אותו בעל־גאונה. התפלא החסיד ושאל: "מדוע פאשר חלפנו ליד הגבלה לא חששת מהרית, ואלו ליד אדם זה סתמת את אפך?" השיב לו אליהו: "אדם הגאה, הרי גאותו מבאישה יותר מהגבלה, פי הנוגע בגבלה טמא רק עד הערב, ואלו המתחבר עם אדם גאותן כזה, מקבל ממונו טמאות חמורות". (קב הישר)

בן־בתו של חוני המעגל, היה צדיק גדול וכנהו חנן הנחבא. ולמה נקרא בן? מפני שבכל פעם שהיו זקוקים חכמי הדור לגשמים, היו שולחים אליו שליחים כדי לבקש ממנו להתפלל על בני דורו שיאשעו, אולם מרב ענותנותו היה חנן מתחבא מפניהם, ומבקש לברח מפני הכבוד. היו החכמים שולחים אליו תינוקות של־בית רבן, והללו היו אווזים בשולי גלימתו וצועקים: "אבא, תן לנו גשמים". אמר חנן אל הקב"ה: "רבונו של עולם, עשה בשביל תינוקות הללו, שאינם מכירים בין אבא שבשמים שנותן מטור, לאבא שבארץ שאין בכחו לעשות זאת", ומיד שמע הקב"ה לתפלותו מרב ענותנותו והוריד שפע של גשמים לבניו שבארץ. (מסכת תענית)

מספר

ספורי צדיקים

האיש השפל ביותר בעיר. האיר לו הרבי פנים והושיט לו את ידו לשלום, והוסיף לומר: "כל זמן שיהודי חושב שיש בעירו אדם שהוא יותר גרוע ממונו, אזי אין לו מקום אצלי בגלל גאנותו. אבל כעת, כשאתה בעצמך באת לידי הכרה זו שאתה הוא האיש הגרוע ביותר, הרי ראוי אתה לקבל דברי אלקים חיים וברוך בואך לשלום בצל קורתך". (פרי קדש היוליים)

בשעת הסתלקותו של הבעל-שם טוב הקדוש, בחג השבעות תק"כ, שקעוהו תלמידיו מתפלל ואומר: "אל תבואני רגל גאונה". וכך מספרים גם על האריז"ל, שבשעה שהסתלקה נשמתו ממונו, אמר: "שמרני מידי גאונה". (לענוים יתן חן)

הגיע פעם יהודי אחד אל רבי מנחם מנדל מויטפסק והתאונן בפניו: "סבור הייתי, שלאחר שאעלה לארץ הקודש, יהיה לי קל יותר לעבד את ה', אולם לשוא היתה תוחלתי. באתי לכאן, וקח אני בקשיים גדולים יותר ממה שהיה לי בגולה, ויצרי רק הולך וגדל". אמר לו הרבי: "טועה אתה. בחוץ לארץ היתה לך מידת הגאונה, ולכן לא הרגשת בפחיתות ערךך ובמדותיה השליליות. אולם כאן בארץ ישראל, שהיא מסגלת לזכך את האדם ולהביא אותו לידי ענוה, רק עתה התחלת להכיר את מצבך האמיתי ואת מידותיך הטעונות זכוה. והרי ידוע שהאדם שאינו בקו הבריאות חלילה, אף הוא כבר מצטב, זו לכשעצמה חצי תרופה, כי מעתה תדע כבר מה עליך לתקן". (משנת חכמים)

רבי יחזקאל שרגא משינובה, שמח פעם והודה לבוראו על שזמן לו אתרג כשר ומהדר לחג. התערב אחד ממקורביו בשיחה, ואמר שיש לו אתרג נאה יותר מהאתרג של הרבי. הביט בו הרבי ואמר: "חוששני שהאתרג שלך פסול". מהר האיש ורץ לביתו כדי להביא משם את האתרג המהדר שלו, והגישו לפני הרבי. הסיר הרבי את עטיפת הפשתן, והנה האתרג הדר שבהדר, משובב עין. החל הרבי להתבונן היטב באתרג, ולפתע מצא בו חור זעיר שחדר אל תוך הפרי, ובכך הפך האתרג להיזות פסול. חזרו פני האיש שרכש את האתרג בדמים מרבים, והרבי אמר לו: "אין פאן ריח הקדש, אף ידעתי מיד שהאתרג שלך פסול, והדבר פשוט מאד. הרי הקדמונים כתבו, שהאתרג הוא פרי של ענוה, כי אתרג ראשי תבות אל-תבואני רגל גאונה. ומשום כך, כשראיתי שאתה מתגאה באתרג שלך, הבנתי מיד שהאתרג פסול, כי אתרג כשר אינו מביא לידי גאונה". (רבנו הקדוש משינאוה)

רבי חיים פלאגי פהו בפרנה הרמה ביותר באיזמיר והתעטר בתאר רב הכולל, ואף קבל סמכות מטעם השלטון התרפי לשפט ולהוציא לפעל את פסקיו. ככל שסמכותו גדלה, כך הלכה ההערצה אליו וגברה, אולם הוא נותר ענוותן ויפשל ברוה, ובשעה שהיו חולקים לו פבוד בפרהסיה, היה נוהג לומר מיד "לך ה' הגדלה והגברה והתפארת". (אורות מזרח)

בשפקר רבי דוד מללוב בפעם הראשונה אצל הרבי ר' אלימלך מליז'נסק, הגיע לשם אחרי דרך ארצה שהלך ברגליו מחסר מעות, וכשהגיע אל הרבי ונשאל מאיזו עיר הוא, השיב: "בא אני מהעיר ללוב". שאלו רבי אלימלך: "מי הוא האיש הגרוע והפחות ביותר בללוב"? ורבי דוד נקב בשמו של מוכסן אחד בעיר שהיה מפורסם כרע לשמים ורע לבריות. לשמע תשובתו, הסב הרבי את פניו ממונו ולא נתן לו שלום. נשבר לבו של רבי דוד, וכל אותה הלילה התנהפו על משכבו ולא הצליח לישון. הוא נסה לפשפש במעשיו ולהבין מדוע הסב הרבי ממונו את פניו ואיזה פגם מצא בו, ורק אחרי שהתעמק בשאלתו של הרבי, הבין כי שגה בתשובתו שאמר, והתעמק במחשבתו להבין כי הוא עצמו הוא האיש הפחות ביותר מכל אנשי עירו. למחרת כשחזר ובא שוב לפני רבי אלימלך, בקש את סליחתו של הרבי על תשובתו ותלה בעצמו את

בשעוריו של רבי יעקב מוצפי מגדולי חכמי בגדד, היו המשתתפים מקשים קשיות של ממש, שכן בשעוריו השתתפו גאונים מפלגים ותלמידי חכמים מבהקים, והרב היה עונה להם מתוך ענוה, תשובה קולעת כלאחר יד, כשהוא מוסיף ואומר להם: "וכי לא כך נאמר במקום פלוני? והאם לא נעלם מעיניך מה שנאמר בספר אלמוני?" וכך היה מתרץ את הדברים בגאונות מפליאה בכל חלקי התורה, מבלי להראות שום ספון של גאונה על שליטתו הנדירה בכל מקמני התורה. רגיל היה לפרש את הפסוק: "תועבת ה' כל-גבה לב", ולהסביר ש'כל', דהיינו אפלו שמץ של גאונה, אסור שתתגבב אל לבו של האדם. ארע פעם בבית הכנסת שלו, שבהגיע זמן תפלת מנחה והחזן הקובע טרם הופיע, הורה אחד המותפללים לחברו לעלות אל התבה, אלא שרבי יעקב לא הבחין בכך ושלח אדם אחר לשמש פשליח צבור. קם אותו אדם והתריס לפני הרב: "והרי כבר שלחתי מישהו להתפלל לפני הצבור, ומדוע שולח אתה מישהו אחר?" שתק רבי יעקב ולא הגיב מאומה, אולם לאחר התפלה קרא אחד המותפללים והקריז על מחאה נגד אותו אדם שבה את הרב, ודרש ממונו לבקש את סליחתו. מיד נחלץ רבי יעקב לעזרתו של הלה שמבוכתו נכרה על פניו, והרגיע את הרוחות בכך שהלה לא התפנן לדבריו ואין על מה לבקש את סליחתו. בכך הצליח להשתיק את ריח הסערה שעמדה להתחולל בבית הכנסת, עקב ענוה יראת ה'. (ארי עלה מבבל)

רבי מרדכי צוקרמן, משרידי תלמידיו של ה"חפץ חיים", ישב פעם בשלחן הפבוד בשמחה כלשהי. נגש אליו אחד האורחים, שהיה אז עלם צעיר, והושיט אליו את ידו כדי לברכו, אלא שבטעות נתקלה ידו בכוס שתיה שהיתה על השלחן, והיא נשפכה על בגדיו ומיעלו של רבי מרדכי. הנער הצעיר לא ידע את נפשו מרב בושה, ובעודו עומד תוהה ונבוך מבלי לדעת מה לעשות, החל רבי מרדכי לצחק פאלו נהנה מפל הענין. ככל שנסה הנער לבקש את מוחלתו, המשיך רבי מרדכי לחג אליו, וכשיצא מהאולם והעלם שוב נגש אליו לבקש את סליחתו, חיד אליו ועשה בידו תנועת בטול. ספר האיש: "עד היום לא מש מאזוני מקרה זה, איך היה בכוח להעניק לי הרגשה כה נפלאה, ומרב ענוה הוא כלל לא הרגיש שהתבזה, והצליח לטעת בי את ההרגשה שבאמת לא עשיתי מאומה". (יחיד ודורו)

רבי זלמן בהר"ו, היה מגדולי גאוני ירושלים, אולם ענוותנותו היתה להפליא. וכך פתב עליו תלמידו: "מי שלא הכיר את רבי זלמן, לא היה משער כי העסקו הגדול היה, המערב בין הבריות, ואפילו עם הערבים בשוק, הוא אחד הרבנים הגדולים בזמנו, חרף וקבי עצום אשר לא פסק פומה מגרסא, בתוך הספר, או בעליפה או במחשבה, בכל ענין ואפון שרק עלתה בידו, ועל כלם טוב ומיטיב והצנע לכת". המגיד הירושלמי רבי בוציון ידלר ספר פעם, כי בגלותו ראה פעם את רבי זלמן עומד בבית הפורחן כשהוא עומד על מעלות המקנה ומשתתה בירידתו. אמר לו הגלד: "אם אינך יכול להננס אל המים מרב חסם, לכל הפחות עליך לפנות את הדרך לאחרים". קבל רבי

זלמן את דבריו ואמר בפשטות: "צדקת", אולם פשהילד ספר את הדבר לאביו, גער בו על שהעז פניו לומר כך לרבי זלמן, ומיד רץ הילד אליו לפיסו. הביט בו רבי זלמן בפליאה ואמר: "אדרבה, אני צריך לפיס אותה, כי הרי אמרת דבר נכון". במסעו של רבי משה בלוי לגולה, פשהגיע לעיר בריסק ופגש את המורה צדק שבה, רבי שמחה זיסל ריגר, כתב עליו אחר כך בזכרונותיו: "היה בעל אפי מיוחד. תמימותו, פשטותו וענוותנותו, הזכירו לי את רבי זלמן בהר"ן ואת בנו רבי חיים". (אורח דוד)

מנהגו הרגיל. כל זאת עשה מתוך הענוה המפלאה שהיתה בו, ומתוך רצון לברח מכל וכוח והתנצחות לשמה. (הכהן הגדול מאחיו)

מגדולי הדרשנים בדורו היה רבי שלום שבדרון, בנוסף לגאונותו הגדולה בתורה וצדקותו הרבה, אולם למרות כל זאת לא גבה לבו והוא נותר בענוותנותו. יכול היה לסים דרשה שהלהיבה אלפים, אך לא הצליח להביא מדוע אחרי הדרשה הולכים אחריו ומכבדים אותו. "מדוע הולכים אחר?" תמה, "שילכו מכאן, שיעזבו אותי". במודעה שהיתה מתפרסמת מדי שנה מטעם בית הכנסת הגדול "זכרון משה" שבירושלים, בו הודיעו על דרשותיו בכל לילות השבת בתקופת החורף, היה מקפיד שיכתירוהו בתאר הרב בלבד, ושהמודעה תהיה קטנה ולא בולטת. בשנת תשכ"ד פרסמה מודעה בעתון 'הקול', ושם הכתיר בתארי כבוד. המודעה הגיעה אליו בדרך לא דרך, ובשעת הדרשה החל לפרט את התארים ועשה מהם חוכא ואטלולא. לבסוף קרא בועם: "כיצד כותבים עלי תארים כאלו? אם הדבר ישנה - אפסיק לדבר במקום זה". גם בזקנותו, פשהוסיפו לשמו את התארים 'הגאון הצדיק', הכאיב לו הדבר מאד. על התאר גאון עוד הסכים למחל בלידת בן, אבל על התאר צדיק מאן לסלח ולהתפייס. (קול חוצב)

בעת הלוינו של הרב מטשביץ, רבי דב בריש וידנפלד, שהיה ידוע בגאונותו האדירה שאין שני לה, ויחד עם זאת היה ענוותן ושלפ לברך באופן נפלא, הלך רבי שלמה זלמן אויברבך אחר משתו, ובדרך נפגש עם ה"בית ישראל" מגור. אמר רבי שלמה זלמן לרבי בלשון הפושנה בסוטה: "משפמת רבי - בטלה ענוה", כשפנתו למנוח הרב מטשביץ. לאחר שנפרדו, המשיך הרבי את דבריו הגמרא שם ואמר למקורביו: "לא תתני ענוה, דאפא רבי שלמה זלמן", שכן מדת ענוותנותו של רבי שלמה זלמן היתה אף היא להפליא ורבות מספר על מדה טובה זו שהיתה בו. (במחיצתם)

בדמותו של רבי אלחנן וסרמן התגלמו דברי חז"ל 'בכל מקום שאתה מוצא גדלותו, שם אתה מוצא ענוותנותו', וככל שהוסיף ימים והגדיל תורה וצדקה, הלכה רוחו ונעשיתה נמוכה יותר, השפיל ברוך והשים את עצמו פאסקפה הנדרסת. בימי חדש אלול, כשהמשיגים נשא דרשה נלהבת בתיכל הישיבה וקרא לתשובה ועזיבת החטא, עמד רבי אלחנן כשהוא נשען על אדן החלון, מתוך התפחות נסערת בדמעות שלישי, עד שהחלון הסמוך נרטב בדמעותיו. בימים הנוראים התחנן בפני תלמידיו שלא יעלוהו לתורה, מפני שחשש להתבלט והעדיף שלא יבקרו בשמים את פנקסו וישקלו את מעשיו בפלס. בכל ימות השנה, היה מאריך בתפלת שמונה עשרה, ולא הניח לתלמידיו לחלק לו כבוד, אלא דרש במפגיע משליח הצבור שלא להמתין לו בחזרת התפלה. פעם הגיע בחור חדש אל הישיבה, ומחסר ידיעה המתין לו עד שסיים את תפלתו. לאחר מכן פנה רבי אלחנן אל התלמיד, ושאלו מתוך התמרמרות: "וכי רוצה אתה לסלק אותי מן הישיבה?" פעם הזדמן אחד מחשובי הרבנים לעירו של רבי אלחנן, ונשא דברים בבית המדרש הגדול בנוחות רבי אלחנן ובהשתתפות רבים מתושבי העיר. רבי אלחנן סרב לעלות לשבת בכתל המזרח, ונותר לעמוד עם פשוטי העם מאחורי הבימה. באמצע הנאום, פתח הרב ואמר: "יהודי ברנוביץ, האם יודעים אתם מי שרוי בתוכם? האם מכירים אתם את רבי אלחנן וידועים מה הוא?" רגע פמימרא, ורבי אלחנן נשא את רגליו, ולהשתתמוות כל הקהל נמלט מבית המדרש החוצה, כאדם הבורח מפני הדיקה. (אור אלחנן)

ענוותן ונחבא אל הפלים היה החזן אי"ש במשך רב ימיו. עשרות שנים הסתתר בבית המדרש בכיורן ואחר כך בוילנא, מבלי שיעמדו על גדלתו העצומה בתורה. גם פשהדפיס את ספריו, לא כתב בו את שמו והם יצאו בעלם שם. עולם התורה למד בספרים שלו, שהפכו גלים בין הלומדים, אולם אף אחד לא ידע מיהו המחבר. גם לאחר שעלה החזן אי"ש לארץ ישראל, עדין לא נודע שמו, עד שהגיע מכתבו של רבי חיים עוזר גרודז'ניסקי ארצה, ושם ספר כי ארי עלה מבלב ומעטה אין לשלח אליו שאלות, שכן כבר יש את מי לשאל בארץ ישראל. אז נחשף החזן אי"ש ושמו נודע בשערים. פעם, עמד לפני הדפסת אחד מספריו וכששאלו אחד ממוקדביו כמה עתקים בכנתו להוציא, השיב כי מתפנן הוא להדפיס כמאה עתקים בלבד. תמה הלה על כך, והחזן אי"ש הסביר: "לאמתו של דבר, לא הייתי מדפיס ספרים בשביל אחרים. אני מדפיס את הספרים לעצמי, מפני שקשה לי לקרא את כתביהי שלי, וכדי להקל עלי ללמד בחדושים שלי, מדפיס אני אותם". שאל המקורב: "אם כך, הרי די להדפיס רק ספר אחד?" והחזן אי"ש השיב בענוותנות: "כיון שאני כבר מדפיס לעצמי, מן הדין הוא שלא אמנע טובה מאחרים שרוצים גם הם לעזב בספרי". (במחיצתם)

לאחר ששמו של רבי נפתלי צבי מרופשיץ התפרסם ורבים השכימו לפתחו, הגיע אליו חבר נעוריו ושאלו: "אמר נא לי. הרי שנינו למדנו יחד והיינו באותה דרגה, כיצד אפוא קרה שאתה הפכת לצדיק בעל מופת, ואני לא הגעתי למדרגה זו?" הראה לו הרבי פוסית קטנה של יין שרף, ואמר לו בבת שחוק: "זה ההבדל הקטן בינינו". תמה הלה לשמע התשובה, והרבי באר: "אתה קם בבקר השפם ללמוד בהתמדה ולומד עד אור היום, אחר כך הולך אתה לעמוד לפני הבורא בתפלה, והנה מתפלל בכנה מרבה. לאחר כל העבודה הזו, כשאתה מבקש לשתות מעט יין שרף כדי לחמום את עצמותך, אתה חש בלבך כי הדבר מגיע לך באמת ובתמים, שהרי עשית כאן עבודת קדש נפלאה. אולם אני, כשאני בא לשתות את פוסית המשקה, יודע אני שאני ראוי לכה, כי אני נזכר במעשה אבותי ורב קדושתם וצדקתם, וכמה אני גופל מהם בפזירה, וכל עבודתי נחשבת כאין וכאפס כנגד עבודתם הישרה והתמימה. או אז נגרמת לי חלישות הדעת ושפלות, והשפלות עוזרת לקבלת התפלה, ומסכה זו תפלותי מתקבלות בשמים..." (אהל נפתלי)

רבי אהרן כהן, ראש ישיבת חברון, שהה בשבת אחת בבית ההארחה 'גושל'. אחד מתלמידי הישיבה שהה גם הוא שם עם אמו שהחלימה ממחלה קשה, ולאחר הסעודה התכבד ראש הישיבה בזמון. פשהגיע בבזכות הטוב והמטיב לתבות 'אל יחסרנו', לא המשיך באמירת 'הרחמן', כמנהג הגר"א מוילנא. הדבר הפליא מאד את אמו של התלמיד, והיא לא הצליחה להבין כיצד ראש הישיבה מדגל על חלק פה חשוב מברכת המזון, ובתמימה גדולה פנתה אליו לשאל על כך. נסה ראש הישיבה להסביר לה בספר פנים יפות, כי כך היה מנהגו של הגר"א, וללא ספק היה ברסמקא גדול מספיק כדי שיכלו לסמוך עליו בלב שקט, אולם כשראה שעדין לא נחה רוחה, התישב שוב על מקומו והמשיך את כל סדר אמירת הרחמן המובא בסדורים בסוף ברכת המזון, עד גמירא, כנגד

ויכוח

זה שבת טיש!
 כרכי שבת טיש המפוארים,
 עשירים ומלאים בתוכן איכותי,
 שמרומם את שולחן השבת,
שבת טיש - המתנה
המפוארת הראויה לכבוד
בה את יקירכם בפורים!

דפוס רמת השרון / שבת ותיקיות

מחיר מיוחד
 למזמינים בכמות
 מתאים למלמדים, מורים/ת
 וועדי עובדים

עקב הביקוש הרב
 הודפסו מהדורות
 נוספות מכרז א'
 1-ב

להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות
 לפרטים והזמנות מרוכזות במחיר מיוחד: 02-5806777 • דוא"ל: 5806777@gmail.com

"יסוד העבודה" על עצמו: "הסבה שמונו אותי להיות מנהיג החברה ולהנהיג עדה בישראל, היא לא מפני שאני עדיף וחשוב מחברי, אלא שאני בעל לב שבור ונכנע לקב"ה, והרי נאמר 'לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו מפניו', ורק בשביל זה מחבבים אותי." (מזקנים אתבונן)

רבי חיים חזקיהו קדיני מחברונו, שהתפרסם בספרו הגדול "שדי חמד" שהתקבל בכל עולם התורה, כותב בראש ספרו זה ברב ענוה: "שום אדם לא יסמוך להלכה ולמעשה על מה שכתבתי בספרי, כי אני לא באתי לפסק דין ולהכריע בדבר שישבו מחלוקת, רק העתקתי מה שמצאתי באיזה ספרים, לזכות את מי שאין בידו ספרים". כשהיה נכנס לבית הפניקס, היה משתדל להגיע בשעה שהצבור עומד על רגליו, כדי שלא יקומו לכבודו. בלכתו בעיר, היה עוקף את הרחובות שבהן חנייתו, כדי שלא יקומו האפנים לכבודו. מעשה בסנדלר אחד שקם לכבודו, והרב אמר לו: "הרי הלכה פסוקה היא, שפועל שכיר אסור לו להפסיק את עבודתו בכדי לדרוש בשלום העוברים והשבים, ואתה הרי הנך שכיר יום לבני ביתך. מבקש אני אפוא ממה, שלא להתבטל מפלאכתך ולא לעמוד לכבודי". (אורות מזרח)

רבי מנחם מנדל מליובאוויטש, בעל ה"צמח צדק", יצא פעם למסע בכמה ערים גדולות בעניני הפקל, ונחל שם פבד גדול כאשר אלפים צבאו על בית האכסניה שלו. אחד מבניו שהתלוה עמו, פתב משם מקתב לאפיו שנותרה בבית, ובין השאר הזכיר שהוא נהנה מאד מהפבד הגדול שאבא נוהל פאן. כשתור רבי לביתו, מצא את המקתב של בנו, וכשעין בו התרעם מאד ונאף בבנו על-כף. תמהה הרבנית ואמרה: "מה הרעש הגדול הלה, מה פשעו ומה חטאתו?" השיב הרב בכאב: "דמי נשפך פמים מהפבד הרב שחלקו לי, והוא פתב שהוא נהנה מזה!?" (סיפורי חסידים)

ממלכה

מעשה בבחור עולי-ימים ודל-גאה, שהיה דוחה כל הצעת שדוך שהיו מציעים לו, בטענה שאין ההצעה מתאימה לו לפי ערכו הרם. ראה אביו את צרתו הגדולה, ופנה אל רב העיר כדי שישוחח עם בנו וילמדו פרק בהלכות ענוה. נועד הרב עם העלם, הכביר עליו מלים אודות שבח הענוה ונגות הגאווה, והלה סבר וקבל. הדבר הגיע לאזניו של שדכן העיר הממלכה, והוא מהר להמתין לבחור בסמוך לביתו של הרב, וביציאתו הציע לו את אחת ההצעות שכתב הציע לו זה מכבר, שכן עתה הפך כבר לענותו ושפל-ברך, ובודאי תמצא ההצעה חן בעיניו. אוכלם, כששמע הבחור הפתי את ההצעה, פקח זוג עיניו תמהות ושאל את השדכן: "הכי צד לא תבוש להציע לי הצעה פה פחותה? והלא דברים קל-זחמר, ומה בעבר כאשר עדין הייתי רק גאון וצדיק, איש האשכולות המכתב בכל מדה נכונה, והשדוך לא היה מתאים לי. עכשו שאני בנוסף לכל המעלות, גם ענו ושפל-רוח, על-אחת במה וכמה שההצעה פחותה לאיש בערבי..."

נזהג היה רבי מנחם מנדל מויטפסק לחתם בשולי אגרותיו: "השפל באמת". החל מאך-דהו לחקותו, וכשראה זאת פקח אחד, אמר לו: "יודע אתה מה ההבדל בינך לבין הצדיק? הוא שפל באמת, ואלו אתה באמת שפל..."

אחד מתלמידי החת"ם סופר, היה בעל ענוה מזיפת, אך לאמתו של דבר היה בסתר לבו בעל גאווה גדול, ועל-פניו העטה ארשת צדקנית וחסודה. אמר לו רבו: "אל תחזיק את עצמך בה קטן, שכן אינך בה גדול בשביל להחזיק את עצמך בה קטן..."

אֵלֵינוּ

פְּרֻשֵׁת וַיִּקְרָא

לְעַמָּנוּ שְׂפָת

כ"ד, אֵלֵינוּ רפ"ז

בְּרַבַּת הָאֵילָנוֹת

כַּעֲזָ יָבֵשׁ

אחד הרבנים המפורסמים ביהדות דמשק המפארה היה הגאון רבי יעקב ענתבי זצוק"ל. רבי יעקב התפרסם בשל הסבל הרב והענויים הקשים שעבר בעת עליית הדם בדמשק.

בנסי נסים נצל רבי יעקב מבור כלאו ועלה לארץ ישראל בשנת תר"א.

על גדולתו ספר, שכאשר עלה לירושלים, חלם ה'ראשון לציון' - הגאון רבי חיים אברהם גאגין זצוק"ל, שהיה ראש 'ישיבת המקבלים בית-אל' בירושלים, שגוערים בו משמים:

"יעקב אבינו מגיע, ואלו אתה נשאר על מטתך?!" לא הבין רבי חיים אברהם למה ירמזון דבריו של בעל החלום, ולמחרת, כאשר השכים לבית המדרש, ספר לחכמים על חלומו.

נענה אחד החכמים ואמר: "חושב אני שכונת החלום היא לרבי יעקב ענתבי, כי שמעתי שהוא עושה את דרכו לירושלים אחרי שנצל מהעליה".

מיד יצאו כלם לקבל את פני רבי יעקב, וחלקו לו כבוד גדול כראוי לחכמתו.

ומעשה שהיה בעת שישב רבי יעקב בדמשק, שנים לפני התרגש אסון עליית הדם על ראשם של יהודי העיר:

היה זה בימי חדש ניסן, ורבי יעקב הגיע לחצרו של אחד מיהודי העיר - שם גדלו עצי פרי מלבליים לתפארת, כדי לברך את ברכת האילנות פנהג.

למרבה ההפתעה, יצא בעל הבית, ובקש מהרב בהכנעה שיזאיל בטובו לברך את הברכה בחצר אחרת ולא בחצרו.

התפלא הרב מאד. לא בחצפה דבר האיש, ונראה היה שבבקשתו טמון דבר מה.

הלא היה עליו לשמח בזכות שנפלה בחלקו - רב העיר הגיע לברך את ברכת האילנות

עץ יבש רומז על שתיה ושלכות - שני ענינים המדגשים במיחד בחדש ניסן, שבזו מברכים את האילנות.

חדש ניסן הוא חדש השפלות והענוה, וכך אמר הרב הקדוש רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע בספרו 'זרע קדש' (לפ' החודש, ד"ה או יאמר): חדש ניסן הוא ראש השנה למלכים, שכן חדש זה הוא בחינת המלכות, והמלכות ענינה היא שתיקה.

אמנם בתקופה זוהר נאמר (זי). שהמלכות היא הפה ומדת המלכות היא הדבור, אך מי שרוצה להשיג את המלכות - צריך לשתק כאסתר המלכה שזכתה למלכות וקימה בעצמה 'אין אסתר מגדת' (אסתר ב. כ).

ומדת המלכות היא גם מדת הענוה והשפלות, כפי שיתבאר:

שבע מדות הן הנקראות גם ספירות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, ומלכות.

ששת הספירות הראשונות, מכונות כל אחת כנגד מדה אחת בקדושה. חסד היא מדת האהבה והחסד, גבורה היא מדת היראה דין, תפארת היא מדת הרחמים הפלוה משניהם וההתפארות, נצח היא מדת הנצחון, הוד היא ההודאה, יסוד היא מדת ההתקשרות וההמשכה, ואלו המלכות שהיא המדה האחרונה, פוללת את כל ששת המדות ומאחדת אותן.

ענינו של השפע המשפע ממדת המלכות דומה לירח המקבל את אורו מהשמש, ואין לו אור מעצמיותו. וכך אמרו בזהר הקדוש (ח"א רמט), על פי עץ חיים שער ח פ"ה), כי המלכות 'לית לה מגרמה כלום', כמו הירח המקבל אורו מהשמש.

כך היא מדת המלכות המקבלת אורה מששת המדות האחרות. וזו היא בחינת ענוה.

(מתוך הגדה של פסח - ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

בחצרו, והנה הוא מנסה להשתמט מכך. שאל רבי יעקב את בעל הבית: "מדוע לא תרצה שנברך את הברכה על האילנות שבחצרך?!"

נענה בעל הגנה ואמר: "לאמתו של דבר, שמח אני מאד על הכבוד שבפדני הרב בבואו לברך בחצרי, אלא שבשנה שעברה עלינו לטובה, יבשו בארץ פלא אותם אילנות שהרב הביט עליהם בשעת הברכה.

חושש אני שאם יברך הרב על אילנות אחרים, אף הם עלולים להתיבש..."

שמע רבי יעקב את דברי האיש והסביר: "בכל דבר בעולם ישנם, כידוע, ניצוצות קדושים המחיים אותו בכל רגע ורגע, ובברכת האילנות מתקנים את האילן ומעלים את הניצוצות הקדושים לשרשם.

מכיון שהאילנות באו אל תקונם ושוב לא היו בהם ניצוצות, ממילא יבשו ואין עוד צורך בהם..."

ספור קצר זה מלמד על עצמתה של כל פעלה רוחנית, ועל אחת כמה וכמה ברכה - אף ברכה שנוצרת קצרה ופשוטה בברכת האילנות.

כמובן שלא כל אדם יכול לגרם בברכתו להעלות הניצוצות ולתקונם עד שייבש האילן, אף המברך כראוי עם כל הפגנות והיחודים התוליים בה, הרי הוא משפיע בברכתו על האילנות בצורה ישירה.

ראש השנה למלכים

קשר ושיכות בין עבדה זו בה התיבשו האילנות שבאו על תקונם, לחדש ניסן בו מברכים ברכת האילנות, נמצא בדבריו של הגאון הקדוש רבנו יעקב אביחצירא זי"ע בספרו 'בגדי השרד' על באור הפיוט 'חד גדיא':

"חוטרא הוא עץ יבש, לרמז שיהיה האדם כעץ יבש, מרבה בשתיקה כעץ יבש. יהיה מכנע ושפל וסבלן ועלוב, כעץ הזה שהוא עלוב בעיני כל אדם שהכל שוברים אותו ושורפים אותו".

חידון אֵלֵינוּ - נושא פרסים - שמו של איזה בעל חיים נכתב בפרשה זו בצורות שונות, אך באותן 3 אותיות?

פתרון החידה - פרשת ויגש:

ש. מי הם הקרובים בפרשתנו שיש להם שם זה?

ת. חצרון. לראובן היה בן בשם חצרון וליהודה היה נכד בשם חצרון. נמצא שליעקב אבינו היה נכד בשם חצרון ונין בשם חצרון.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחם מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת ויגש:

ה' יהושע העשיל כהן מבני ברק.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגיליונות הבאים

הפתורים נכונה יכנסו להגרלה א"ה על סידור מתיבתא מנחם מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציון "עבור חידון לנוער".

"הקניצ שלא היה קניצ"

זמן קריאה: דקה 1.5

חירוף הסרדינים האנק

זמן קריאה: דקה 1

על "מירוץ הסרדינים" כבר שמעתם?

מדי שנה, בין מאי ליולי, מתרחשת תופעה מדהימה: מיליארדי סרדינים נודדים מאנטרקטיקה לחוף המזרחי של דרום אפריקה. התופעה מתרחשת רק כאשר טמפרטורת המים מתחת ל-20 מעלות, וגודלה כה עצום עד שזכתה לכינוי "מירוץ הסרדינים".

להקות הסרדינים משתרעות לאורך 7 ק"מ, ברוחב 1.5 ק"מ ובעומק 30 מטרים – ונראות בבירור ממבט על. זוהי נדידת הבימוסה, כמות חומר אורגני במקום וזמן נתון, הגדולה ביותר בעולם במונחי מספרים. ב-2023 נרשמה ה"ריצה" הגדולה ביותר שנצפתה אי פעם, בעוד שב-2003 התופעה לא התרחשה כלל (בפעם השלישית ב-23 שנים). למרות עוצמתה, הסיבה לתופעה נותרה תעלומה. וכך מתרחש האירוע המרהיב:

ראשית, להקות דולפינים מקבצות מיליוני סרדינים ל"כדור פיתיון" ענק קרוב מאוד לפני המים, תוך חסימת כל דרכי המילוט. הסרדינים, שנותרים חשופים לגמרי לגחמות הציידיים, מצטופפים כמנגנון הגנה – ובתנועתם המשותפת יוצרים תענוע ויזאלי.

אחר כך מגיעות ציפורי סולת גאנט, שצוללות כחיצים במהירות 100 קמ"ש לעומק 20 מטרים וחוטפות סרדינים בזה אחר זה. אחריהן מגיעים לארוחה – הכרישים, שגם הם צדים באופן חריג במספרים גדולים. לבסוף מגיעים הלווייתנים, שבפתיחת פה אחת לוכדים 10,000 סרדינים! המופלא ביותר הוא שבשיא האירוע, כל בעלי החיים האלה צדים יחד, צד לצד, ויוצרים גלי ענק ומופע מרהיב למראה. וכל אחד מהציידיים הלוקח חלק מה"ריצה" – מסתמך על האחר ועל שיטות הצייד שלו!

איזו עדות נפלאה לגדולת מעשי ה' יתברך ולדאגתו לכל בריה!

אמונתך". עוברי אורח שהיו במקום הזעיקו כוחות הצלה ושלום חולץ מהרכב ופונה לבית החולים. בנס לא נגרם לו שום נזק משמעותי. הוריו הגיעו לבית החולים ונגרעו לגלות שמצבו טוב. הם הבחינו כי הוא אוחז בחוזקה במה שנראה כמו סידור תפילה. "מה זה?" שאלו.

"זה הקמיע שהשארתם לי במכונית – זה הציל לי את החיים", ענה שלום. "תראו מה כתוב כאן – שהחזרת בי נשמת. הוא החזיר את נשמת!"

אביו של שלום בדק את הסידור וגילה את שם בעליו הקודמים של הרכב. הוא התקשר לאיש וסיפר את המעשה.

"תראה מה זה", ענה האיש בהתרגשות. "שכחתי שם את הסידור במקרה... אבל כנראה כל 'מקרה' הוא 'רק מה'. אני שמח שה' שמר עליו! הסידור הוא מתנה ממני עבורו".

המכונית אמנם נהרסה, אבל את שלום זה כבר לא עניין. ליבו נמשך אל הסידור שהציל את חייו – לא רק במובן הפיזי, אלא גם הרוחני. הוא החליט ללמוד את תוכנו, להבין יותר מפסוק אחד.

שלום למד ולמד, וברוך ה' נכנס לשיבה והחל ללמוד תורה בהתמדה. עד היום שלום שומר על ה"קמיע" – סידור התפילה שפתח בפניו שער לעולם של קדושה וקרבה לה', ששמר על גופו ונשמתו ברגע הקריטי של חייו.

הסידור הקבוע ביום שני בשעה 16:00 חפשי ערוץ 2000, ניתן להזמין את הרב לחוג בית ללא עלות וללא התרמה- חייגו 073-3212992

סיפורים מיוחדים בעולם התורה

"תחיד רואה את השליו - מה עושים?"

זמן קריאה: דקה 1.5

גם בבית, תנסה להבחין בדברים הטובים שהורייך עושים עבורך ועבור האחים והאחיות שלך. המאמצים של אימא עבורך ועבור אחיך, והמאמץ הגדול של אבא לפרנס בכבוד. כל הדברים הללו ילמדו אותך לראות את העולם בצורה חיובית יותר. אני מברך אותך, בחור יקר ואהוב, שתהיה מאתם אנשים שרואים תמיד את הצד החיובי בחיים, ומגלים את הנקודה הלבנה בכל קיר שחור, ולא מאלה המחפשים את הנקודה השחורה בכל קיר לבן.

מפקח חינוכי, יועץ, מנחה מורים ומחבר רב המכר "לאהוב", יש לכם שאלה? איזה כף! שלחו לנו למייל MAG@TV2000.CO.IL ואולי שאלתכם יחד עם התשובה תפורסם במגזין! אם תרצו, אפשר בעילום שם כמובן!

שאם תתרגל לכך, תתחיל לראות את הדברים בעין טובה יותר. נסה למצוא נקודות חיוביות באנשים, גם אם זה קשה. זכור שלכל אדם ישנן מעלות וכישרונות. כאשר אתה נתקל במעשה או אמירה בעלי פרשנות דומשמעית, בחר בפרשנות החיובית ביותר.

הייתי מציע לך גם לנהל יומן ולרשום בו מדי יום מספר דברים חיוביים שאתה רואה, ולפרש אותם בצורה חיובית. לדוגמה: האוכל הטעים המוגש בישיבה, הרבנים המסורים, חברים שמגיעים בזמן לתפילה ושומרים על הזמנים. אני מאמין שאם תתחיל לחפש דברים טובים, תגלה שאתה ממלא את היומן בצורה יפה הרבה יותר ממה שאתה מצפה.

שלום כבוד הרב. הרבה פעמים אני מוצא את עצמי מתמקד בחצי הכוס הריקה, בדברים השליליים, שיש בבית או במסגרת שבה אני לומד. האם לרב יש עצה איך אוכל לפתח גישה חיובית יותר לחיים?

תשובה: שלום וברכה, בחור יקר. אני מאוד מעריך את הרצון שלך להשתפר. זוהי תכונה יפה ומיוחדת, שכן לא כולם יודעים להודות בטעותם, ורבים נוטים לחשוב שהם תמיד צודקים. עליך לדעת כי מחשבותינו מעצבות במידה רבה את מציאות חיינו, ומה שאנו חושבים עשוי להפוך למציאות עם הזמן. לכן, אולי תנסה, גם כאשר אתה נתקל בדברים שנתפסים לך באור שלילי, לפרש אותם באור חיובי. אני מאמין

שאלה: שלום כבוד הרב. הרבה פעמים אני מוצא את עצמי מתמקד בחצי הכוס הריקה, בדברים השליליים, שיש בבית או במסגרת שבה אני לומד. האם לרב יש עצה איך אוכל לפתח גישה חיובית יותר לחיים?

יום סדרים

הזוכים הם "אברהם הרוכים"

יש באלעד קהילה מיוחדת שנקראת "נחלת משה" - בעיקר יוצאי דרום אמריקה שלומדים תורה. מה שיפה שם זה שכולם עוזרים אחד לשני בלי חשבון, באמת כמו משפחה. במשך שנים הם נדדו ממקום למקום, ורק לפני שנתיים סוף סוף הצליחו לגייס כסף ובנו בניין קבוע ויפה. אבל כסף תמיד חסר, נכון?

אז הרב החליט לעשות קמפיין נוסף בשם "טרופל". הרעיון היה פשוט: קונים כרטיס הגרלה, נכנסים להגרלה על רכב, על מתנות שוות, ועל הדרך גם עוזרים לבית הכנסת. הרב כיתת רגלים ברחבי העיר כדי להשיג תרומות מבעלי עסקים, וכל החבר'ה מהקהילה הצליחו למכור כרטיסים לכל מי שהיה מוכן לקנות. לקראת האירוע הרב התקשר אל"י וביקש שאנחה את ההגרלה. ערב האירוע הגיע. מוצאי שבת, בית הכנסת מלא באנשים, עורך דין עומד בצד לוודא שהכול חוקי. האווירה הייתה כמו בתחרות גורלית - כולם בשקט, עיניים דרוכות. כשהגיע תורי להכריז על החליפה היוקרתית, ביקשתי ממישהו לשלוף פתק והכרזתי: "אברהם הרוכים!" - אבל הבחור לא היה שם.

כשהכרזתי על הנעליים אמרתי בצחוק "יהיה מצחיק אם גם הנעליים יהיו שלו כדי להתאים לו סט" - ואז פתאום - שוב "אברהם הרוכים!" הגיע תור החולצה והעניבה, וילד קטן שעמד לידי צחק: "בטח גם זה יהיה של אברהם". צחקו, אבל כשפתחו את הפתק - לא תאמינו - שוב אברהם הרוכים! פשוט לא ייאמן.

שני דברים הכי ריגשו אותי: הדבר הראשון הוא יד ההשנחה המדהימה - כנראה הקב"ה רצה שלאברהם הרוכים יהיה סט בגדים חדש לחג. והדבר השני שריגש אותי הוא שאף אחד לא קינא. כולם באמת שמחו בשבילו - כאילו זכו בעצמם. היה שם משהו מדהים באוויר, בעיקר בימים הקשים האלה לעם ישראל.

יש באלעד קהילה מיוחדת שנקראת "נחלת משה" - בעיקר יוצאי דרום אמריקה שלומדים תורה. מה שיפה שם זה שכולם עוזרים אחד לשני בלי חשבון, באמת כמו משפחה. במשך שנים הם נדדו ממקום למקום, ורק לפני שנתיים סוף סוף הצליחו לגייס כסף ובנו בניין קבוע ויפה. אבל כסף תמיד חסר, נכון?

כתה היד חושף: יצירתיות, עצמאות - ואי שקט פנימי

כתב היד שלפנינו מציג מספר סימנים בולטים על מאפייני האישיות של הכותבת. הרווחים המשתנים בין המילים מצביעים על נטייה לשינויים במצב הרוח וגמישות בהתמודדות. זוויית הכתיבה הישירה מעידה על יציבות וביטחון עצמי, והשוליים הרחבים בצד שמאל מצביעים על עצמאות ושמירה על גבולות אישיים. צורת האותיות הלא אחידה מעידה על יצירתיות וגמישות מחשבתית. בכתב היד ניכר כישרון כתבה מעורר השראה. יש לכותבת את היכולת לבטא רעיונות, רגשות וסיפורים בצורה כה ברורה ומעמיקה שהיא נדירה ומיוחדת. בעוד השינויים התכופים בגודל האותיות מצביעים על אי שקט מחשבתי וחיפוש עצמי מתמיד, הכותבת מפגינה חום רגשי ויכולת ליצור קשרים אמפתיים ועמוקים. היא שומרת על איזון רגשי ומתמודדת היטב עם לחצים, עם ביטחון עצמי וידיעה ברורה של מטרותיה. יש לה יכולת לחשוב מחוץ לקופסה ולהסתגל למצבים משתנים, תוך שמירה על עצמאות וגבולות ברורים. המודעות העצמית הגבוהה שלה מתבטאת בפתירות וביכולת ביטוי רגשי. יחד עם זאת, בכתב היד ניכר ישנו אי שקט מסוים שנובע ממשכבות טורדניות.

איך מטפלים במחשבות טורדניות? מחשבות טורדניות הן רעיונות שחוזרים שוב ושוב ומטרידים אותנו, לעיתים ללא סיבה ברורה. הן עשויות להיות קשורות לחשט, דאגה או ספק עצמי, ולפעמים הן פוגעות באיכות החיים. אז איך מתמודדים איתן?

תפילה והתבוננות פנימית, התחזקות באמונה וקריאה של פרקי תהילים או תפילות אישיות יכולות להרגיע את הנפש ולתת פרספקטיבה רחבה יותר על החיים. תפילה מחזקת את תחושת הביטחון, מפחיתה דאגות ומאפשרת את "מסירת העומס" לקדוש ברוך הוא.

יש לכן שאלה? איזה כף! שלחו לנו למייל MAG@TV2000.CO.IL
ואולי שאלתכן והתשובה תפורסם במגזין! ואם תרצו, אז בעילום שם כמובן!

הבונה - המהנדס של הטבע

טיילתם פעם לצד נהר וראיתם "סכר" מאולתר המפריע לזרימת המים? כנראה שנתקלתם ביצירת אומנות של הבונה - המהנדס המופלא של עולם החי! הבונה מאתר עצים גדולים על שפת הנהר, מכרסם בשיניו את גזעיהם בצורה מחושבת להפליא כך שיפלו במדויק ויחסמו את תנועת המים. בין הגזעים הוא ממלא ענפים, אבנים וחול, וכך יוצר בריכה רגועה ושקטה. במרכז הבריכה, הבונה בונה גבעה חלולה עם חדר פנימי עליון שבו הוא מגדל את צאצאיו. הכניסה לבית מתאפשרת רק דרך המים, וכך הבונה מנן על משפחתו באופן מושלם - גם מחיות היבשה וגם מחיות המים.

כשקונים סת"ם זה לא סתם!

ספרי תורה, תפילין ומזוזות מהודרים במחירים שווים לכל נפש!
כשמדובר בקדושה, אין מקום לפשרות! בתפירת היודאיקה תמצאו תפילין לבר מצווה, מזוזות לבית חדש וספרי תורה להנצחה.

שנכתבו בהידור על ידי סופרים יראי שמיים שנבדקו אישית על ידי רבני ערוץ 2000.

חייגו! 073-3212950

נזהים מה סתרת התאונה?

נראה אתכם מסתרת בתמונה השמאלית

כתבו לנו למייל, ואולי תזכו בפרס!
MAG@TV2000.CO.IL

התשובה לחידה של המגזין הקודם: שן חלב

לירון אָצֵר

אִשָּׁה אַחַת מוֹל כָּל הָאָמָה הָאֶמְרִיקָנִית

שְׁלוֹם לָכֶם יְלָדִים צְדִיקִים

לפני הרבה שנים, נבחר בארצות הברית נשיא חדש שקראו לו: הנשיא טרומן. הנשיא הנבחר החליט לדבר לכל העם, זה נקרא "נאום". כמוכן שאת הנאום מצלמים בכל העולם באותו רגע. הנשיא טרומן חשב מתי הזמן המתאים ביותר לנאום החשוב והחליט: ביום ששי בכלילה.

לגוויים אין בעיה לשמע בשבת את הנאום, אבל יש גם הרבה יהודים בארצות הברית, מיליוני יהודים! ולא כלם שומרים על המצוות כמו שצריך, והרבה יהודים יחללו שבת ברגע שהנשיא ינאם, כי הם יראו או ישמעו את הנאום.

ילדים יקרים לא תאמינו מה קרה... היתה שם אשה יהודיה צדיקה, ששמעה שהנשיא הולך לנאם לבלי שבת. מה עשתה? היא לקחה דף ועט וכתבה מכתב לנשיא ארצות הברית. "לכבוד הנשיא החדש. ראשית, אני רוצה לאחל מזל טוב, דבר שני, רציתי לבקש ממך בקשה, אנחנו יהודים גרים בארצות הברית, ואנחנו הבנים של ה' יתברך, שצוה אותנו בתורה, שאנחנו חייבים לשמור את יום השבת. זה היום הכי קדוש בשבילנו, ואסור לנו לעשות כל פעלה שיש בה חלול שבת. אנחנו מאד רוצים לשמע את הנאום שלך, ולכן, אני ועוד הרבה יהודים מבקשים ממך לשנות את היום שבתך לנאם ליום אחר ולא ערב שבת, ואני יודעת שזה קשה מאד לשנות יום אחרי שהודעת למיליוני האנשים בארצות הברית, אבל זה הכל לכבוד המלך של העולם - ה' יתברך! תודה רבה".

אותה אשה שמה את המכתב במעטפה ושלחה אותו לנשיא. האם המכתב יגיע עד לנשיא? ואם כן, האם הוא בכלל ישמע לה? יום אחד, הנשיא טרומן הודיע בכל כלי התקשורת של ארצות הברית קר: "מכל מיני סבות שיש לי, אני מעביר את היום של הנאום מליל שבת ליום שלישי". הוא לא גלה לאף אחד מה הסבה. אבל לאחר כמה ימים, אותה אשה קבלה מכתב לבית. לא פחות ולא יותר - מהנשיא של ארצות הברית! "רציתי לבשר לך, שבזכות המכתב שכתבת לי, שנית את היום של הנאום ליום שלישי".

האשה שמחה מאד ואמרה "תודה" לאבא שבשמם. המכתב הזה עד היום נמצא אצל הבן שלה, שהוא רב באחת הישיבות בירושלים. ילדים יקרים, לפעמים אתם רואים שצריך לעשות משהו קשה, אפילו קשה מאוד! באותו רגע אתם צריכים להזכר בספור הזה! זה גם מאד קשה להגיע לנשיא ארצות הברית, אבל כשה' יתברך רוצה - אפשר לעשות הכל! כל מה שרוצים לכן, אסור לנו להתאשף אף פעם, אלא רק לסמוך על ה' יתברך ולעשות השתדלות קטנה. היום למדנו דבר מאד חשוב: כשה' יתברך עוזר - הכל אפשרי. **שבת שלום!**

ניתן להשיג את ספרי הבדיחות "כל יום פורים" עם משלוח עד הבית 052-4770297, להאזנה למאות שיעורים לילדים, פרשת שבוע וסיפורי צדיקים חפשו: "מאיר גואטה - מתוקים מדבש"

מאיר דויל

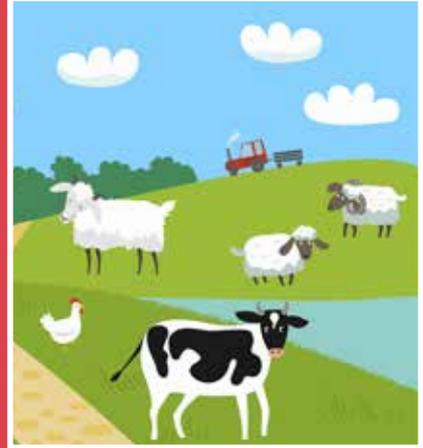

כשהייתי קטן פחדתי מהחשך. היום, כשמגיע חשבון החשמל, האור מפחד אותי הרבה יותר...

לבני ובנות 5 עד 12

מִצְוַת 6 הַהֲדָלִים

"אתגר השבת! השבת נקרא על הקרבנות בפרשת ויקרא. ילדים, חושבים שיש לכם עין חדה? נסו למצא את כל ההבדלים!"

הילדה שענתה נכון על החידות זוכתה בפרס היא:

משה מעלמי
מביתר עילית

מצרכים:
- 3 טורטיות
- ממרח שוקולד
- לקשוט:
- אבקת סוכר

הכוננת הנה ילדה בת 12 ותוקים מוכי' אומציה ויקרא תלסה

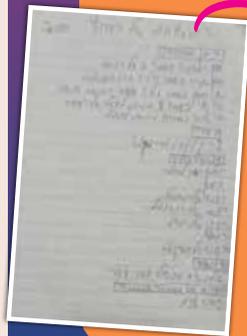
הַלֶּכֶה לְשִׁלְחוֹן שֶׁת

שלפני החג - החמץ "בטל בששים". אף אם החמץ התערבב במאכל בזמן חג הפסח עצמו, אפילו אם כמות החמץ קטנה מאד (אחד חלקי אלף ויותר), התערבב אסורה באכילה. אסור חמץ חל על כל דבר שמכיל או מערב עם אחד מהמשת מיני דגן - שהם: חטה, שעורה, כסמין, שבלת שועל ושיפון.

אסור חמץ ותערובות חמץ

מי שאוכל חמץ באחד משבעת ימי חג הפסח, ענשו פרת (ענש חמור בידי שמים). אם החמץ התערבב במאכל מותר לפני שהגיע חג הפסח, והחמץ מהווה פחות מאחד חלקי ששים מפלל התערבב, אז התערבב מתרת באכילה (משום

יְלָדִים אִם הַמְּאָזִין

אלה התשובות המקסימות של הילד הצדיק והיקר משה מעלמי מביתר עילית! משה השקיע מחשבה רבה והשיב בחכמה ובטוב טעם. גם אתם יכולים לשלח את התשובות המיוחדות שלכם. אנחנו מחכים!

פְּסוּק אַהֲהַפְטָרָה

תנו פסוק:
יש לכם רציון מה הציור אהאא? פלחו לנו לחיו!

פתרון לחידה משבוע שעבר: "ולקח הכהן מדם החטאת ונתן אל מזוזת הבית ואל ארבע פנות העזרה למזבח ועל מזוזת שער החצר הפנימית"

ים את דים

היכן מסתתר?

עידן ויהונתן מחפשים את המטמון

ילדים יקרים, נראה אתכם מגלים היכן מסתתרים 3 שורים ו-2 יונים.

חידה?

מה מביאים לעולת העוף?

תשובה לחידה משבוע שעבר: לחם הפנים

הדיוחות

הלאוי שהיה לי את הבטחון העצמי של ממציא הסופלה - הבן אדם הוציא עוגה חצי אפויה מהתנור, הסתכל עליה ואמר: "משלם! המצאה חדשה!"

יש לי כדור שאני צריך לקחת על בטן ריקה... אבל אני כל כך אוהב אכל שאני פשוט לא מצליח להגיע לרגע הזה!

את הסיפור המלא ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

זקוקים להכוונה? רבני ערוץ 2000 תמיד אתכם

- הלכה | השקפה | חינוך ילדים
- כשרות המטבח | טהרת הבית
- ובכל נושא שחשוב לכם

חיינו עכשיו: 073-321-2955

תפוקים מוכר אמציה ויקרא תשפ

המאבקון של חני | חני פרי

שבוליו שוקולד מטורטיה

מתכונים שילדים וכולים להכין לבד

אפן ההכנה:

- מורחים על כל טורטיה ממרח שוקולד ומגלגלים ל"נקניק".
- חותכים לטבעות בינוניות ומסדרים בתבנית (אחד צמוד לשני).
- מברשים את החלק העליון קצת בשמן ומכניסים לתנור שהמם מראש ל-190 מעלות למשך 15-18 דקות.
- כשיוצא מהתנור, מפזרים מעל מעט אבקת סוכר.

תמיד איתכם! 365 ימים בשנה

משפחה שלילדים לילדים

הבר התורה שלי

לשילחן השבת

משמעותה של הקרבה

"ונפש כי תקריב קרבן מנחה לוי"
(ויקרא ב, א)

כתב רבנו שלמה יצחקי: לא נאמר "נפש" בכל קרבנות נדבה אלא במנחה. מי דרכו להתנדב מנחה? העני. אמר הקדוש ברוך הוא **מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו.**

ויש להבין, מדוע דוקא קרבנו של העני נחשב שהוא מוסר את נפשו?

אלא מפני שהעני שמצבו דחוק, ובכל זאת הוא מביא קרבן נדבה מהמעט שיש לו, בודאי עושה זאת מכל הלב, ומצנה זו מכילה את מסירות נפשו ויש בה ערך מיוחד, ולא רק שהמצנה מתקבלת לרצון, **אלא העני נחשב כאלו "הקריב את נפשו".**

מספר על נדיב מיוחד במינו, שהיה תורם רבות להחזקת תורה וישיבות באופן מלהיב ביותר, והיה זה כחידה בעיני המתרימים, כיון שהוא לא זכה לטעם את טעמה המתוק של התורה. באחת הפגישות בהן תרם בלבביות רבה, ספר את ספורו המסביר מה ממריץ אותו לתמוך במוסדות תורה, ו**כך ספר:** בהיותי בחור ושיבה צעיר, בימי טרום מלחמת העולם הראשונה, נהוג היה כי הבחורים אוכלים בכל יום אצל משפחה אחרת. כאשר אני הגעתי לישיבה, לא

ידע הגבאי לאן לשלחני עד שנזכר באלמנה המטפלת בילדים, וחשב כי אולי אצלה ינתן לי דבר מאכל, אף שלא הטריחוה עד עתה למרות בקשתה כי ישלחו לה בחור ישיבה. עתה, בלית בררה עשו זאת. שמת פעמי אפוא אל בית האלמנה. אך דרכו רגלי על מפתן הדלת, **קפצו אלי ילדי המשפחה בשמחה וקראו קריאות צהלה על שזכו סוף סוף כי מגיע אל ביתם תלמיד חכם. וכל אחד מהילדים הפריש מצלחתו לתלמיד חכם.** אמנם לא אכלתי בביתם מעדנים, אך ההערכה המפלאה לתורה חדרה לנשמתי, ועל כן בכל פעם שמתרימים אותי להחזקת תורה, אני מתפעם ומתרגש כבאותה עת.

(פניני הפרשה)

שבת שלום ומברך!

-
רבי יחזקאל אבן דנאן
ר"מ סג"ל אג"מ מוסקא
-
רבי יוסף קאפאח
ח"י בית הדין הירושלמי
-
רבי יוסף צוברי
ר"מ ליהודים סג"ל אג"מ
-
רבי דוד פוכס
ראש ישיבת פנינים
-
רבי אלטור מנחם מן שך
מנהל ישיבת תלמידי
-
רבי אהרון חסין
אב"ד סודור - מוסקא
-
רבי אברהם פטאך
ח"י סג"ל ישיבת אברום

- ויקרא
- צו
- שמיני
- תזריע
- מצורע
- אחרי מות
- קדושים
- אמור
- בהר
- בחוקותי

יעלה יעלה בואי לנגני
הנין רמון פרחת גפני:

א-ל מאר נעלה אקדם פניו,
בשירה ותהלה אבא לחטניו,
כימי משה ואהרן,
יובילני לבשבותיו:
לו שונתי תעל וישמע קולי,
ויסלה לי מעל ועזור לי,
ואון לאמרי פי, ואל יפן למעלי:
ו-ה הרם לחתן וכלתו,
בזכות אב האיתן וצדקתו,
ותמלך המלכה רחל,
בשלמה במלכותו:

ובוא דודי יחיש צעריו, ויאכל את פרי מגדיו.
אם וירדי ארכו נרדיו, אך יחידה אשב על כני: יעלה יעלה וכו'
שובי אלי, את בת אהובה, שובי אתי, ואני אשובה.
הנה עמי זאת אות ברוכה, כי ברוך אתן משכני: יעלה יעלה וכו'
רעי, דודי, נפשי פדית, ולבת מאו אותי קנית.
עתה לי בין עמים זרית, ואיך תאמר כי אהבתני: יעלה יעלה וכו'
אימתי, לשוב זריתך, ולתהלה ולטוב שריתך.
כי אהבת עולם אהבתך, על כן אושיכך על דוכני: יעלה יעלה וכו'
לו ויהי כדברך, וירדי, עתה מהר תאסף נרדיו.
ולתוך ציון נחה נודתי, ושם אקריב לך את קרבני: יעלה יעלה וכו'
חוקר רעה חכם כיון טוב, כי ציון ישעי רענן ורמב.
ולסירוף אכרות ואחשב, וחיש אשלה לך את סגני: יעלה יעלה וכו'

שמו צא ככל עבר,
אשר ידעל ויהי גבר.
וליראי א-ל ויהי חבר,
יהי בדורו כשמואל:
עדי וקנה וגם שיבה,
יהי דשן ככל טובה,
ושלום לו ורב אהבת.
אמן כן יאמר הא-ל:
הנפול בתוך עמו.
יהיה לאביו ולאמו.
ויהיה א-ל ויהי עמו.
וגם כל בית ישראל:

יהי שלום בחילינו,
ושלום בישראל
בסימן טוב כן בא לנו.
בכימי ובוא הנואל:
הילך יהי רענן,
ככל ש-די ותלונן.
ובתורה אז ותבונן.
ואף דת כל שואל:
ומקורו יהי ברוך.
זמן תינו יהי ארוך.
ושלחנו יהי ערוך.
וחבתו לא יתנאל:

משפחה שלילדים

לעילוי נשמת
מרים אוסקר
בת ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול התשע"ח
תנצ"ח

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אריה סלארי ז"ל
בן טורן ה"ו
נלב"ע ד' תמוז התשע"ח
תנצ"ח

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
בת שבע עזברה חזה
בת יפת ושושנה ז"ל
נלב"ע י"ח אדר א' התש"ס
תנצ"ח

שמירת הלשון לצאן קדושים

"לא תחללו את שם קדשי" (ויקרא כב לב) (מתוך נצור לשונך)

מנהגת השבת

ארי אשלי נ"י
בית ספר אסף מימון
אשקלון

"למה לי רב זבחיכם" (ישעיה א, יא)

מדוע עם ישראל נענשו בחורבן המקדש ובגלות? הרי בבית המקדש הקריבו קורבנות כדי לכפר על העוונות.

כדי להסביר נספר משל שמועיק בספר מעיין השבוע: מעשה באיכר ששלח את פרותיו לרעות בשדות.

הפרות פלשו לשדה של הפריץ והרסו את היבול. הפריץ כעס וכלא את כל הפרות של האיכר. האיכר היה עצוב, אך נזכר שמקרה דומה קרה לחבירו בשבוע שעבר. החבר הלך לפריץ, הביא לו מתנה - טנא פירות, וקיבל חזרה את הפרות.

כך גם הוא עשה. נכנס לביתו של הפריץ. כשראה שהוא לא בחדרו, פשוט הניח את הטנא. וכשיצא, חשבו השומרים שהוא סידר את ענייניו מול הפריץ ושחררו את הפרות. כששמע זאת הפריץ כעס מאוד וכלא שוב את הפרות.

האיכר ההמום שאל אותו מדוע, הרי בשבוע שעבר שחרר לחבירו את הפרות תמורת טנא.

הפריץ ענה לו בכעס: החבר שלך נכנס והתנצל על מה שעשו הפרות, והבטיח שישגיח שזה לא יקרה שוב, ורק אז הגיש לי את הטנא. לכן שחררתי את הפרות. אתה היית בטוח שהטנא הזה מכפר על כל הנזק ואפילו לא התנצלת.

זו הכוונה של המשפט "למה לי רב זבחיכם". ה' אומר לעם ישראל שאף שאפשר להקריב קורבנות כדי לכפר על העוונות, זה לא אומר שאפשר מלכתחילה לעשות עוונות, בידיעה שגם ככה הקורבן מכפר...

ענת אורן

להצטרפות למדור זה פנו למייל:
v073224999@gmail.com

רבי
סמחה בונם סופר
בית חיים סופר

רבי
ישראל יעקב פישל
ראב"ד ישיבת תורת אברהם

רבי
יעקב סודרי
סג"מ ישיבת אור שמח

רבי
יחזקאל טביה ווייס
ראב"ד ישיבת תורת אברהם

רבי
מרדכי דגדג
ראב"ד ישיבת מוסדות אור שמח

רבי
נחום הכהן
רמ"ד ישיבת אור שמח

רבי
יוסף אברהם וילף
סג"מ ישיבת אור שמח

שירי תימן

אשאל אלקי יגאלה שבויים, יאסף זרויים:
בזכות מנחה אם המון לגוים, וזכו לתיים:
עת וקראו בשמו יהו ענויים, כי הם רצוים:
בזכות אשר גלה לנתרים, הוליד נקיים:
ארבע דגלים הלכו גאולים, חנו באלים:
אל המסרה אותם ביד בויים, יהיו קנויים:
אתה אשר תביס אלי עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשר וזמרת, וברון וחררה:
בזכות אשר נקרא שמה גברית, וסבה ושרה:
ובנה אשר שמע בקול גבורה, נעקד כפרה:
וכלי בני יעקב שהם דוים, כלם דחויים:

ובשש נפנים סביבים,
עפים בעת ותגלגל:
וענו בקול שירים ערבים,
וחר באוהות נדגל:
שמרי יחידתי לךתו,
זכי לגופי ושמחה:
קשרי בלבי אהבתו,
בשמו לבדו וקמחה:
מוזן גברת רעיתו,
אור לשרידים וחרחה:
וימלאה בורות נגבים
גשמי ברכת יוליו:

אם ננעלו דלתי נדריים,
דלתי מרום לא ננעלו:
א- ה' ח' מרום על
קרובים, כלם ברוחו יעלו:
כי הם אלי כסאו קרובים,
יורו שמו ויהללו:
חיות שהם רצוא ושבים,
מיום בריאה נכללו:
גלגל ואופן רועשים,
מודים שמו ומקדשים,
מוזו כבודו לוקשים:

ישקף אלקים ממעון קדשו נדך,
כל שונאי עמו כתרף עין:
הנה יו קם ונעב על אנך,
ישקם לבוס רעל, אבל לא יון:
וימחרו כם מלאכי משחית לךתו,
אותם בוחזי י-ה, ויבכלי ון:
סורר ראי ציון בנחמת נךתו,
עת כאשר יתה לבער קון:
פלטי קרא יום אשקפת חרבי ואך,
כם כל יפה מראת וקמדת עין:

לעילוי נשמת
משה יוחננוב
בן מרים ז"ל
נלב"ע ו' אדר התשפ"ג
תנצ"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
הגה"צ ר'
אסתר זצ"ל
בן שמחה טייטלבוים זצ"ל
נלב"ע ז' חשוון תשפ"ד
תנצ"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ר' מרדכי נאמן
בן חנה נורו ז"ל
נלב"ע ט"ו כסליו
ה'תשפ"ה

משכן שילה

שידורים חסודיים

ביותר, מה אהבתי תורתך כל היום היא שיתחיל אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצוותיך וקרבנתנו מלכנו לעבודתך ושקד הנהיג וחקרוש עלינו קראת. אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי כא מועד.

אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה. גילת רנת דיעה וחרוה אהבה ואהוה ושלום ורעות. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלקיו. אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה, ועושה נחת רוח ליוצרו. אשריכם תלמידי תכמים שדברי תורה תבימים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מסתרין ומי מסתיר אתכם, אביכם שבשמים, ואומר "מקנה ישראל ה'", מה מקנה מסתיר את השמאים, אף הקדוש ברוך הוא מסתיר את ישראל. אנא עבדא דקדשא בריך הוה. ארין אשר תמיד עני ה' א-להיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה.

אין באלקינו אין בארוננו, אין שום ואוש. איש את רעהו יעזרו וילאחי יאמר תזק, חזק חזק ונתחזק. אל תירא ישראל. אלה המדה לבי, חוסה נא ואל תתעלם. א-לי אתה ואורך אלקי ארומסק. אם אין אני לי, מי לי. וכשאני לעצמי, מה אני. ואם לא עבשיו, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים להפלתנו. אהללה אלקי ואשמחה בו, ואהודנו בסוד עם קרובו, אלקי צורי אהסה בו. אור דרע לצדיק ולישערי לב שמחה. אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתו בכית ה' כל ימי חיי, להוות בנעם ה' ולבקר בחיבולו. איזה טוב ה'.

לעילוי נשמת
אסתר סטמקר
בת כרמלה ז"ל
ששון סטמקר
בן אליזבת ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יקוטיאל בן חיים יהודה
ז"ל
ראובן בן סאלם
גמליאל (גמילי) ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
צפיר מוגידיש ז"ל
בן עליה הי"ד
נלב"ע י"ד ניסן
התשע"ח
תנצב"ה

משכן
שילוח

תקציר: לאחר שראה הרבה התנגדויות של חלק מחכמי ארץ ישראל, לחדוש הסמיכה, מחליט רבי יעקב לעבר לדמשק. עם הגיעו לשם, הוא מפתע לראות את מבחר תלמידיו ובהם רבי יוסף, ממתנינים לו שם ורוצים להסמך. המלאך המגיד נגלה לרבי יוסף ואומר לו שהוא יזכה להיות מסמך מכל חכמי ארץ ישראל ומחוצה לה כיון שסמך נפשו על כך.

-
דודו עזב
לדארה את מורדו
-
רבי
שמואל יצחק ברוטשנין
ראש ישיבת קולית מלך
-
רבי
שמואל אבן דנאן
מחבשי מורקו
-
רבי
שלמה זלמן אוירבאך
ראש ישיבת קולית מלך
-
רבי
משה עטייה
מחבשי מורקו
-
רבי
מאיר שמחה הכהן
בסל הארז שטור
-
רבי
יעקב יוסף
ראש ישיבת חזון יעקב
-
רבי
אהרן ראטה
בסל הישיבה ארזים

המשורר יבוא בע"ה

כזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה, והתשובה מכפרת על כל העבירות, אפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו...

ראו מה כתב הרמב"ם...

יהודים יקרים! תשובתכם התקבלה! לכו אכלו בשמחה את לחמכם, כי כבר רצה האלוקים את מעשיכם!

אולם עברנו גם על אסורי פרת?

וכי לא עברתם ד' יסורים בספרד?...

ראו מה כתב הרמב"ם בהלכה הבאה על אסורי פרת: "עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה ויום הכפורים תגליון ויסוריין הבאין עליו גומרין לו הכפרה"...

שירים חסידיים

הגיע זמן הגאולה. הרוז' לה' כי טוב, כי לעולם חסדו. הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ גדתינו מארבע כנפות הארץ. חברים כל ישראל נאמר אמן. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו. הושיעה את עמך ויברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם. הכל יודוך והכל ישבחך והכל יאמרו אין קדוש כה'. הנה אנכי שלח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והתורא. ותשוב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

ד
דוד מלך ישראל חי וקיים. דע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים. אחד יחיד ומיוחד היה הוזהר ויתנה. דעת קנית לא חסרת, דעת לא קנית מה קנית, זה מה שנאמר במערכא. דדא ביה בולא ביה דלא דה מה ביה זה מה שנאמר במערכא.

ה
ה' מלך ה' מלך ה' ימלך לעולם ועד.

נסע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבור בללב שלם. למען לא ניגע לריוק, ולא נלד לבהלה. ברוך הגבר אשר ובטח בה' ותיה ה' מבטחו.

ו
גם בי אלף בניא צלמות לא אירא רע כי אתה עמודי שבטך ומשענתך תמה ונחמני ביום ההוא וישר השיר תהא בארץ והודה, עיר עז לנו וישועה וישית חומות ותל. כן כג בני אומר, תפך בה ותפך בה, דכלא בה. ובה תחיו, וסיב ובלה בה, ומנה לא תוע, שאין לך מרה טובה הימנה.

ברוך (הוא) אלקינו שבראנו ללכבודו, והכדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, ותחי עולם

משכן שילה

- לעילוי נשמת **הקטור ג'ורג' ברמן** בן טוביאס טוביה ז"ל ריקלה דרייקוב צ'יטריק בת חוה ז"ל תנצב"ה
- לעילוי נשמת **אשר אנג'ל קרופינסקי** בן חנה ז"ל **לואיסה פולאקוב** קרופינסקי בת חוה ז"ל תנצב"ה
- לעילוי נשמת **מרקוס קיטו ברמן** בן טוביה ז"ל **אלברט אברהם ברמן** בן טוביה ז"ל תנצב"ה
- לעילוי נשמת **טוביאס טוביה ברמן** בן לייקה ז"ל **סופיה בכלמן ברמן** בת ריקלה ז"ל תנצב"ה
- להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

בצל המגפה השחורה

רבי שמעון גבי
מדינת הודו

רבי שמואל אורבך
הגאון שבת שלמות הודו

רבי שלום שרעמי
המודר

רבי נסים מויאל
מקובל מדינת הודו קרית

רבי מנחם חיים
היה של אור מקיב

רבי יעקב משה הר"ם
היה מדינת הודו

רבי יוסף מברייס
היה של הודו

נלמד ביחד א' ב', צדיק'ל שלי...

אבגדה וזח
טיכךרלמסנו
סעפפףצץק
רשתת

פעבר 3 שנים:

הנה אבךמיל שלי, עכשו אתה בן שלוש, מעכשו תלבש ציצית ותחבש כפה!

אני רוצה להיות צדיק גדול!

בסדר, אבל אל תספר לאבא. אחרת לא אספר לך עוד ספורים.

אבא לא אוהב ספורים?

אמא, ספרי לי ספור על צדיקים, אני אוהב לשמע!

הימים לקרם מקאן מהר ככל האפשר!

פעם היה צדיק גדול שיטב כל היום בבית המדרש ולמד תורה מהבקר עד הלילה...

אמא, אני רוצה ללכת לבית המדרש!

שידורים חסודיים

בי ארך ימים ושנות תיים ושלום יוסיפו לך.
כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתגנה ולרעד עי עולם. לך אתן את הארץ הזאת. וכך כל מיני תבואתה לטובה ותן לך על פני האדמה.
כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו שיהו, ספרו עז, פארוהו צבאיו, קדשוהו, רוממוהו, רון שיר ושבה, תוקף תהלות תפארתו.

כאהל הנמתח בדרך מעלה: מראה כהו. ככרקום היוצאים מויו התיות: מראה כהו. כגדל גדלים בארבע קצוות: מראה כהו. כרמות הקשת בתוך הענן: מראה כהו. אמר מה נהדר היה כהן גדול, בצאתו מבית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע.

ותיים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן.
יהי החדש הזה, מנבואת אבי חזקיהו, וישמע בבית דה. קול ששון וקול שמחה.
וידו לה' תסדו ונפלאותיו לבני אדם, כי השביע נפש שקקה, ונפש רעבה מלא טוב.
יהי ימה, מלשם קדושה לך ושלשו.
ימים על ימי מלך תוסף שנותיו כמו דר ודר, וערב נא שיתי עליך, כי נפשי תערג אליך.

יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר חדש, וכרנגה נעלה.
וכרקך ה' מציון, וראה כטוב ורושלים כל ימי תיך. וראה כנים לבניך, שלום על ישראל והא רעוא קדמך דתפתח לבני באורוהך ותיתב לי בנין דכרון דעברין רעותך.
ותשלום משאלין רלבאי, ולבא דכל עמך ישראל לטב ולחיו ולשלום אמן.
והא שלמא רבא מן שמיא,

לרפואת והצלחת יהודה מלול בן חנינה הי"ו

לרפואת והצלחת לורט מלול בת חנינה הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואת והצלחת סימי (שמחה) בן שטריט בת חנינה הי"ו

לרפואת והצלחת פולט אביטל בת חנינה הי"ו

משכן שילח

תקציר: שפּרה מתעשתת ומוצאת נחמה ותקנה בתפלותיה לה' שיחלצֶה מני צר. בינתיים, בעִירה אוסטרָאָה, רב העִירה, אביה של שפּרה, אינו יכול לתפַקד כָּרב מרב צערו ותושבי העִירה מציעים בעדינות להעביר את המשפּה לָרב אחר. לאחר זמן - נולד לשפּרה בן

-
דודו עידן
דודתה את מרדכי
-
רבי
שלום נח ברזובסקי
האדמו"ר סלונים
-
רבי
יצחק ניסים
הראשון לעיני
-
רבי
מושה עדס
מחכמו אים נוטא
-
רבי
בלפון משה הכהן
ראש יבני נויטא
-
רבי
חיים קורח
מגדולי חכמי טולדאנו
-
רבי
יעקב משה טולדאנו
יבני טולדאנו
-
רבי
אהרן הכהן
דיין מחכמי תולדאנו

המשורר יבוא בע"ה

לא אספר לאף אחד!
ששש... אבא בא!

בעבר שלוש שנים:

אין לנו חמט. אספר לך כל מה שאני יודעת מספורי ומצוות התורה הקדושה. אבל, אברימל, אף מלה לאבא!

אה, ככה? את מקרינה את הילד נגדו! חכו, אני אראה לכם...

אני רוצה לקחת אותו פעם לטויל, ולהראות לו איך צדים חיות באמצעות חץ וקשת.

לא רוצה!

בטח הוא מפקד מחיות, הוא עוד קטן מדי... חוץ מזה אנחנו צריכים להתארגן לקראת חג הפסח: נקיון, הגעלת כלים, אפיסת מצות, יצור יין, מרוז וחרסת.

שירים חסידים

מי יתן לי אבר כיונה
אעופה ואשכנה.
מי יתן מציון ושבועת
ישראל בשוב ה' שבות
עמו וגו' יעקב וישלח
ישראל.
ממוקדם מלפני תופיע.
מצות גדולה להיות
בשמחה המיד.
מקומו מעפר דל
מאשפת ירים אביון.
משה אמת ותורתו
אמת.

לא תבושי ולא תכלמו,
מה תשתוהו ומה תהמו,
כך יחסו עמי ונבנתה
עיר על ה' צלה.
לב טהור ברא לי אלקים
ורוח נכון תריש בקרבי.
לבנימין אמר ידו ה'
ישכן לבטח עליי.

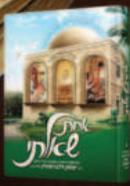
כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.
כל מה שעושה ה' הפל לו טובה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה. הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.
כלם אהובים, כלם ברוכים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
בשם שאני רוקד בנגינה ואיני
יכול לנגוע בך, כך לא יוכלו כל
אוהבי לנגוע בי לרעה.

מי מראש צרים אראנו
ומנבעות אשורנו הן עם
לברך ישכן ובגוים לא
יתהשב.
כי נחם ה' ציון, נחם כל
חרבתיה, וישם מדברה כעדר,
וערביתה כגן ה'.
ששון ושמחה ימצא בה,
תודה וקול זמרה.
ביצר מרקדיו לפני הכלה,
כלה נאה וחסודה.

מי הרבית טובות אלי,
מי הגדלת חסדך עלי.
ומה אשוב לך ותכלי שלחך,
לך שמים אף ארץ לך.
ואנחנו עמך וצאנך,
וחפצים לעשות רצונך.
כי לא ישש' עמו
ונחלתו לא יעוב.
כי מציון תצא תורה
ודבר ה' מירושלם.

- לרפואת**
ר' יצחק בן זוהרה הי"ו
אסתר בת עליזה הי"ו
למשפחת חזאנה הי"ו
- לרפואת**
שלמה (שני) אביס
בן חטיבה הי"ו
בת שר כל חולי
ישראל
- לרפואת**
מזל אביטן
בת עליה הי"ו
- לרפואת**
ר' עמרם בן זוהרה
זוהרה פרלה בת סוליקה
למשפחת אלול הי"ו
- לרפואת**
שלמה (שני) אביס
בן חטיבה הי"ו
בת שר כל חולי
ישראל

משכן
שילה

מתוך הספר:

דין משפחתי

עם פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

הרב יהודה הכהן אהרן מלכוביץ

הרב יחיאל חזקוני

הרב שבתאי אטון

הרב בנימין אשכנזי

הרב שאול טננברג

הרב יעקב נמטלשווילי

הרב מיכאל אשכנזי

נוגעים כָּלל בַּלְחָם הַנִּמְצָא אֶצְלֵי בַּחֲצֵר, וְשָׂמָא עָלֵי לַעֲשׂוֹת בְּדִיקַת חֲמֵץ בַּחֲצֵרֵינוּ..."

תשובה:

הַיְהוּדֵי אֵינוֹ צָרִיךְ לְבַדֵּק אֶת חֲצֵרוֹ מִחֲמַץ! וְזֹאת מִחֲמַת ג' הַטְּעָמִים הַבָּאִים:

(א) לְאַחַר שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת חֲמֵצוֹ הַרִי הוּא הַפְּקָר, וּמִמִּילָא הָעוֹפּוֹת אוֹכְלִים אוֹתוֹ, כִּי רַק מֵה שֶׁשִּׁיךְ לְצָרֵי הָעֵינָן הֵם אֵינָם אוֹכְלִים, אֲבָל מֵה שֶׁצָּרִי הָעֵינָן מִפְּקִירִים הֵם אוֹכְלִים, כִּי מִזֶּזֶן זֶה כָּבֵד אֵינוֹ שִׁיךְ לְצָרֵי הָעֵינָן.

(ב) גַּם אִם נֹאמֵר שֶׁהַחֲמֵץ אֵינוֹ הַפְּקָר, מִכָּל מְקוֹם לְאַחַר שֶׁנִּפְסְקָה הַלְכָה שֶׁהָעוֹפּוֹת אוֹכְלִים וּמְכַלִּים אֶת הַחֲמֵץ

שֶׁבַּחֲצֵרוֹת וְאֵין צָרִיךְ לְחַשֵּׁשׁ לוֹ בַּפֶּסַח, מִמִּילָא אֵין זֶה נִחְשָׁב שֶׁהָעוֹפּוֹת אוֹכְלִים כְּעַתְּ

מִלְחָמוֹ שֶׁל צָר הָעֵינָן, אֲלָא זֶה אֲכִילָה אַחֲרַת, אֲכִילַת "בְּעוֹר חֲמֵץ" עַל פִּי תַקְנַת חז"ל,

וְיָדוּעַ שֶׁהַבְּרִיאָה כְּלָה וְטָבֵעַם שֶׁל הַבְּרוּאִים מְנַהֲגִים לְאוֹר קְבִיעַת הַהֲלָכָה, כְּפִי שְׁכוּתָב הַ"אוֹר הַחַיִּים" הַקָּדוֹשׁ (שְׁמוֹת יד,

כז), שֶׁה' יִתְבָּרַךְ הַתְּנָה עִם כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית לְהִיטֵת כְּפּוֹפִים לְתוֹרָה וּלְחֻמְיָהּ.

(ג) יִתְכַּן שֶׁלֹּא נִתֵּן לְשׁוֹנוֹת הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת מִחֲמַת סְבוֹת שְׂאִינָן טְבַעִיּוֹת לְגַמְרֵי וְלֹא הַזְכָּרוֹ בְּשִׁלְחַן עֲרוֹךְ וּבַפּוֹסְקִים.

צרות עין

"וּנְפֹשׁ כִּי תִקְרִיב קָרְבָּן מִנְחָה" (ב. א.)

בְּעֶרְבַּ הַפֶּסַח הַגִּיעַ יְהוּדֵי אֶל רְבוֹ, וְשָׂאֵלָה מְעַנֵּינָת וּמֵאֵד לֹא שִׁנְרַתִּית בְּפִיו:

"לְדַאֲבוּנֵי", סִפֵּר בְּצַעַר, "אֲנִי נִגּוּעַ מֵאֵד בְּמִדָּה הַגְּרוּעָה שֶׁל צְרוֹת הָעֵינָן. הַקְּמָצוֹת, הַקְּנָאָה וְהָעֵינָן הָרָעָה בְּהַצְלַחְתּוֹ שֶׁל הַשֵּׁנִי מְקַנְנוֹת בְּקִרְבִּי, וְעֵדִין לֹא הַצְלַחְתִּי לְתַקֵּן אֶת נַפְשִׁי מִהַנִּגּוּעַ הַחֲמוּר הַזֶּה". "וּמִדּוּעַ נִזְכַּרְתָּ לְבוֹא אֵלַי דּוֹקָא עִתָּהּ, בְּעֶרְבַּ הַפֶּסַח?" תָּמָה הַרְבֵּי. הָאִישׁ צִטָּט בְּפָנָיו רְבוֹ אֶת הַהֲלָכָה (בְּשׁוּ"ע או"ח ס"ו תלג ס"ו) שֶׁאֵת חֲצֵר הַבַּיִת אֵין חַיִּיב לְבַדֵּק מִחֲמַץ, מִשּׁוּם שֶׁגַּם אִם יֵשׁ בַּחֲצֵר חֲמֵץ - הָעוֹרְבִים וְשָׂאֵר הָעוֹפּוֹת יֹאכְלוּהוּ. "שְׂאֵלְתִי הִיא, הָאֵם הַהֲלָכָה הַזֹּאת שִׁיכַת אֶף לְגַבִּי אוֹ

שְׂמָא אֲנִי חַיִּיב לְבַדֵּק אֶת הַחֲמֵץ בַּחֲצֵרֵינוּ?"

"מִדּוּעַ שֶׁהִדִּין יִשְׁתַּנָּה לְגַבִּיךָ?!" הוֹסִיף הַרְבֵּי לְתַמָּה. וְכֵאֵן צִטָּט הַיְהוּדֵי אֶת דְּבָרֵי חז"ל בְּמַסְכַּת סוֹטָה (לח): "אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, מִנֵּיִן שְׂאֵפִילוֹ עוֹפּוֹת הַשָּׁמַיִם מְכִירִים בְּצָרֵי הָעֵינָן וְאֵינָם אוֹכְלִים מִשְׁלָהֶם? שְׂנֵאמַר (מְשָׁלִי א. יז): 'כִּי חֲנָם מְזַרְהָ הַרְשַׁת בְּעֵינָי כָּל בַּעַל כֶּנֶף...'. (וּבֵאֵר רַש"י: "דְּרַכָּם שֶׁל צְדִידִים לְזֵרוֹת חֲטִיִּים וְשׁוֹעֲרִים בְּרַשְׁתָּם כְּדֵי שִׁבְאוּ הָעוֹפּוֹת לְאָכַל, וְצָרֵי הָעֵינָן מְאֻבְדִים לְחֲנָם אֶת הַמְּזוֹנוֹת שְׂמִינִיִּים בְּרַשְׁתָּם, כִּי הָעוֹפּוֹת מְכִירִים בָּהֶם וְאֵין אוֹכְלִים מִמֵּאֲכִלֵיהֶם"). "וְאֵם כֵּן", סִים הַשְּׂאֵל, "הֲרִי שֶׁהָעוֹפּוֹת אֵינָם

זמירות לשבת

רַחֵם, נֹא ה' א- לְהִיטֵת עַל יִשְׂרָאֵל עֲפָדָה, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מְלַכּוֹת בַּיִת דָּוִד מְשִׁיחֶךָ, וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ: כֹּאִלֵּי תַעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מוֹם, כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרַג, אֲלִיךָ א- לַהֲיִים. צְמֵאָה נַפְשִׁי, לֹא- לַהֲיִים, לֹא- לְהִי, מִתּוֹךְ אֲבוֹא, וְאֲרֵאָה, כֵּן א- לַהֲיִים:

הַמוֹלַע עַל מַעֲשֵׂיךָ, וְהַשְׂמַח בְּמַעֲשֵׂיךָ, וְיֹאמְרוּ לְךָ הוֹסִיף, בְּצַדִּיק עֲמוּסַיִךְ. תִּקְדֵּשׁ אֶרֶץ, עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ, כִּי מְקַדְשֵׁיךָ, בְּקַדוֹשְׁתְּךָ קִדְשָׁתָהּ, נֹאֵה לְקְרוֹשׁ, פֶּאֶר מְקַדְוִשִׁים: אֵין עֲרוֹךְ לְךָ ה' א- לְהִיטֵת בְּעוֹלָם הַיּוֹם, וְאֵין זוֹלָתְךָ מִלְּכַנּוּ, לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. אָפֶס בְּלִדְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לְיָמֵינוּ הַמְּשִׁיחִי. וְאֵין דּוּמָה לְךָ מוֹשִׁיעֵנו לְתַתִּית הַמַּתִּים:

ו-ה אַכְסָף נַעַם שַׁבַּת הַמְּתַאֲמַת וּמִתְאַדַּת כְּסִלְתָּךְ. מִשְׁךָ נַעַם יְרֵאָתְךָ לְעַם מְבֻקְשֵׁי רְצוֹנְךָ. קִדְשֵׁם בְּקִדְשַׁת הַשַּׁבַּת הַמְּתַאֲמַת בְּתוֹרַתְךָ. פִּתַּח לָהֶם נַעַם וְרִצּוֹן לְפָתוּחַ שַׁעֲרֵי רְצוֹנְךָ: הַיּוֹם הַזֶּה שְׂמוֹר שְׂמוֹרֵי וּמִצְפִּים שַׁבַּת קִדְשֶׁךָ. כֹּאִלֵּי תַעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מוֹם כֵּן נַפְשִׁים תַעֲרַג לְקַבֵּל נַעַם שַׁבַּת הַמְּתַאֲמַת בְּשֵׁם קִדְשֶׁךָ. הַצֵּל מֵאֲחֵרֵי לְפָרֵשׁ מִן הַשַּׁבַּת לְכַלְתִּי תַתִּיהָ סִגוֹר מִחֵם. שִׁשָּׁה יָמִים הַמְּקַבְּלִים קִדְשָׁהּ מִשַּׁבַּת קִדְשֶׁךָ. וְאַחַר לָכֶם כְּאִמַּת וּבְאִמּוֹנָה לְעַבְרֶיךָ: וְהִיוּ רַחֲמֶיךָ מִתְּנוּלָלִים עַל עַם קִדְשֶׁךָ. לְהַשְׁקוֹת צְמֵאֵי חֶסֶדְךָ מִנְחָר הַיּוֹצֵא מִעוֹן. לְעַפֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאָרַת הַמַּפְאָרִים אוֹתְךָ (בַּיּוֹם שַׁבַּת) עַל יְדֵי שַׁבַּת קִדְשֶׁךָ. כִּי שִׁשָּׁה יָמִים לְהַנְחִילִים נִחְלָתָה וְעַקֵּב בְּתוֹרַתְךָ: הַשַּׁבַּת נַעַם הַנְּשִׁמּוֹת. וְהַשְׂבִּיעֵנו עֵנַג הַרְיוּחוֹת. וְעַדן הַנְּפִשׁוֹת. לְהַתְּעוֹד בְּאַהֲבַתְךָ וְיִרְאָתְךָ. שַׁבַּת קוֹדֵשׁ נַפְשִׁי הוֹלֵת אֶהְבֶּתְךָ. שַׁבַּת קוֹדֵשׁ נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כְּכֵן כְּכֵן יְהִי יְהִי. וְרַחֵם מְדַשֵּׁן בֵּיתְךָ:

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרפואת והצלחת רחל ג'יבלי הי"ו בת ימימה ז"ל אסתר ירון הי"ו בת חנה ז"ל בתוך שאר חולי ישראל

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

הצלחת ג'קי ושמרת סורג'ון וילדיהם הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

משכן שילה

ספורי צדיקים ואגדות חז"ל לפני השנה

לב נקי

למוצאי שבת

היתה פליאתם לראות את ה'חזון איש' גאון הדור יושב ומאזין ברכוז רב לכל מלה שיוצאת מפיו של אותו 'דרשן', כאלו עתה אין לו בעולמו מאומה, ואף היה מהנהן בראשו לאות הסקמה.

כשראו כלם כיצד ה'חזון איש' שקוע כלו בהקשבה לדברי ה'דרשן', עצרו במלותיהם ונמנעו מלהעיר לו על מעשהו. ואכן, לאחר שסיים את 'דרשתו', הודה לו החזון איש על דבריו. שמחתו של אותו אדם לא ידעה גבולות: הנה הוא זוכה ל'הסקמה' מגדול הדור.

החזון איש התחכם להזהר שלא תגרום על ידו חלישות הדעת לשום אדם מישראל, והא אשר יחא. זמנו היה יקר מפז. כל רגע היה מחושב בתכלית הדקדוק. גדול היה צערו על אבוד רגע אחד של למוד תורה.

ועם כל זאת הקדיש שעה ארצה להאזין לדבוריו של אותו יהודי מספן, רק כדי לשמחו ולעודדו ולהפיח בו רוח חיים!

מי שהלב שלו נקי, לא פוגע באף יהודי! גם אנחנו, ילדים, נזהר לא לפגוע באף יהודי ונשתדל לשמח כל אחד. כך נזכה לעשות נחת רוח לה' יתברך.

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים ובייחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים יקרים! חג הפסח מתקרב! גם בבית שלכם בודאי מרגישים את זה ומנקים היטב בכל פנה. אף לא רק את החמץ צריך לנקות, אלא גם את המדות הרעות שבתוך הלב שלנו. כדי שיהיה הלב נקי לעבד את ה' באמת. בואו ונשמע ספור:

פעם עלה ה'חזון איש' לירושלים עיר הקדש, להשתתף בשמחת ברית מילה לבנו של יהודי אחד שהכיר. בשמחה זו השתתף גם הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. לאחר הברית התישבו כלם לסעודת מצוה.

כל האנשים החשובים בירושלים הגיעו למקום, להסב בסעודה שגדולי הדור מסבין בה.

באותה עת התגורר בירושלים יהודי תמהוני שאמץ לעצמו מנהג: לכל מקום צבורי שהגיע אליו, היה נגיש לראש השלח ונושא דברים לפני הקהל. תכן דבריו היה שוה בכל המקומות - דברי תוכחה על ענין מסוים, שלדעתו היה צריך תקון. גם לסעודת מצוה זו הגיע אותו יהודי. באמצע הסעודה נעמד על יד שלחן הכבוד, והחל לשאת את דרשתו הקבועה בהתלהבות, לעיניהם של גדולי ישראל שישבו בראש השלח.

כמוכן, מעשהו של אותו אדם לא היה ראוי, וכמה אנשים מהקהל קמו ממקומם ובקשו להשתיקו. אך מה רבה

"עד חצי המלכות" - ואפלו יותר!

ליום ראשון

ואינני יודע עליו מאומה. אני דואג לו מאוד."

באותם הימים טלפונים היו יקרים מאוד, וקשרי מכתבים היו מועטים. אמר לו הרב חיון: "מה בקשתך במשתה היין, ותעש. הבה נשב לסעודת פורים, נתפלל שהבן שלך ישוב, וה' יתן לך את בקשתך". הם ישבו לסעודה, והתפללו מעמק לבם ובכונה רבה. כעבר שבוע דפק מישהו על דלתו של הרב מוסאיוף. כשפתח לו, שמע אותו אומר 'אבא', ונדחם. הוא לא הצליח לזהות את בנו! לפני שתיים עשרה שנה, כשיצא מן הבית, היה ללא זקן כלל, והנה הוא כאן מולו, חי ובריא!

אז ספר הבן את ספורו המפלא: "התגוררתי בחוץ לארץ, והתאמצתי

לילה טוב, ילדים נפלאים! זה לא מכבר עבר עלינו בשמחה חג הפורים הנפלא. אתם יודעים מהו כחו הגדול של חג הפורים? בואו ונשמע ספור:

שנה אחת ביום הפורים, פגש הרב אהליאב חיון את הרב שלמה מוסאיוף זצ"ל, שהקים את בית כנסת 'מוסאיוף' בירושלים, וראה אותו עצוב מאוד. "מה ארע לך?" שאל. ספר רבי שלמה: "בני עזב את ביתנו בבוכרה לפני שתיים עשרה שנה, כשהיה בחור צעיר, ותכנן להגיע לאמריקה, אבל איני יודע אם הצליח לעשות זאת. לא נוצר בינינו מאז שום קשר,

ואהבה את יי א-להיה בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאורך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך: ושוננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובכלבך בדרך ובשכרך ובקומך: וקשרתם לאות על ידה והיו קטטפת בין עיניך: וכתבתם על מצוות ביתך ובשעריך:

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יי א-להיכם ויעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי מטר-ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנה ומירשף ויצהרד: ונתתי עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם כן יפתח לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים

ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם, המפיל חבלי שנה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. וחי רצון מלפניך יי א-להי וא-להי אבותי, שמתשכחיני לשלום ותעמידני לחיים טובים ולשלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ולא תרגילני לדבר עברה. ולא תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי כיוון. וישלט בי יצר הטוב ואל ישלט בי יצר הרע. ותצילני מיצר הרע ומחולאים רעים ולא יבהילוני חלומות רעים והרהורים רעים ותחא מטתי שלמה לפניך והאר עיני כן אישן המות.

ברוך אתה יי המאיר לעולם כלו בכבודו.

שמע ישראל, יי א-להינו, יי אחד:

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

קריאת שמע שעל המיטה

לשם יחוד קדשא בריך הוא שכינתיה, ברחילו ורחימו, ורחימו ורחילו, ליתרא שם אות' ו' ואות' ה' בשם אות' ו' ואת' ה' כחודא שלים בשם כל ישראל. תריני מקבל עלי א-להותי יתברך ואהבתו ויראתו, ותריני נרא ממנו בני דאיהו רב ושלטי על כלא. וכלא קמיה כלא. ותריני ממליכו על כל אבר ואבר וניר וניר מרמ"ח אברים ושכ"ח גידים של גופי ונפשי, רוחי ונשמתו מלכות נמורה ושלמה, ותריני עבד לך' יתברך. והוא ברחמי וזכני לעבדו כלבב שלם ונפש חפצה, אמן כן יהי רצון:

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבטות וימים טובים -

ברבנו של עולם תריני מוחל וסולח כלל מי שהקעים והקניט אותי או שחטא כנגדי. בין בגופי בין בממוני בין בכבודי בין בכל אשר לי. בין באנס בין ברוצח בין בשונג בין במויז בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר לכל פר ישראל ולא יענש שום אדם בספתי. וחי רצון מלפני יי א-להי וא-להי אבותי שלא אחטא עוד. ומה שהקטתי לפניך מחוץ ברחמי הרבים אכל לא על יי וסוריו וחולאים רעים: וחי רצון אמרי פי והכיון לבי לפניך, יי צורי ונאלי:

העולם, שנתן לבנו כרטיס נסיעה. זה כחו של יום הפורים! גם דברים שאי אפשר בכלל לדמין - הקב"ה שולח!

נזכר תמיד, ילדים: מהקב"ה אפשר לבקש הכל, הוא יכול לתת. נדע תמיד שגדול הוא כח התפלה. נתפלל תמיד מעמק הלב ונזכה שה' ימלא את בקשותינו; את הבקשות שבקשנו ביום הפורים וגם ימים רבים אחריו!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! איל מלך נאמן, שמע ישראל...

מאוד לפרנס את עצמי. לא היה לי כסף לנסע לארץ ישראל. לפני כשבוע נגש אלי זקן אחד, ואמר לי: "יש לי כרטיס נסיעה לארץ ישראל, אבל אני לא יכול לנסע. קח אותו". מיד ארזתי את חפצי ונסעתי לכאן, בתקוה לפגוש אותך, אבא!"

כשברר הרב מוסאיוף באיזה יום ובאיזו שעה נגש הזקן אל בנו, וחשב את הפרשי השעות, התברר לו שהיה זה בפורים, בדיוק בזמן הסעודה! שמים עשרה שנה לא ראה את בנו, אבל מיד כשהתפלל בסעודת הפורים - שלח הקב"ה זקן בקצה

איך אפשר לשמח כשהשני מצטער?

ליום שני

סכום גדול בימים ההם, שייספיק לכל צרכי השבת ברוח. היא הרימה את השטר, רצה לביתה בשמחה וקראה בהתרגשות: "חסד ה' מצאתי עשר לירות. נוכל לקנות את כל המצרכים לשבת!"

היא היתה בטוחה שבעלה יצטרף אליה לשמחה ולהודיה, אולם צפתה לה אכזבה: "אני מצטער", אמר ה'בבא חאקי, "לא נוכל להשתמש בכסף הזה". "למה?" שאלה היא בתדהמה. והצדיק ענה: "הכסף הזה אינו נועד לשמוש". תממה הרבנית: "הרי לכסף אין סימן והבעלים התראשו ממנו, אם כן הדין הוא שהוא שלנו". אף ה'בבא חאקי בשלו: "גם אם על פי דין הוא שלנו, לא נוכל להשתמש בו. הרי השטר היקר נאבד למישהו, וכשיתברר לו שהוא אבד אותו, בודאי תגרם לו עגמת נפש עצומה. אמרי לי, איך ימלאנו לבנו להתענג ולשמח במאכלי השבת מהכסף הזה, בשעה שבעליו שרוי בצער על אבדו?"

הסכימה הרבנית לדבריו, אף שאלה בארשת של דאגה: "מה יהיה עלינו? מה אכין לשבת?" אמר לה: "זהו נסיון בתוך נסיון. הקב"ה מנסה אותנו. אם נבטח בה' ולא נדאג - הוא ידאג לנו". כעבר זמן קצר הגיע הדור והביא עמו מכתב מיהודי במרוקו. הוא בקש ברכה מה'בבא חאקי וצריך סכום גדול לפדיון נפש. הכסף הרב הזה שקבלו לא הספיק להם לשבת אחת, כי אם לשבתות רבות!

נשתדל גם אנחנו לשים לב גם כשאנחנו שמחים מאוד, ולראות אם יש מישהו שמצטער. נשתדל לשמח גם אותו ולא נשכח שהאחדות - אהבת חנם אמיתית - היא זו שתביא את הגאולה!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! איל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים מתוקים! אנחנו יודעים כי עלינו לעמל ולנקות את הלב שלנו ממדות רעות כמו קנאה, שנאה, כעס, ולהזהר שלא לפגע. אולם עד כמה צריך להתחשב ברגשות של השני? עד כמה אפשר "להרגיש" את הזולת ולדאג לו? בואו ונשמע ספור:

כאשר התגוררה משפחת אבוהצירא במרוקו, היו לה בתים מרווחים ומשרתים שבשלו להם מעדני מלכים, פנאה למעמדה הרם. אולם כשעלו לארץ ישראל, עברו לגור בערים מרחקות שנועדו לעולים החדשים מצפון אפריקה. השנוי היה גדול, התנאים החדשים היו קשים מנשוא והם סבלו מעני ומחסור.

אחיו של ה'בבא סאלי, רבי יצחק אבוהצירא - ה'בבא חאקי, התישב עם משפחתו בעיר רמלה והתמנה שם לרב הראשי. בשנים ההן היתה "תקופת הצנע", ובבתים רבים שרר עני. הרבנית, שבמרוקו היתה רגילה לחיי רוחה, התקשתה להתמודד עם המצב החדש.

אמר לה ה'בבא חאקי: "ארץ ישראל נקנית ביסורים. עד היום הקב"ה נסה אותנו בנסיון העשר, ומעתה הוא מנסה אותנו בנסיון העני". אמרה הרבנית: "אני מוכנה לחיות בצמצום בכל

ימות השבוע, אבל מה יהיה בשבת? איך אכין את השבת?" אמר לה: "אל דאגה! הבוטח בה' - חסד יסובבנו".

הגיע יום רביעי - והמקור ריק. אמרה: "מה יהיה?" אמר לה: "ישועת ה' כהרף עין". ביום חמישי בבקר היא יצאה מביתה, והנה היא מוצאת ברחוב שטר של עשר לירות -

לדרתם ונתנו על ציצת הכנה פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם ונים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (חזור ואומר) יי א-להיכם אמת.

יעצו חסידים בכבוד, ירננו על משכבותם: רוממות א-ל בנרננו, וחרב פיפיות בידם:

הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה, מוגברי ישראל: כלם אחיו חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בקילות: (חזור מפסוק "הנה מטתו" שלוש פעמים)

והשתחיתם להם: (בלש) וחרה (דעזור) אף יי בכס ועצר את השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבוליה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (נד כאן בלש) ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם דברו גם בשבת בביתך ובכלתך בדרך ובשכרך ובקומך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם פימי השמים על הארץ:

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על פני בגדיהם

יברכה יי וישמרה:

יאר יי פניו אליה ויחנה:

ישא יי פניו אליה וישם לה שלום:

ישב בסתר עליו, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקושי מדבר הוות: באכרתו יסוף לך ותחת כנפיו תחסה, צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד קילה, מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יהלך, מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלף ורכבה מימינה, אליה לא יגש: רק בעיניו תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אמת יי מחסי:

לילה טוב, ילדים אהובים! האם גם אדם שחטא מאוד יכול לשוב בתשובה? בואו ונראה:

רבי משה בן נחמן - הרמב"ן, היה מגדולי הראשונים, ולו היה תלמיד מבריק בשם אבנר. ביום מן הימים עזב אבנר את דרך התורה והמצוות, ולמדה הצער וההלם - התנצר. עם השנים, התקדם ועלה עד שהפך לאחד השרים החשובים בממלכה.

יום כפור אחד, רצה לזעזע את רבו - הרמב"ן, ולהכאיב לו. הוא קרא לרבו אליו, ואכל לפניו בשר טרף. אין לשער את הזעזוע שעבר על הרמב"ן: לחוות דבר נורא כזה, דוקא ביום כפור, ועל ידי מי שהיה תלמידו. אבנר רצה להכאיב עוד, ושאל: "כמה עברות עברתי כעת, שחייבים עליהן פרת?" ענה לו רבו: "התחיבת בארבעה ענשי פרת". השיב אבנר: "לא, חמשה ענשי פרת".

וכך התחיל ביניהם וכוון - ארבעה או חמשה, כשאבנר מראה את כחו בלמוד. כעס הרמב"ן מאוד, ונתן את עינו באבנר. אימה נפלה על התלמיד. משהו מהיראה שהיתה לו לרבו נשארה בקרבו.

שאלו הרמב"ן בכאב: "אבנר, איך הגעת לשפל כזה? היית תלמיד מעלה". השיב תלמידו: "פעם אחת דברת על פרשת האזינו, שהיא פרשה חשובה ושיש בה רמזים נפלאים ועמקים. ואז אמרת משפט שהיה קשה לי לקבל: שבפרשת האזינו כלולות כל המצוות שבתורה, וכל דבר בעולם רמוז ונמצא איפה שהוא בתוך פרשת האזינו".

השיב לו הרמב"ן: "כן, אני עדין סבור כך". אמר לו אבנר: "אם כך, תאמר לי

בבקשה היכן מופיע השם 'אבנר' בפרשת האזינו?" הלך הרמב"ן הצדה, התפלל לה' בכונה שיעזר לו, ואז נפל בפיו הפסוק מפרשת האזינו: "אמרתי אפאיהם אטביתה מאנוש זכרם". אם תקח את האות השלישית במלים הללו, יצא השם (ר) אבנר".

ולמה ר' אבנר? וכי ראוי תלמיד זה שכפר בכל להקרא רבי? אלא שהדברים ששמע אבנר גרמו לו להלם. הוא הבין שהרמב"ן צודק, חש חרטה גדולה והצטער על מעשיו: "מה עשיתי? האם יקבלו אותי כעת בתשובה?" שאל בקול נשבר את רבו. אמר לו הרמב"ן: "שמעת בעצמך את הפסוק: ה' עתיד להשבית את זכר הרשעים. אולם מי שיעשה תשובה - הרי הוא כבר אינו רשע". הלך הרב לדרכו. תכף ומיד לקח האיש ספינה והפליג בה הרחק, עזב את מעשיו הרעים ושב בתשובה שלמה.

זה כח התשובה, ילדים! גם חוטא כה גדול שהתחרט באמת על מעשיו מכל הלב, נהפך ברגע אחד מ"רשע" ל"רבי". שום דבר לא יכול לעמד בפני התשובה! ואם על מעשים חמורים כאלו, אז בודאי על מעשים קלים יותר. אם פגענו בחבר, או בבו משפחה, אם שכחנו לקיים איזו מצוה - תמיד יש בפנינו עוזרת נאמנה: התשובה!

ועכשו פלנו: יד מין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים חביבים! לפעמים אנחנו רואים ממתק שנראה טעים כל כך, אבל לא תמיד הוא בכשרות טובה.

בואו ונשמע ספור:

לפני פחמשים שנה היה רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל מרביץ תורה בישיבת 'תפארת אבות' בבני ברק. סמוך לישיבה עמדה חנות

מכלת. יום אחד גלה הרב שמצעים שם למכירה מסטיקים שונים שיובאו מחו"ל, חלקם עם חותמות כשרות פלשהי, וחלקם ללא כשרות בסיסית. מה עשה? הוא נגש מיד למפלות, רכש מכספו את כל מלאי המסטיקים שהיה בחנות, והשליך הכל לפח האשפה.

כעבר כמה ימים, הביא בעל החנות עוד מסטיקים, לחדש את המלאי. והנה שוב הגיע הרב, רכש הכל והשליך לפח. כשאראה זאת בעל החנות, התפלא מאוד על מעשיו של הרב, ושאל בצער:

שבע ברכות

בסעודת חתן וכלה מברכים שבע ברכות לפני מכת 'מורא פני הנפ' - ומכת אר"י ישראל לקחת שתי כוסות, אחת לברכת המזון ואחת לברכת יציאת מצרים, ואחר שסיים המברך ברטת מזון, אנו מברך 'מורא פני הנפ' אלא מתחיל השני לברך על המוס שבירד 'שהחיל ברא לבבדו' עד סוף שבע הברכות, ואחר כך מברך 'הראשון מורא פני הנפ' ומכוון להוציא את השומעים, וכוונתם.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שהביל ברא לבבדו; ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, יוצר האדם; ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בננו עדי-ער. ברוך אתה יי, יוצר האדם; שוש תישו ותגל עקרה קבוץ גויה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה יי, משמח ציון בבנייה;

יום ראשון (לקראת מוצ"ש) אנא בכה, נדחת זמינה, תתיר צרותי. (אב"ג'ת"ץ) יום שני (לקראת בראשון בלילה) קבל רנת, עמך. שובנו, טהרנו נורא. (מר"ע ש"ו) יום שלישי (לקראת בשני בלילה) נא נבור, הוישי יחודך, נכבדת שמרם. (נב"ד יב"ש) יום רביעי (לקראת בשישי בלילה) פרנסם טהרם, רחמי צדקתך, תמיד נמלם. (בט"ר בת"ג) יום חמישי (לקראת ברביעי בלילה) חסין קודש, כרב טובך, נהל עדתך. (חכ"ב ט"ו) יום שישי (לקראת בחמישי בלילה) יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. (יד"ב פ"ק) יום שבת (לקראת בשישי בלילה) שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע מעלמות. (שק"ז יב"ה) (בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותך, לעולם ועד. אתה תקום תרחם ציון, פי עת לחננה כי בא מועד; ברוך אפקיר רוחי, פדיתה אותי יי א-ל אמת;

כשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח בעמוד 2) - לא אומרים וידוי.

אנא יי א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מלבנו מתחנונו. שאין אנחנו עוי פנים וקשה ערף לומר לפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אנהנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. אנהנו ואבותינו ואנשי ביתנו; אשמנו. בנרנו. גזרנו. דברנו רפי ולשון הרע. העוינו. וחרשענו. ודנו. המסנו. טפלונו שקר ומרמה. יעצנו עצות רעות. פזבנו. כעסנו. לצנו. מרדנו. מרינו דבריו. נאצנו. נאפנו. סרנו. עוינו. פשענו. פגמנו. צרנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעבנו ותעצנו. וסרנו ממצותיך וממשפטיה הטובים ולא שנה לנו. ואתה צדיק על כל ברא עלינו. כי אמת עשיתי. ונחננו הרשענו; יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכה" כולו מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

-----הילולא קדישא!-----

**הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים**

הרה"ק רבי חיים מצאנז זי"ע בעל דברי חיים נולד בשנת תקנ"ז לאביו רבי אריה לייבוש מטארניגראד זצ"ל. היה חתנו של הגאון הקדוש הברוך טעם מלייפניק.

היה תלמידו המובהק של רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע וכן הסתופף בצל צדיקי דורו ה'אור לשמים' מאפטא, ה'אוהב ישראל' מאפטא, וה'עטרת צבי' מזידיטשוב זי"ע. הוסמך לדון ולהורות ע"י חותנו הגה"ק ה'ברוך טעם' והגאון 'הים התלמוד'. גאוני הדור שלפניו כהגה"ק החת"ם סופר ה'חוות דעת' והגאון רבי אפרים זלמן מרגליות זצ"ל התפעלו מגאונותו.

הד"ח כיהן ברבנות בריזניק בזאלין ובצאנז. היה רבן ומאורן של המוני ישראל ובראשם צדיקים וגאונים. העיד על עצמו שמלאכים ושרפים אינם יכולים להיכנס במחיצת שורש נשמתו. הרה"ק ה'צמח צדיק' מויזניצא זי"ע העיד שחותנו הרה"ק מרוזין זי"ע אמר על הרה"ק מצאנז שהוא מבי"ד הגדול שבדור, ודבריו מכריעים לפסק הלכה בבי"ד של מעלה. הפוסק שבדור הגדירו הרה"ק החידושי הרי"ם מגור זצ"ל, גדול כהרשב"א בימיו – העיד עליו הרה"ק רבי שלמה מרדאמסק זצ"ל. נתבקש לישיבה של מעלה בכ"ה ניסן תרל"ו ומנו"כ בצאנז.

המשך דברי הרב בעמוד 3.

מה אתם מעדיפים?

לשלם 5 ₪ או 7 ₪

חוברת הבדיחות

'לחג הפסח'

מהדורת תשפ"ד

במחיר מיוחד של 5 ₪

ניתן לקנות במוקד המרכזי

ברחוב רחובות הבוכרים

(דוד) 9 כניסה ב'

שימו לב: במהדורה הבאה המחיר יעודכן ל- 7 ₪

0534-135-183

מילתא דבדיחותא

שניים נכנסו ובאו לביתו של עשיר קמצן, ואותה שעה עמד העשיר בתפילה ורמז להם שאסור לו להפסיק. אמרו לו: "לדבר אסור לך, אבל לשמוע מותר. באנו בענין הכנסת כלה..". מיד הפסיק העשיר את תפילתו ואמר: "אם כך, הרי זה דבר מצווה, ומותר להפסיק..." אורו עיני המתרימים. הוסיף הקמצן ואמר: "ובכן, להכנסת כלה אני לא נותן....."

מי חפר את תעלת סואץ' קמצן שאיכד במקום מטבע. ומי מילא את התעלה במים? הקמצן, משלא מצא את המטבע, התחיל לבכות....

ראו משוגע הולך עם משקפים ללא עדשות. "היי!" פנו אליו עוברי אורח. "למה לך משקפים ללא עדשות?" התחייך המשוגע וענה: "אם לא יועיל, לא יזיק....."

פילתא דבדיחותא

היו ימים:

שכלה פחדה משוויגער ולא להיפך. שהלכות לא למדו בעיתון. שעכבר לא היה קשור למחשב. שצ'ולנט היו אוכלים רק בשבת. שדברו אל אנשים במקום למכשירים. שבחנויות הספרים מכרו רק ספרים. ש"להתראות" לא היה פירושו "אתה יכול כבר ללכת". שהבדחן היה משמח והרב היה מספיד ולא ההיפך. שלגמרא עוד לא היו תמונות. שלעשירים היה כסף. שמודעה בבית הכנסת היתה כתובה בעיפרון. שמשקפיים שימשו לראייה ולא ליופי. ש'לילה' היה פירושו הולכים לישון. שבעל המכולת היה צריך לדעת חשבון. שכשרצו לקנות דירה היה צריך כסף. ש'העולם החרדי' היה ענק ולא רק כמה דפי כרומו עם תמונות. שאמרו שלום בפה ולא בראש. ש'לחם' היו עושים מחיטה. שעיתונאים ידעו לכתוב בעברית. שמזרכה נועדה להולכי רגל. שמזרח היה אחד מארבע רוחות ולא שולחן של מכובדים. שבשביל לפתוח חלונות לא היה צריך תוכנה. שכשרות היו נותנים רק על אוכל. שיציאה לשבת לא נחשבה יציאה לסוף שבוע. שהדואר עוד לא היה אלקטרוני. שעם נעלי בית היו מסתובבים רק בבית. שחדר מדרגות היה חדר של מדרגות ולא חדר של אופניים ועגלות ילדים. שבשביל לשמור מסמכים לא היה צריך להקיש על שום דבר. ש'מוסף' היה תפילה ולא כמה דפי עיתון. שזמרים חסידיים ידעו לשיר שירים חסידיים. שאיצקוביץ ומוסאיוף היו שם משפחה. שמי שדבר לאוויר עוד היה נחשב למשוגע. שהשאלה מה עם ה'שלום בית' עוד היה נחשב לבדיחה. שקיפול הטלית היה עוזר לשלום בית. שספודיק היה יותר גבוה משטרימל. שבעלי מנגנים לא היו צריכים לדעת את כל הש"ס. שהמילה מייל עוד היה תרגום מאידיש לקמח. ש'אנטר' היתה מילה באנגלית. שש"ס היה תלמוד ולא מפלגה. שתואר 'רב' היו נותנים לרב ולא לפוליטיקאי או לעסקן. ש'מה נשמע' היה פירוש ל'אני מחכה לתשובה'. שמשבר לא היה קשור לעצבים. שבשביל ללמוד היו צריכים גמרא.....

ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' שכונת הבוכרים.

ספר הבדיחות - 50 עמ' | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 1 - 5 עמ' | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 2 - 5 עמ'

חוברת הבדיחות להג פסח - 5 עמ' | חוברת הבדיחות להג פורים - 7 עמ' | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - 5 עמ'

חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 עמ' | חוברת הבדיחות חלק 6 - 10 עמ' | חוברת הרגע הזה - 5 עמ'

שימו לב חוברות הבדיחות: חוברת הבדיחות חלק 5 - חלק 6 - הרגע הזה - חתן וכלה חלק 3 - אין בספר...

וממשיכים את המבצע לשבוע נוסף - 3 החלקים של משמח חתן וכלה חלקים 1 - 2 - 3 - ב- 12 עמ'

עוד פרטים: 0534-135-183

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת נקי. משפחת סירוטה. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה:

מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.

כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

הילולה דצדיקיא

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוח" ירושלים

מסופר, כי בחזרתו מהלוויית בנו אריה לייבש'ל שנפטר בגיל 7 היה עדיין לפני תפילת שחרית, היות שהלווייה נערכה בשעת בוקר מוקדמת, ואז אמר לנוכחים: "אדם הולך לתומו, ולפתע חש במכה חזקה, מסתובב הוא לראות, מי הוא המכה כדי להחזיר מנה אחת אפיים. אך נוכח לראות את ידיד נפשו שנתן את המכה כאות אהבה וחיבה, אין ספק שגם אם היה סבור לכעוס על המכה, יקבל זאת באהבה וישמח על גלוי החיבה של ידידו. אף אני קבלתי היום מכה איומה וכאשר התבוננתי ממי קבלתי את המכה אמרתי לעצמי: הבורא יתברך, שאני כל כך אוהבו הכני, אם כן ראוי שאקבל זאת באהבה ושמחה". ומיד החל את התפילה והכריז בקול: 'הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו, שירו לו זמרו לו...!'

עד כמה מידת הקמצנות יכולה לשבש את האדם, יעיד הסיפור הבא: כמה אכזבות נחלו תושבי העיר מאותו עשיר. עשיר כקורח היה, עד שאמרו כי אם ירצה יוכל לרכוש את כל בתי העיר במשכורת של חודש אחד. עשירותו בלטה במיוחד על רקע עניותם של שאר יהודי העיר, שהיו עניים ודלים. צרכי העיר והקהל היו מרובים ביותר – אלמנות לכלכל, יתומים להשיא ועוד כהנה וכהנה. וכשהיה מושל העיר זקוק לכסף, באופן מידי נזקקו גם היהודים לכסף, אך שוב ושוב נחלו מפח נפש מעשיר זה, שלא מוכן היה לתת מכספו אף לא פרוטה אחת לצרכי מצווה. עשרות פעמים ניסו להשפיע עליו, שלחו אליו את טובי הרבנים שישכנעוהו אך הכל ללא הועיל. התנהגותו של העשיר גרמה לכך שעם הזמן נותר הוא בודד בקהילה, שכן אף אחד לא רצה את קרבתו של הקמצן. גם בבית הכנסת ישב העשיר לבדו, ללא שאיש מבין המתפללים יהיה מוכן לחלוק עימו את הספסל. בירכתי בית הכנסת היה מקומו, משום שלא היה מוכן לתרום לבית הכנסת עבור מקום מכובד אף לא רובל אחד.

יום הכיפורים הגיע. העשיר יושב לבדו במקומו, עטוף בטליתו. קולו של החזן נשמע ברמה, כשלפתע נשמעה חבטה מכיוונו של האיש. אלו מבין הקהל שהפנו את ראשם ראו אותו מתיישב בכבודות. בלי הרבה חשק ניגש אחד מהם אליו ושאלו לשלומו. האיש ענה, כי בדקות האחרונות תקף אותו צמא אדיר, וכי הוא חייב לשתות בדחיפות. המתפללים, שהתקבצו ווידאו, כי האיש זוכר באיזה יום עומדים הם, וכי הוא זוכר את האיסור שיש בשתיה ביום הקדוש הזה. אולם העשיר בשלו- הוא חש בצמא אדיר, וחושש הוא, כי יגיע תיכף למצב של פיקוח נפש, אם לא ישתה.

משראו כך, פנו שני אנשים אל עבר מקומם של הדיינים בשאלה כיצד לנהוג. שני דיינים ניגשו אל העשיר ושאלו אותו למצבו. העשיר חזר שוב על דבריו כי חש הוא כי אם לא יישתה מיד עלול הוא לבוא למצב של פיקוח נפש. לאחר התלבטות הכריעו הדיינים, כי ניתן להשקותו 'לשיעורין' – כפית מים כל זמן קצוב. מישהו רץ להביא כפית ומילאה מים עבור העשיר. העשיר גמע בשקיקה את טיפת המים שבכפית, אך זו רק הגבירה את הצמא. בקושי רב חיכה את פרק הזמן, שיעבור עד שיקבל את טיפת המים הבאה. משזו הגיעה לפיו, התאונן העשיר בפני מי שהיה מוכן לשמוע, כי מצבו רק הולך ומחמיר, וכי המים המועטים רק מצמיאים אותו יותר.

הדיינים שנקראו שוב למקום לא ידעו כיצד להכריע, ובלית ברירה החליטו לגשת לרבינו, להפריע לו בתפילתו ולשאלו אותו מה לעשות. הרב שמע את תיאור מצבו של העשיר ואת הנסיבות להחיותו בטיפות מים מועטות. לאחר שהרהר מעט בעניין, אמר, כי יש לאפשר לעשיר לשתות ככל אשר יחפוץ, אך בתנאי אחד – תמורת כל כוס, שישתה מחויב הוא לתת מחר מאה רובלים טבין ותקילין לטובת עניי העיר. אם יבחר, שלא לתת את הכסף, אזי אין לו שום היתר לשתות, שכן כנראה שמצבו לא חמור עד כדי כך. כששמע העשיר הקמצן את פסקו של הרב, נאנח בכבודות, קם, והמשיך את תפילתו עד למוצאי התענית בלא שום קושי.

פעם סיפר רבינו (הגה"צ רבי שמואל ענגיל מראדומישלא זצ"ל) להרה"ח ר' ניסן צוויבל (אבי הרה"ח ר' דוד ז"ל) שבימי בחרותו למד בחברותא עם אביו ר' אלימלך צוויבל אצל למדן אחד בסאקולוב, והלמדן הלזה לא היה מקורב לחסידות בתחלה, ופעם נתחשק ר' אלימלך הנ"ל לחסידות, ונסע לצאנז, ודחק עצמו בא' השולחנות לחטוף שיריים, והבחין בו מרן הד"ח וקצף בו באומרו "מה לבחורים ולחסידות ולשולחנות תלך לביהמ"ד ותתייגע בלימוד גמ' ותוס' ומהרש"א", כמובן שברח מיד ונכנס לביהמ"ד ותפס גמרא בידו והתחיל ללמוד, ונתקשה בלימודו באיזה מהרש"א ונכנס לחדר מרן הד"ח זי"ע והקשה לו הביאור בהמהרש"א, והשיב לו מרן הד"ח בביאור היטיב, כאשר חזר ר' אלימלך הנ"ל להלמדן הנ"ל, מצאוהו ללמוד ענין הלז, ונתקשה גם בדברי המהרש"א, ואמר לו ר' אלימלך הביאור של מרן הד"ח בהמהרש"א, ושמח מאוד, ושאלוהו למוצא הדברים, ואמר לו מרן הד"ח מצאנז, ואמר הלמדן לעצמו שמוכרח אני לנסוע לצאנז, להכירו פא"פ, ואכן נתקרב לצאנז וכעבור ימים ספורים נלב"ע, ואמרו שכל הענין היה בהשגחה משמים לקרב הלמדן הלז לחסידות וזה היה השלמתו ותיקונו. [הגה"צ רבי אלחנן היילפרין אבד"ק גולדרס-גרין "שיחתן של עבדי אבות" (ירושלים תשס"ג) ע' י"ב]

הדבר תורה לעילוי נשמת: קאסאנש בת דגישו ע"ה - - ולהצלחת בנה היקר שעוזר רבות לעלון. זכות התורה יגן בעדו אלף המגן.

מילתא דבדיחותא

קמצן ידוע נראה מסתובב בין אנשים באוטובוס כשבפיו סיגריה כבויה. "יש לך אש? יש לך אש?" שאל את כל הנוסעים. כולם ענו לו לשלילה. כעבור שעה ארוכה של חיפושים נעמד הקמצן, מחה את זיעתו ופלט: "טוב, אני רואה שלא נותרה לי ברירה, אלא להשתמש במצית שלי....."

נכנס שוטה לחנות והבחין כי על אחד המדפים ניצב לו מכשיר גבוה ונוצץ. "מה זה?" שאל את המוכר. "זה תרמוס" הסביר לו המוכר באדיבות. "מכשיר נייד השומר על דברים קרים שישארו קרים ועל דברים חמים שישארו חמים". התלהב האיש, רכש את המכשיר והביא אותו עמו לעבודה. "מה זה?" שאל אותו הבוס. "זה תרמוס, השיב השוטה. "הוא שומר על דברים קרים שישארו קרים ועל דברים חמים שישארו חמים". "ומה יש בתוכו?" התלהב הבוס. "שתי כוסות תה וארטיק בטעם אננס..." באה התשובה.....

המלצר לסועד המפוזר המתרומם ממקומו: "אדוני, לא שכחת משהו?" "הרגע שילמתי, לא? השיב המפוזר בקול מהורהר. "כן. אדוני, שילמת, אך שכחת לאכול....."

הידעתם? בדיחה מספר 770 בספר הבדיחות קשורה לחב"ד.....
לא יודעים? תתקשרו עכשיו והזמינו את ספר הבדיחות.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות שוטנשטיין וטוש"ע

054-844-8683. או בקו המידע: 02-5907438

רחוב אבינועם ילין 13. מול בית המדרש סטמאר

ימים ראשון, שלישי, חמישי.

ראשון: 14:00 – 14:30.

שלישי: 18:00 – 18:45.

חמישי: 15:00 – 15:30.

התפללתי

בציון של

הרב'ה מזוועהיל

שני

חמישי

שני

ונושעתי

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל ע"י שליחת 'בקשה'

a05832349@gmail.com

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

"מגנית קמחא דפסחא"
כי איניהם נשואות איינו

השנה יותר מתמיד

סל מזון 250 ש"ח

לתרומות: נדרים פלוס "השיבני" קוד 1001085 "קמחא דפסחא"
 או בביט - זריז יותר 055-9139300

אשה לבעלה: כשאני אמות, אני רוצה שתיקח את הטלפון שלי ואחרי הלוויה תשלח הודעה לכולם שאומרת "משחשוק פה בפנים".

אין כמו ארוחה משפחתית

כל הבית על גלגלים ואתה עדיין רובץ בספה?

קיבל משמעות אחרת

כישלון

הוא לא הנפילה עצמה, אלא הסירוב לקום על הרגליים

ידעתם שגם אם אתם עושים ביטוח נגד גניבות, אם מישהו גונב לכם את השמיכה באמצע הלילה אתם לא מוכסים?

אשריכם ישראל (נמצא בירושלים)

הידעתם, יש מקומות בעולם שאין כניסה לחדר קרן

הבחור הירושלמי נדהם: התיק הכיל שעוני רולקס, תכשיטים ויהלומים בשווי \$100,000

טעות של נהג מונית הפכה לסיפור מרגש של קידוש השם כשתלמיד ישיבה ירושלמי מצא עצמו עם תיק מלא אוצרות

חוברת עילוי נשמות

נוסח קליל ונוח
 052-7656075

אחרי 2 בירות ונדמה לך שהמצית מחייכת אליך

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

כך ציננו! ויקרא אל משה היכן היה משה רבינו שהקב"ה היה צריך לקרוא לו? ועוד, הרי בכל דיבור שדיבר ה' יתברך עם משה רבינו בוודאי קרא לו תחילה ורק אח"כ דיבר עמו, וא"כ במילה "וידבר" כלולה כבר הקריאה למשה, ומדוע צריך להזכיר זאת שוב?

אלא מסבירים רבותינו, בכל חלק וחלק מבניית כלי המשכן שעשה משה רבינו נאמר "פֶּאֶטֶר צָוָה ה' אֶת מֹשֶׁה" (סה"כ 18 פעמיים!), ולכאורה קשה, מדוע התורה חוזרת על אותו משפט פעמים כה רבות, מספיק פעם אחת?

המדרש עונה על כך במשל נפלא: למלך אחד היה ארמון יטן מאוד, ולכן הציעו אנשי הממלכה להקים ארמון רחב ידיים חדש. מיד פרסמו בכל עיתונאי המדינה שדרוש ארכיטקט מומחה שיתכנן את בניית ארמונו החדש של המלך. ארכיטקטים רבים הציעו את עצמם, אך רק אחד מצא חן בעיני המלך והוא זה שקיבל את התפקיד. אלפי פועלים עבדו יומם ולילה במשמרות והצלילו להעמיד ארמון מפואר בשה חודשים, לאחר מכן הזמין הארכיטקט בעלי אומנות שיעצבו את הארמון, ריהט את הארמון בספות מפוארות ובארון ספרים עתיק, ומעל כל רהיט ורהיט, ובכל חדר וחדר מחדרי המלך הוא תלה פתק שכתוב בו "כך ציווה המלך לעשות", לאחר שגמר את המלאכה העניק למלך את המפתחות, קיבל את כספו והלך לדרכו.

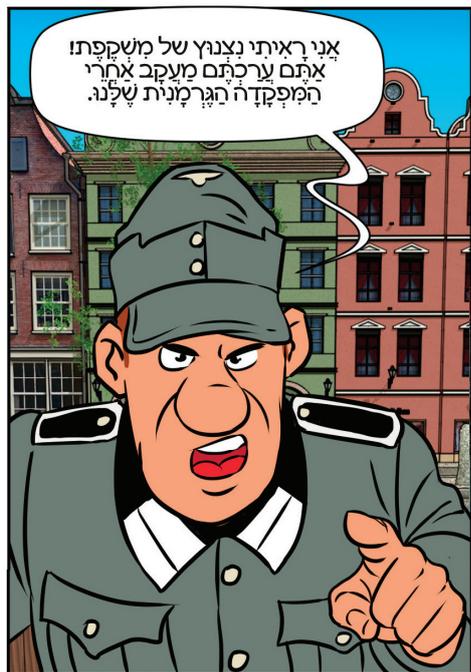
כשנכנס המלך עם כל פמלייתו, הוא נדהם, ארמון שלא נראה כמותו מעולם, אך דבר אחד המלך לא הבין, מעל כל רהיט הוא ראה שלט שכתוב עליו "כך ציווה המלך לעשות", השתומם המלך ואמר בליבו: "הרי לא ביקשתי ממנו לעשות את כל הדברים הללו, בסה"כ ביקשתי שיעשה ארמון והוא עשה את כל שאר הדברים בעצמו, ומדוע הוא כותב על כל דבר ודבר שנעשה על פי בקשת המלך? או אז הבין המלך שהארכיטקט שלקח היה בעל מידות טובות ונעלות, הוא ידע שכל האנשים שיבואו יתפעלו מהארמון המפואר ויפתחו בדברי שבח ופאר לארכיטקט המהולל, לכן כך כתב מעל כל דבר, כי אז את כל הכבוד והתהילה והשבחים יתנו למלך בלבד. שמו המלך שמחה גדולה, וחשב בליבו: "וכי זה ייתכן שאני אהיה בפנים והוא יהיה בחוץ? הרי את הכבוד הזה הוא עשה בשבילי", מיד ציווה המלך שיקראו לו ויעניקו לו את מפתחות בית המלוכה שבכל שעה שירצה יוכל להיכנס לארמון המלך כבן בית.

הנמשל, משה רבינו קיבל הוראה לבנות את המשכן, ארמון מלך מלכי המלכים, הקב"ה בסה"כ ציווהו על עשיית המשכן, אך את סדר ומיקום כל כלי וכלי הבין וידע משה רבינו בשכלו, ואעפ"כ בשעה שנתן את הוראות הבניה הוא הקפיד כל הזמן לומר "כאשר ציווה אותי ה'", זה לא ממני. כיון שלא רצה לקחת שום הילה וכבוד לעצמו, אלא בְּלָתִי לה' לְבָדוֹ. "כל הכבוד הזה עשה לי עבדי משה, הוא יישאר בחוץ ואני אהיה בפנים?" מיד ציווה ה' לקרוא למשה.. וזהו ויקרא אל משה..

יהי רצון שנזכה לדבוק במידת הענווה וההכנעה וכל מעשינו יהיו למען שמו יתברך, ובזכות זה נראה בקרוב בביאת משיח צדקנו ובבניין בית המקדש במהרה בימינו, אמן.

שבת שלום ואוהר!

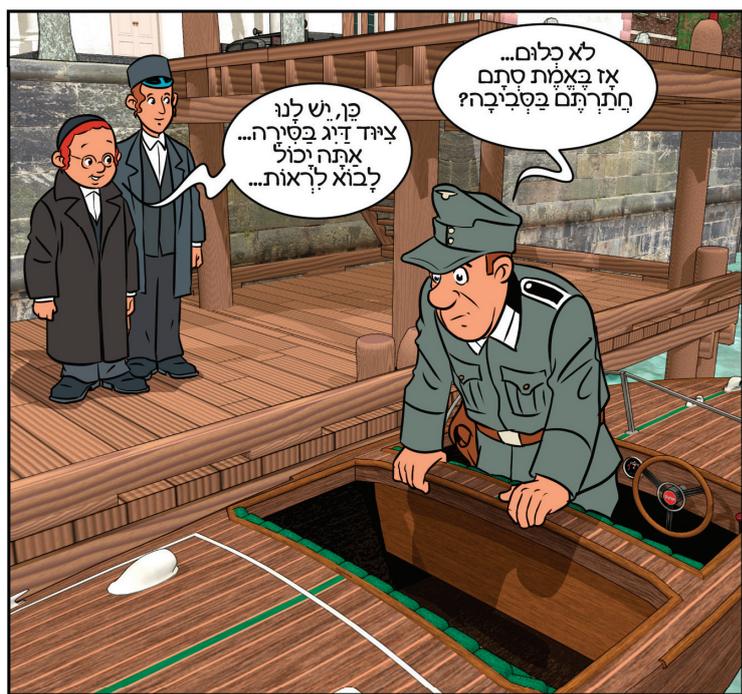
מה רצה המנהל לרמוז לעובד?!

אני ראיתי נצנוץ של משקפת! אתם ערכתם מעקב אחרי המפקדה הגרמנית שלנו.

מה עשית? כאן ילד?
שש... שו... שום ד... דב... דברו
סתם שחקנו...

לא כלום... אז באמת סתם? חתרתם בסביבה?
כן, יש לנו ציוד דיג בסירה... אתה יכול לבוא לראות...

מעקב? אנהנו? מה פתאום!
בוא תחפש, תראה אם אתה רואה משקפת או משהו...

אלי ורובי בסירה, חותרים לכיוון הבית.
אתה רואה? אם המשקפת לא היתה נופלת למים...
אז, בעצם, זה לא רק שאנחנו אומרים תודה לאנשים, אתה אומר גם תודה לקדוש ברוך הוא.